

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ
(e-Learning)».

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση συμπληρωματικής
ΕΞΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα «Σύγχρονη
Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυραση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ**

Λαλαϊτά Ευγενία

Επιβλέπων καθηγητής: Καρβούνης Λάμπρος

Ρέθυμνο, Μάρτιος 2022

**Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ
(e-Learning)».
[Αριθμ. ΦΕΚ 635 τ.Β΄/9.3.2016]**

Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος ΠΜΣ:

Καθηγητής Αναστασιάδης Παναγιώτης

Πανεπιστήμιο Κρήτης – Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Λαλαϊτά Ευγενία

Υπεύθυνη Δήλωση Συγγραφέα:

Δηλώνω ρητά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν. 1599/1986 και τα άρθρα 2,4,6 παρ. 3 του Ν. 1256/1982, η παρούσα εργασία αποτελεί αποκλειστικά προϊόν προσωπικής εργασίας και δεν προσβάλλει κάθε μορφής πνευματικά δικαιώματα τρίτων και δεν είναι προϊόν μερικής ή ολικής αντιγραφής, οι πηγές δε που χρησιμοποιήθηκαν περιορίζονται στις βιβλιογραφικές αναφορές και μόνον.

© Πανεπιστήμιο Κρήτης, ΠΤΔΕ,ΕΔΙΒΕΑ, 2018

Το Π.Τ.Δ.Ε του Πανεπιστημίου Κρήτης και ειδικότερα το Ε.ΔΙ.Β.Ε.Α, διατηρεί το δικαίωμα της χρήσης και αναπαραγωγής της παρούσας εργασίας για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς.

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

«Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα «Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) – Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ»

«Λαλαϊτά Ευγενία»

Επιτροπή Επίβλεψης Πτυχιακής / Διπλωματικής Εργασίας

Επιβλέπων Καθηγητής:

«Λάμπρος Καρβούνης»

«Διδάκτωρ ΠΤΔΕ& Διευθυντής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ρεθύμνου»

Συν-Επιβλέπων Καθηγητής:

«Ιβρίντελη Μαρία»

«Επ. Καθηγήτρια ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Κρήτης»

Συν-Επιβλέπων Καθηγητής:

«Χρηστίδης Κωνσταντίνος»

«Ε.Ε.Π.ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Κρήτης»

Ρέθυμνο, Μάρτιος 2022

*Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ*

Ευχαριστίες

Φτάνοντας στο τέλος αυτού του υπέροχου ταξιδιού στη γνώση θα ήθελα από καρδιάς να ευχαριστήσω όλους όσους με βοήθησαν στην ολοκλήρωση των μεταπτυχιακών μου σπουδών αλλά και στο δύσκολο έργο εκπόνησης της παρούσας διπλωματικής εργασίας. Ένα μεγάλο ευχαριστώ στο σύζυγό μου, Ευτύχη, για την αμέριστη συμπαράστασή του, τη στήριξη, την αγάπη, την κατανόηση και την υπομονή που επέδειξε καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα. Ιδιαίτερα ευχαριστώ τα μέλη της ομάδας μου, την Πέγκυ, το Γιάννη και τη Μαρία για την παρότρυνση, τη βοήθεια, τη στήριξη και την άψογη συνεργασία που είχαμε αυτά τα χρόνια ως ομάδα. Κυρίως, όμως, τους ευχαριστώ για την αληθινή τους φιλία και αλληλεγγύη που έκανε αυτό το ταξίδι, ταξίδι ζωής. Θερμά ευχαριστώ όλους τους καθηγητές που με υποστήριξαν στη διάρκεια των σπουδών μου, αλλά και στη συγγραφή της διπλωματικής μου εργασίας. Ιδιαίτερα ευχαριστώ τον καθηγητή μου κ. Λάμπρο Καρβούνη που ακούραστα και με μεγάλη υπομονή ήταν δίπλα μου για να με καθοδηγήσει και να απαντήσει σε όλα τα ερωτήματά μου. Τέλος, ένα μεγάλο ευχαριστώ στον κ. Παναγιώτη Αναστασιάδη για την ευκαιρία και τις γνώσεις αυτού του υπέροχου ταξιδιού.

*Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ*

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να διερευνήσει αν το εκπαιδευτικό υλικό που δημιουργήθηκε για το μάθημα «Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) – Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και αν το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης. Δείγμα ευκολίας 28 μαθητών, 3 φοιτητών και 4 εκπαιδευτικών συλλέχθηκε για τους σκοπούς της έρευνας. Το σύνολο των μαθητών ήταν όλοι κορίτσια της Γ' τάξης του 1ου ΕΠΑΛ Ρεθύμνου. Στη παρούσα έρευνα δημιουργήθηκαν τρία εργαλεία μέτρησης. Από την έρευνα βρέθηκε για το πρώτο ερευνητικό ερώτημα ότι το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Για το δεύτερο ερευνητικό ερώτημα βρέθηκε να ισχύει η πολυμεσική αρχή και ειδικότερα οι αρχές της τροπικότητας, της συνοχής, της προσωποποίησης, της φωνής, της εικόνας, της κατάτμησης, της σηματοδότησης και της προπαίδευσης.

Λέξεις – Κλειδιά

Εξ αποστάσεως εκπαίδευση, εκπαιδευτικό υλικό, πολυμεσική μάθηση, σχεδιασμός.

*Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ*

Abstract

The purpose of this study is to investigate whether the educational material created for the course "Contemporary Aesthetics - Introduction to Weight Loss (Weight Loss) - Cellulite (Lipodystrophy)" for third grade students EPAL is governed by the principles and methodology of distance education if the educational material has been created in accordance with the principles of Multimedia Learning. A convenience sample of 28 pupils, 3 students and 4 teachers was collected for the purposes of the research. All the students were all girls of the 3rd grade of the 1st EPAL Rethymnon. In the present research, three measurement tools were created. The research found for the first research question that the educational material is governed by the principles and methodology of distance education. The multimedia principle was found to apply to the second research question, and in particular the principles of modality, coherence, personification, voice, image, segmentation, signaling and training.

Keywords

Distance education, educational material, multimedia learning, design.

*Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ*

Περίληψη.....	v
Abstract	vi
Κατάλογος Εικόνων	viii
Κατάλογος Γραφημάτων.....	xi
Κατάλογος Πινάκων.....	xii
Συντομογραφίες & Ακρωνύμια.....	xiii
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1 Εξ αποστάσεως εκπαίδευση	3
2 Σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση.....	9
3 Σχεδιασμός του εκπαιδευτικού υλικού στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση	13
3.1.1 Ανάλυση	15
3.1.2 Σχεδιασμός.....	16
3.1.3 Ανάπτυξη.....	17
3.1.4 Υλοποίηση	17
3.1.5 Αξιολόγηση.....	18
3.1.6 Αλληλεπίδραση σε διαδικτυακά περιβάλλοντα μάθησης	24
3.1.7 Υλικά σχεδιασμού	25
3.1.8 Περιεχόμενο.....	25
3.1.9 Δομή	25
3.1.10 Διαχείριση και υποστήριξη	27
4 Μοντέλα ανάλυσης Έργων Τέχνης στην εκπαιδευτική διαδικασία	29
4.1.1 Το μοντέλο ανάλυσης έργων τέχνης του Perkins	29
4.1.2 Έργα τέχνης στο εκπαιδευτικό υλικό.....	32
5 Βιβλιογραφική ανασκόπηση.....	33
6 Εκπαιδευτικό υλικό	35
7 Μεθοδολογία	64
7.1.1 Σκοπός της έρευνας	64
7.1.2 Στόχοι της έρευνας.....	64
7.1.3 Ερευνητικά ερωτήματα.....	64
7.1.4 Δείγμα	64
7.1.5 Εργαλεία μέτρησης	64
7.1.6 Διαδικασία	66
7.1.7 Στατιστική ανάλυση	67
8 Αποτελέσματα.....	67
a. Ερωτηματολόγιο εκπαιδευτικών	67
b. Ερωτηματολόγιο μαθητών	70
c. Ερωτηματολόγιο φοιτητών.....	76
9 Συμπεράσματα.....	84
10 Βιβλιογραφία	88
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	95
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ.....	117
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΜΑΘΗΤΩΝ	118

Κατάλογος Εικόνων

Εικόνα 6.1. Αρχική σελίδα 1 ^{ης} διδακτικής ενότητας	36
Εικόνα 6.2. Περιεχόμενα 1 ^{ης} διδακτικής ενότητας	37
Εικόνα 6.3. Επεξήγηση εικονιδίων 1 ^{ης} διδακτικής ενότητας	37
Εικόνα 6.4. Εισαγωγικό βίντεο 1 ^{ης} διδακτικής ενότητας	38
Εικόνα 6.5. Δραστηριότητα 1 ^{ης} διδακτικής ενότητας	38
Εικόνα 6.6. Ορισμός παχυσαρκίας 1 ^{ης} διδακτικής ενότητας	39
Εικόνα 6.7. Ορισμός απίσχυσης 1 ^{ης} διδακτικής ενότητας	39
Εικόνα 6.8. Άσκηση 1 1 ^{ης} διδακτικής ενότητας	40
Εικόνα 6.9. Άσκηση 2 1 ^{ης} διδακτικής ενότητας	40
Εικόνα 6.10. Δείκτης μάζας σώματος 1 1 ^{ης} διδακτικής ενότητας	41
Εικόνα 6.11. Δείκτης μάζας σώματος 2 1 ^{ης} διδακτικής ενότητας	41
Εικόνα 6.12. Ρυθμιστές κατανομής λίπους 1 ^{ης} διδακτικής ενότητας	42
Εικόνα 6.13. Ορμονικοί παράγοντες 1 ^{ης} διδακτικής ενότητας	42
Εικόνα 6.14. Φύλο 1 ^{ης} διδακτικής ενότητας	42
Εικόνα 6.15. Άσκηση 3 1 ^{ης} διδακτικής ενότητας	42
Εικόνα 6.16. Γενετικός παράγοντας 1 ^{ης} διδακτικής ενότητας	44
Εικόνα 6.17. Περιβαλλοντικοί παράγοντες 1 ^{ης} διδακτικής ενότητας	44
Εικόνα 6.18. Άσκηση 5 1 ^{ης} διδακτικής ενότητας	45
Εικόνα 6.19. Ποσότητα τροφής 1 ^{ης} διδακτικής ενότητας	45
Εικόνα 6.20. Ηλικία-θερμοκρασία 1 ^{ης} διδακτικής ενότητα	46
Εικόνα 6.21. Μέγεθος λιποκυττάρου 1 ^{ης} διδακτικής ενότητας	46
Εικόνα 6.22. Σωματότυποι 1 ^{ης} διδακτικής ενότητας	47
Εικόνα 6.23. Οδηγίες για αυτοαξιολόγηση 1 ^{ης} διδακτικής ενότητας	47
Εικόνα 6.24. Άσκηση αυτοαξιολόγησης 1 ^{ης} διδακτικής ενότητας	48
Εικόνα 6.25. Σύνοψη 1 ^{ης} διδακτικής ενότητας	48
Εικόνα 6.26. Βιβλιογραφία 1 ^{ης} διδακτικής ενότητας	49
Εικόνα 6.27. Λύσεις και επανάληψη 1 ^{ης} διδακτικής ενότητας	49

Εικόνα 6.28. Αρχική σελίδα 2 ^{ης} διδακτικής ενότητας	50
Εικόνα 6.29. Περιεχόμενα 2 ^{ης} διδακτικής ενότητας	51
Εικόνα 6.30. Επεξήγηση εικονιδίων 2 ^{ης} διδακτικής ενότητας	51
Εικόνα 6.31. Εισαγωγικό βίντεο 2 ^{ης} διδακτικής ενότητας	52
Εικόνα 6.32. Ορισμός κυτταρίτιδας 2 ^{ης} διδακτικής ενότητας	52
Εικόνα 6.33. Άσκηση 1 2 ^{ης} διδακτικής ενότητας	53
Εικόνα 6.34. Σημεία εντοπισμού κυτταρίτιδας 2 ^{ης} διδακτικής ενότητας	53
Εικόνα 6.35. Άσκηση 2 2 ^{ης} διδακτικής ενότητας	54
Εικόνα 6.36. Στάδια κυτταρίτιδας 2 ^{ης} διδακτικής ενότητας	54
Εικόνα 6.37. Στάδια κυτταρίτιδας 2 ^{ης} διδακτικής ενότητας	55
Εικόνα 6.38. Στάδια κυτταρίτιδας 2 ^{ης} διδακτικής ενότητας	55
Εικόνα 6.39. Στάδια κυτταρίτιδας 2 ^{ης} διδακτικής ενότητας	56
Εικόνα 6.40. Στάδια κυτταρίτιδας 2 ^{ης} διδακτικής ενότητας	56
Εικόνα 6.41. Αιτιοπαθογένεια κυτταρίτιδας 2 ^{ης} διδακτικής ενότητας	57
Εικόνα 6.42. Αίτια κυτταρίτιδας 1/2 2 ^{ης} διδακτικής ενότητας	57
Εικόνα 6.43. Αίτια κυτταρίτιδας 2/2 2 ^{ης} διδακτικής ενότητας	58
Εικόνα 6.44. Τεχνικές διάγνωσης της κυτταρίτιδας 1/4 2 ^{ης} διδακτικής ενότητας	58
Εικόνα 6.45. Τεχνικές διάγνωσης της κυτταρίτιδας 2/4 2 ^{ης} διδακτικής ενότητας	59
Εικόνα 6.46. Τεχνικές διάγνωσης της κυτταρίτιδας 3/4 2 ^{ης} διδακτικής ενότητας	59
Εικόνα 6.47. Τεχνικές διάγνωσης της κυτταρίτιδας 4/4 2 ^{ης} διδακτικής ενότητας	60
Εικόνα 6.48. Δραστηριότητα 2 ^{ης} διδακτικής ενότητας	60
Εικόνα 6.49. Βίντεο για προβληματισμό 2 ^{ης} διδακτικής ενότητας	61
Εικόνα 6.50. Οδηγίες για αυτοαξιολόγηση 2 ^{ης} διδακτικής ενότητας	61
Εικόνα 6.51. Άσκηση αυτοαξιολόγησης 2 ^{ης} διδακτικής ενότητας	62
Εικόνα 6.52. Σύνοψη 2 ^{ης} διδακτικής ενότητας	62
Εικόνα 6.53. Βιβλιογραφία 2 ^{ης} διδακτικής ενότητας	63

*Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ*

Εικόνα 6.54. Λύσεις επανάληψη 2 ^{ης} διδακτικής ενότητας	63
---	----

*Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ*

Κατάλογος Γραφημάτων

Γράφημα 8.1.Απόψεις μαθητών	71
Γράφημα 8.2. Θα ήθελες να εφαρμόζεται αυτού του είδους μέθοδος διδασκαλίας και σε άλλα μαθήματα;	72
Γράφημα 8.3. Ποια δραστηριότητα που πραγματοποιήθηκε στην τάξη σου άρεσε περισσότερο και γιατί;	72
Γράφημα 8.4. Τι σου άρεσε περισσότερο από το ψηφιακό υλικό που μελέτησες στην πλατφόρμα και γιατί;	74
Γράφημα 8.5. Με ποιο τρόπο προτιμάς να διδάσκεισαι ένα μάθημα;	75
Γράφημα 8.6. Τι σου άρεσε περισσότερο;	76

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 3.1. Αλλαγές στους ρόλους μαθητών και δασκάλων σε περιβάλλοντα με επίκεντρο τον μαθητή	21
Πίνακας 8.1. Οι απόψεις των εκπαιδευτικών για το εκπαιδευτικό υλικό	67
Πίνακας 8. 2. Αδυναμίες του εκπαιδευτικού υλικού σύμφωνα με την άποψη των εκπαιδευτικών	69
Πίνακας 8.3. Προτάσεις για βελτίωση σύμφωνα με την άποψη των εκπαιδευτικών	69
Πίνακας 8.4. Απόψεις μαθητών	70
Πίνακας 8.5. Θα ήθελες να εφαρμόζεται αυτού του είδους μέθοδος διδασκαλίας και σε άλλα μαθήματα;	71
Πίνακας 8.6. Ποια δραστηριότητα που πραγματοποιήθηκε στην τάξη σου άρεσε περισσότερο και γιατί;	72
Πίνακας 8.7. Τι σου άρεσε περισσότερο από το ψηφιακό υλικό που μελέτησες στην πλατφόρμα και γιατί;	73
Πίνακας 8.8. Με ποιο τρόπο προτιμάς να διδάσκεσαι ένα μάθημα;	74
Πίνακας 8.9. Τι σε δυσκόλεψε περισσότερο;	75
Πίνακας 8.10. Τι σου άρεσε περισσότερο;	75
Πίνακας 8.11. Επιστημονική συνοχή / Τεκμηρίωση του Ε.Υ	76
Πίνακας 8.12. Το Ε.Υ συμβάλει στην απλή και κατανοητή παρουσίαση του Γνωστικού αντικειμένου	77
Πίνακας 8.13. Ευχρηστία του Ε.Υ	78
Πίνακας 8.14. Το Ε.Υ υποστηρίζει – καθοδηγεί τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του	79
Πίνακας 8.15. Το Ε.Υ υποστηρίζει την αλληλεπίδραση με τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του	79
8.16. Το Ε.Υ παρέχει δυνατότητα Αναστοχασμού – Αυτοαξιολόγησης στον εκπαιδευόμενο	81
Πίνακας 8.17. Σκοπός / Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	82

*Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ*

Συντομογραφίες & Ακρωνύμια

ΕξΑΕ	Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση
ΗΠΑ	Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής
PISA	Programme for International Student Assessment
ΤΠΕ	Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών
ADDIE	Analyze, Design, Develop, Implement, and Evaluate
ΕΥ	Εκπαιδευτικό Υλικό
ΕΠΑΛ	Επαγγελματικό Λύκειο

*Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυραση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ*

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση αποτέλεσε μία σημαντική εξέλιξη στον χώρο της εκπαίδευσης στο πλαίσιο της διά βίου εκπαίδευσης και των καινοτόμων μεθόδων τις οποίες ενσωμάτωσε. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση θεωρήθηκε ως μία ευέλικτη και καινοτόμα μέθοδο της οποίας η χρήση μπορεί να αντιμετωπίσει τις σύγχρονες εκπαιδευτικές και κοινωνικές ανάγκες.

Η Ελλάδα είναι μία χώρα που δεν είχε μεγάλη παράδοση στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση με εξαίρεση την τριτοβάθμια εκπαίδευση με την περίπτωση του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου που ιδρύθηκε το 1992. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση όμως έγινε εκ νέου επίκαιρη λόγω των αναγκών που προέκυψαν με την πανδημία λόγω του κλεισίματος των σχολείων. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση θεωρήθηκε ως η ιδανική λύση προκειμένου να συνεχίσει η εκπαίδευση την λειτουργία της. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση λόγω αυτών των συνθηκών εφαρμόστηκε με αναγκαστικό τρόπο, κάτι που σημαίνει έλλειψη σχεδιασμού σε κεντρικό επίπεδο καθώς και έλλειψη γνώσεων και εμπειρίας εκ μέρους των εκπαιδευτικών. Εντούτοις, η εφαρμογή της παρά τα προβλήματα και τις αδυναμίες της επέφερε θετικά αποτελέσματα.

Το εκπαιδευτικό υλικό αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά χαρακτηριστικά της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης γιατί από αυτό εξαρτάται και η αποτελεσματικότητα της εφαρμογής της. Στο πλαίσιο αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικός ο σχεδιασμός του που θα πρέπει να είναι τέτοιος ώστε να καλύπτει τις ανάγκες των εκπαιδευόμενων. Δεδομένου ότι μέχρι προσφάτως η εξ αποστάσεως εκπαίδευση δεν εφαρμόζονταν στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να διερευνήσει αν το εκπαιδευτικό υλικό που δημιουργήθηκε για το μάθημα «Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυραση) – Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και αν το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης. Ειδικότερα, τα δύο βασικά ερευνητικά ερωτήματα που καλείται να απαντήσει η παρούσα έρευνα είναι: α) Πως αξιολογούν οι μαθητές, οι εκπαιδευτικοί και οι φοιτητές το εκπαιδευτικό υλικό με βάση τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και β) Πως αξιολογούν οι

*Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ*

μαθητές, οι εκπαιδευτικοί και οι φοιτητές το εκπαιδευτικό υλικό σύμφωνα με τις αρχές της πολυμεσικής μάθησης.

Η παρούσα έρευνα διαρθρώνεται σε δύο μέρη. Το πρώτο μέρος είναι το θεωρητικό όπου εξετάζονται η εξ αποστάσεως εκπαίδευση γενικά και η σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση ειδικότερα, ο σχεδιασμός του εκπαιδευτικού υλικού στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, τα μοντέλα ανάλυσης έργων τέχνης στην εκπαιδευτική διαδικασία, η βιβλιογραφική ανασκόπηση σχετικών ερευνών ενώ παράλληλα παρουσιάζεται και το εκπαιδευτικό υλικό που δημιουργήθηκε. Το ερευνητικό μέρος περιλαμβάνει την μεθοδολογία της έρευνας, τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα της.

A. ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

1 Εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση θεωρείται ως μία ιδιαίτερα σύγχρονη μέθοδος αλλά αυτό δεν ισχύει στην πραγματικότητα. Αντίθετα, οι απαρχές της εντοπίζονται εδώ και αιώνες αν και τα μέσα που χρησιμοποιούνταν ήταν διαφορετικά. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η εκπαίδευση που λάμβανε χώρα στις ΗΠΑ όπου οι μαθητές που δεν μπορούσαν να έχουν πρόσβαση στην εκπαίδευση, το έκαναν μέσω αλληλογραφίας. Παράγοντες όπως η γεωγραφική τοποθεσία και η απομάκρυνση από εκπαιδευτικά κέντρα οδήγησε και άλλες χώρες όπως η Αυστραλία, η Ελβετία και η Αγγλία να υιοθετήσουν παρόμοιες μεθόδους οι οποίες εμπλουτίζονταν σταδιακά από την ανάπτυξη της τεχνολογίας αφού αργότερα ενσωματώθηκαν τόσο το ραδιόφωνο όσο και η τηλεόραση (Burns, 2011).

Στο πεδίο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης εντοπίζονται διαφορετικές έννοιες που την συνθέτουν. Τέτοια παραδείγματα αποτελούν η ψηφιακή μάθηση (e-learning), η ανοικτή εκπαίδευση, η μάθηση που λαμβάνει χώρα μέσω κινητών συσκευών (m-learning), κ.ά. Παρά το γεγονός ότι υπάρχουν διαφορές ανάμεσα σε αυτές τις μεθόδους και κυρίως ως προς τα εργαλεία που χρησιμοποιούν, εντούτοις όλες συνθέτουν την εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Για παράδειγμα, το m-learning είναι ένα εκπαιδευτικό εργαλείο που χρησιμοποιείται από ένα κινητό τηλέφωνο ή tablet χρησιμοποιώντας ασύρματη πρόσβαση, το e-learning χρησιμοποιεί παρόμοια εργαλεία αλλά διαφορετικά και είναι πιο βολικό για πρόσβαση σε εκπαιδευτικό υλικό και αμοιβαία αλληλεπίδραση μεταξύ των συμμετεχόντων (Ally, 2004). Η πρόοδος της τεχνολογίας έδωσε τη δυνατότητα στις υπάρχουσες πλατφόρμες ανταλλαγής γνώσεων και πληροφοριών να υποβληθούν σε αποϋλοποίηση, όπως η μετατροπή των έντυπων βιβλίων σε ηλεκτρονικά βιβλία, η μετατροπή εφημερίδων και περιοδικών σε ιστότοπους και η μετατροπή των παραδοσιακών αιθουσών διδασκαλίας σε ηλεκτρονική μάθηση (Heeks, 2020). Δεδομένου ότι το m-learning παρέχει τόσο διαδικτυακή όσο και εκτός σύνδεσης πρόσβαση στην εκπαίδευση, μπορεί να ειπωθεί ότι είναι περισσότερο προσβάσιμο από το e-learning ειδικά σε περιόδους κοινωνικής απομόνωσης (Korucu & Alkan, 2011).

*Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ*

Την πρώτη δεκαετία του 21ου αιώνα, υπήρξε μια σημαντική στροφή των εκπαιδευτικών συστημάτων προς την ηλεκτρονική εκπαίδευση (Saba, 2011). Τα τελευταία χρόνια η εξ αποστάσεως εκπαίδευση κερδίζει και διατηρεί έδαφος στον χώρο της εκπαίδευσης. Ως ένα είδος τυπικής μάθησης, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση είναι μια σημαντική πτυχή σε διάφορα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα μέσω της χρήσης διαφόρων τεχνολογικών εφαρμογών, που συνδέουν τους μαθητές με τους εκπαιδευτές τους (Moore κ.ά., 2011). Οι τεχνολογίες υπολογιστών σήμερα, επιτρέπουν την εφαρμογή ουσιαστικών μαθησιακών διαδικασιών σε οποιαδήποτε απόσταση, υπό τη δομή του συστήματος μαθητή-εκπαιδευτικού. Η θεσμική υποστήριξη της ηλεκτρονικής μάθησης εκφράζεται με τη στρατηγική δέσμευση μεταξύ των θεσμικών ηγετών (Allen & Seaman, 2016).

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση έχει πολλά θετικά πλεονεκτήματα. Πρώτον, παρέχει στους μαθητές την ευελιξία να μαθαίνουν στον δικό τους χώρο (Thoms & Eryilmaz, 2014). Επιπλέον, υπάρχει μια ποικιλία εκπαιδευτικών εργασιών, που επιτρέπουν στους εκπαιδευόμενους να προσαρμόσουν το μαθησιακό τους πρόγραμμα σύμφωνα με το δικό τους στυλ μάθησης, χωρίς να ακολουθούν ένα τακτικό δομημένο πρόγραμμα μάθησης. Με αυτόν τον τρόπο, τα προγράμματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης παρέχουν την ευελιξία στους εκπαιδευόμενους να αποφασίζουν για την πορεία της μάθησής τους και να μην χάνεται πολύτιμος χρόνος μιας και μπορούν να συμμετέχουν στη μαθησιακή διαδικασία από το σπίτι τους (Davis κ.ά., 2019). Επιπλέον, για όσους θέλουν να βελτιώσουν τα επαγγελματικά και ακαδημαϊκά τους προσόντα χωρίς να εγκαταλείψουν τη δουλειά τους, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση είναι συχνά επωφελής, καθώς μπορεί να εξυπηρετήσει τόσο τη μάθηση όσο και την εργασία (de Oliveira et al., 2018).

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση είναι μια από τις σημαντικότερες εκπαιδευτικές μεθόδους των τελευταίων δεκαετιών. Αναπτύχθηκε γρήγορα σε όλο τον κόσμο και τελικά έγινε μια ζωτικής σημασίας πτυχή της σχολικής εκπαίδευσης. Χώρες σε όλο τον κόσμο διερευνούν τρόπους αποτελεσματικής εκπαίδευσης των μαθητών χρησιμοποιώντας σύγχρονες τεχνολογίες, προκειμένου να προσφέρουν ουσιαστικές εκπαιδευτικές εμπειρίες (Zhou et al., 2020). Σύμφωνα με πρόσφατα ευρήματα (Allen & Seaman, 2016), κατά τη διάρκεια του 2014, 5,8 εκατομμύρια εκπαιδευόμενοι είχαν

*Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυραση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ*

εγγραφεί στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση το ήμισυ εκ των οποίων συμμετείχε σε μια διαδικασία μάθησης σε ένα πλήρως διαδικτυακό περιβάλλον.

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση ήταν μία γνωστή αλλά όχι ιδιαίτερα διαδεδομένη μέθοδος στο παρελθόν, τόσο και στην Ελλάδα όσο και σε άλλες χώρες και χρησιμοποιούνταν κυρίως στο επίπεδο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Το ξέσπασμα της πανδημίας όμως και το κλείσιμο των σχολείων που επέφερε, την ανέδειξε ως μία ιδανική λύση για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που προέκυψαν. Θεωρήθηκε ως η ιδανική μέθοδος που θα μπορούσε να προσφέρει εκπαίδευση σε διαφορετικούς τύπους εκπαιδευτικού περιβάλλοντος (Foti, 2020).

Μολονότι η εξ αποστάσεως εκπαίδευση προσφέρει σημαντικές ευκαιρίες όσον αφορά την επέκταση των ευκαιριών εκπαίδευσης, ειδικά στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, στις ανεπτυγμένες και αναπτυσσόμενες χώρες, υπήρξαν αποτυχίες λόγω της χαμηλής ποιότητας που προκύπτει από την έλλειψη επενδύσεων σε εκπαιδευτικά ιδρύματα και την υιοθέτηση παραδοσιακών μεθόδων διδασκαλίας από το διδακτικό προσωπικό (Dhanarajan, 2001). Εάν οι εκπαιδευτικοί στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση πραγματοποιούν μόνο διαλέξεις και διδάσκουν, αυτό δεν αποτελεί εγγύηση ποιοτικής εκπαίδευσης, αλλά μόνο ένα τμήμα της αποστολής. Ειδικά οι διαδικτυακοί εκπαιδευτικοί πρέπει να μοντελοποιήσουν δεξιότητες διδασκαλίας υψηλής ποιότητας για την παρακίνηση και επιτυχία των εκπαιδευομένων (Burns, 2011). Αυτή η απαίτηση σημαίνει ότι οι τεχνολογικές γνώσεις και οι ικανότητες των εκπαιδευτικών θα πρέπει να είναι υψηλού επιπέδου, αλλά ο αριθμός των εκπαιδευτικών σε αυτήν την ικανότητα και δεξιότητα είναι περιορισμένος. Από την άλλη, σήμερα, όλοι οι εκπαιδευόμενοι που συνεχίζουν την εκπαίδευσή τους σε σχολεία πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και οι περισσότεροι από τους φοιτητές πανεπιστημίου είναι καλύτερα εξοπλισμένοι από τους καθηγητές τους που διδάσκουν την ίδια ομάδα στον τεχνολογικό γραμματισμό. Σύμφωνα με τα ευρήματα μιας αρκετά πρόσφατης μελέτης (Gonzalez et al., 2020) που διεξήχθη κατά την περίοδο της πανδημίας, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση, η οποία επιτρέπει στους εκπαιδευτικούς να αξιολογούν αντικειμενικά, έχει επίσης επηρεάσει θετικά την επιτυχία των εκπαιδευομένων χάρη στις νέες μεθοδολογίες μάθησης. Στον 21ο αιώνα, αυτή η ομάδα εκπαιδευομένων είναι η πλέον προσαρμοσμένη στον αφηρημένο αλγόριθμο όσον

*Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ*

αφορά τα διαδικτυακά παιχνίδια, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τις συνήθειες χρήσης του διαδικτύου όπως YouTube, vlog κ.λπ. και χρησιμοποιούν τη γλώσσα της τεχνολογίας εξαιρετικά καλά (Prensky, 2001). Ενώ αυτοί οι μαθητές ορίζονται πλέον ως ψηφιακοί γνώστες από την άποψη της τεχνολογίας, όσοι αναπτύσσουν εκπαιδευτικές πολιτικές, διαχειρίζονται την εκπαίδευση και προετοιμάζουν και εξηγούν το περιεχόμενο των μαθημάτων δεν μπορούν να υπερβούν αυτό το επίπεδο, ανεξάρτητα από το πόσο καλά ενημερώνονται.

Τα οφέλη της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης είναι αδιαμφισβήτητα. Κορυφαίο είναι ότι παρέχει ευκαιρίες πρόσβασης σε πολύ περισσότερα άτομα που η παραδοσιακή εκπαίδευση δεν μπορεί να συμπεριλάβει. Ένας μεγάλος αριθμός ατόμων θέλει να συμμετέχει στην εκπαίδευση αλλά αντιμετωπίζει σημαντικούς περιορισμούς που δεν του το επιτρέπουν. Τόσο το είδος της εκπαίδευσης όσο και τα μέσα και ο προγραμματισμός που χρησιμοποιεί εξαλείφουν οποιοδήποτε χρονικό ή άλλο περιορισμό μπορεί κάποιος να αντιμετωπίζει (Masson, 2014).

Το ίδιο όμως ισχύει και για τα προβλήματα που προκύπτουν από την έλλειψη υποδομών. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση είναι μία λύση για την αντιμετώπιση των χωρικών προβλημάτων που προκύπτουν από την έλλειψη κτιρίων ή άλλων υποδομών. Επιπλέον, επιλύει γεωγραφικά προβλήματα και επιτρέπει να συμμετέχουν στην εκπαίδευση όχι μόνο μαθητές αλλά και εκπαιδευτικοί από άλλες περιοχές συμβάλλοντας με αυτό τον τρόπο στον εμπλουτισμό της εκπαιδευτικής διαδικασίας (Masson, 2014).

Δεν θα πρέπει επίσης να παραβλέπεται και η επικοινωνιακή διάσταση. Η συμβατική εκπαίδευση θεωρείται ότι έχει ως μεγάλο πλεονέκτημα την επικοινωνία που μπορεί να προσφέρει η επαφή πρόσωπο με πρόσωπο των μαθητών και των εκπαιδευτικών. Αυτό όμως μπορεί να γίνει και στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Η ανάπτυξη της τεχνολογίας επιτρέπει πλέον τη βελτίωση της επικοινωνίας με τρόπο που εξισώνει τα οφέλη της και σε αυτό το πεδίο (Masson, 2014).

Η βελτίωση που γίνεται στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση αυξάνεται παράλληλα με τις συνεχείς τεχνολογικές εξελίξεις. Η σημερινή διαδικτυακή επικοινωνία επιτρέπει στους εκπαιδευόμενους να συνδεθούν με διαπιστευμένες σχολές και προγράμματα

*Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ΄ τάξης ΕΠΑΛ*

από όλον τον κόσμο που θα ήταν απρόσιτα για διαπροσωπική μάθηση. Έχοντας την ευκαιρία να συμμετέχουν σε προγράμματα ιδρυμάτων από όλον τον κόσμο μέσω της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, παρουσιάζεται στους εκπαιδευόμενους μια ευκαιρία ανάπτυξης της σκέψης τους κυρίως μέσω της επικοινωνίας με τους συμμαθητές τους. Αυτό είναι ωφέλιμο γιατί οι εκπαιδευόμενοι έχουν την ευκαιρία να συνδυάσουν νέες απόψεις με τις δικές τους και να αναπτύξουν μια σταθερή βάση για μάθηση. Έχει αποδειχθεί μέσω της έρευνας ότι καθώς οι εκπαιδευόμενοι συνειδητοποιούν τις παραλλαγές στην ερμηνεία και την κατασκευή του νοήματος μεταξύ μιας σειράς ανθρώπων, κατασκευάζουν ένα ατομικό νόημα, το οποίο μπορεί να βοηθήσει τους εκπαιδευόμενους να αποκτήσουν γνώση μιας ευρείας σειράς απόψεων στην εκπαίδευση. Για να αυξηθεί η πιθανότητα οι εκπαιδευόμενους να δημιουργήσουν αποτελεσματικούς δεσμούς μεταξύ τους κατά τη διάρκεια του μαθήματος, οι εκπαιδευτές θα πρέπει να χρησιμοποιούν παρόμοιες εργασίες για εκπαιδευόμενους σε διαφορετικές τοποθεσίες ώστε να ξεπεραστεί η επιρροή της συντοποθεσίας στην οικοδόμηση σχέσεων (Li & Irby, 2008).

Τέλος, σημαντική είναι και η μείωση του οικονομικού κόστους. Για πολλούς μαθητές και φοιτητές η πρόσβαση στην εκπαίδευση μπορεί να είναι δαπανηρή και αυτό μπορεί να επιλυθεί με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση (Nguyen, 2015). Για παράδειγμα πολλοί μαθητές πρέπει να καταβάλλουν ένα σημαντικό ποσό για την μεταφορά τους και την πρόσβαση τους στις εκπαιδευτικές μονάδες, το οποίο αυξάνεται όσο η γεωγραφική απόσταση μεγαλώνει. Αυτό μέσω της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης μπορεί να αντιμετωπιστεί. Το ίδιο ισχύει και για το κόστος των σχολικών εγχειριδίων ή άλλης μορφής έντυπου εκπαιδευτικού υλικού. Η ψηφιοποίηση τους και η προσφορά σε ηλεκτρονική μορφή στους μαθητές μειώνει σημαντικά το κόστος τους. Επίσης, οι αυξανόμενες βελτιώσεις στην τεχνολογία είχαν ως αποτέλεσμα πολλές σχολικές και πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες να έχουν μια συνεργασία με ψηφιακούς εκδότες που προσφέρουν δωρεάν υλικό μαθημάτων, το οποίο μπορεί να βοηθήσει σημαντικά τους φοιτητές και τους μαθητές ως προς το εκπαιδευτικό κόστος (Li & Irby, 2008).

Με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να μαθαίνουν με τρόπους που οι παραδοσιακές τάξεις δεν θα μπορούσαν να προσφέρουν. Είναι σε

*Αλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ*

θέση να προάγει καλές μαθησιακές εμπειρίες και ως εκ τούτου, επιτρέπει στους εκπαιδευόμενους να λαμβάνουν μεγαλύτερη ικανοποίηση από τη διαδικτυακή τους μάθηση. Για παράδειγμα, οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να επανεξετάσουν τα μαθήματά τους περισσότερες από μία φορές αναλόγως των αναγκών τους. Μπορούν στη συνέχεια να ασχοληθούν με το μάθημά τους ώστε να ταιριάζει με τη μάθησή τους εστιάζοντας περισσότερο στα θέματα που είναι πιο αδύναμοι και να διερευνούν έννοιες που ήδη έχουν ή μπορούν εύκολα να κατανοήσουν (Kirtman, 2009). Όταν ο σχεδιασμός των μαθημάτων και το μαθησιακό περιβάλλον βρίσκονται στις βέλτιστες συνθήκες, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση μπορεί να οδηγήσει σε μεγαλύτερη ικανοποίηση από τη μαθησιακή εμπειρία. Μελέτες έχουν δείξει ότι η υψηλή ικανοποίηση σχετίζεται με την αυξημένη μάθηση. Για όσους συμμετέχουν σε ένα πρόγραμμα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, οι αλληλεπιδράσεις που βασίζονται στο διαδίκτυο έχουν τη δυνατότητα να ενθαρρύνουν βαθύτερους προβληματισμούς και συζητήσεις για θέματα πελατών καθώς και ταχύτερη ανταπόκριση, καθώς η επίβλεψη πραγματοποιείται σε τακτική βάση και δεν περιορίζεται σε μια εβδομαδιαία συνάντηση (Nguyen, 2015). Αυτό μπορεί επίσης να συμβάλει στο να αισθάνονται οι εκπαιδευόμενοι μια μεγαλύτερη αίσθηση υποστήριξης, καθώς έχουν συνεχή και τακτική πρόσβαση στους εκπαιδευτές τους και σε άλλους εκπαιδευόμενους (Stanton, 2001).

Δεν θα πρέπει να παραβλεφθούν επίσης τα οφέλη που υπάρχουν για τους εκπαιδευόμενους που λόγω σωματικών προβλημάτων ή προβλημάτων υγείας η μη εύκολη πρόσβαση τους στις εκπαιδευτικές μονάδες, δημιουργεί προβλήματα στην εκπαίδευσή τους. Τα παιδιά που πάσχουν από ασθένειες ή που δεν μπορούν να παρακολουθούν τα μαθήματα από κοντά, μπορούν να τα παρακολουθήσουν «προσωπικά» μέσω της τεχνολογίας. Αυτό τα βοηθά να αποκτούν την εμπειρία από την τάξη και την κοινωνική αλληλεπίδραση που δεν μπορούν να λάβουν στο σπίτι ή στο νοσοκομείο, ενώ τους κρατά σε ένα ασφαλές περιβάλλον μάθησης. Στην ουσία η εξ αποστάσεως εκπαίδευση οδηγεί στην ίση παροχή ευκαιριών σε όλους τους μαθητές αφού τους επιτρέπει να λάβουν όλοι μέρος στην εκπαίδευση ασχέτως του προβλήματος ή του περιορισμού που αντιμετωπίζουν. Η εφαρμογή στρατηγικών καθολικού σχεδιασμού σε μαθήματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης καθώς αναπτύσσονται (αντί της δημιουργίας ειδικών ρυθμίσεων για συγκεκριμένους μαθητές

ανάλογα με τις ανάγκες) μπορεί να αυξήσει την προσβασιμότητα τέτοιων μαθημάτων για τους εκπαιδευόμενους που έχουν μια σειρά από ικανότητες, αναπηρίες, στυλ μάθησης και μιλούν συγκεκριμένες γλώσσες (Casey & Lorenzen, 2010).

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση προσφέρει στα άτομα μια μοναδική ευκαιρία να επωφεληθούν από την τεχνογνωσία και τους πόρους των καλύτερων εκπαιδευτικών που υπάρχουν αυτήν τη στιγμή. Επιπλέον, το διαδικτυακό περιβάλλον διευκολύνει την παιδαγωγική καινοτομία, όπως νέες δομές και μορφές προγραμμάτων. Οι εκπαιδευόμενοι έχουν την ικανότητα να συνεργάζονται, να μοιράζονται, να αναρωτιούνται, να συμπεραίνουν και να προτείνουν νέες μεθόδους και τεχνικές για συνεχή βελτίωση του περιεχομένου. Η ικανότητα ολοκλήρωσης ενός μαθήματος με ρυθμό που είναι κατάλληλος για κάθε άτομο είναι ο πιο αποτελεσματικός τρόπος μάθησης δεδομένων των προσωπικών απαιτήσεων σε χρόνο και χρονοδιάγραμμα (Masson, 2014). Η αυτορρυθμιζόμενη εξ αποστάσεως εκπαίδευση σε φορητή συσκευή, όπως ένα έξυπνο τηλέφωνο, παρέχει μέγιστη ευελιξία και ικανότητα.

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση μπορεί επίσης να μειώσει το φαινόμενο της φυγής από την ύπαιθρο, επιτρέποντας στους μαθητές από απομακρυσμένες περιοχές να παραμένουν στον τόπο τους και παράλληλα να φοιτούν στην εκπαίδευση. Η εξάλειψη του εμποδίου της απόστασης στην εκπαίδευση μπορεί επίσης να αυξήσει τον αριθμό των εναλλακτικών λύσεων που προσφέρονται στους μαθητές και να ενθαρρύνει τον μεγαλύτερο ανταγωνισμό μεταξύ των εκπαιδευτικών μονάδων ανεξάρτητα από τη γεωγραφία (Masson, 2014).

2 Σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Η πανδημία που έπληξε όλο τον κόσμο τον τελευταίο καιρό οδήγησε σε σοβαρά και αυστηρά μέτρα για την αντιμετώπιση της. Προκειμένου να αποφευχθεί η επέκταση της, η κοινωνική απομόνωση και η καραντίνα ήταν μέτρα που υιοθετήθηκαν από πολλές χώρες παγκοσμίως (Feng et al., 2007). Στο πλαίσιο αυτό έγινε και το κλείσιμο των σχολείων προκειμένου να μην υπάρχει διασπορά του ιού ανάμεσα στον μαθητικό πληθυσμό ως ένα σημαντικό μέτρο για την προφύλαξη του (Stern et al., 2009).

*Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ*

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση θεωρήθηκε ως η ιδανική μέθοδος για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που προέκυψαν από το κλείσιμο των σχολείων. Σε μία πανδημία σε εξέλιξη, που δεν είναι ακόμα γνωστό τι θα συμβεί την επόμενη ημέρα, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση θεωρήθηκε ως η ιδανική λύση προκειμένου οι μαθητές να παραμείνουν σε έναν εκπαιδευτικό προγραμματισμό και να μην προκύψουν μεγάλα κενά. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα μαθητές και εκπαιδευτικοί να παραμείνουν κλεισμένοι στα σπίτια τους, να δουλέψουν με διαφορετικό τρόπο και να προσπαθήσουν να εκμεταλλευτούν την τεχνολογία (Taylor, 2018), άλλοτε χωρίς τεχνικά προβλήματα και άλλοτε έχοντας να αντιμετωπίσουμε πολλά από αυτά. Το σχολείο έκλεισε, αλλά το μάθημα δεν τελείωσε (Zhou et al., 2020).

Το σύγχρονο, ψηφιακό σχολείο, που εδώ και χρόνια ευαγγελίζεται η ελληνική εκπαιδευτική πολιτική, φαίνεται να διαμορφώνεται σήμερα με αφορμή την πανδημία του κορωνοϊού. Τα βήματα που είχαν γίνει μέχρι σήμερα ήταν περισσότερο θεωρητικά και αφορούσαν τον τρόπο που οι μαθητές κυρίως μπορούσα να εκμεταλλευτούν τις ΤΠΕ ως μέσο για να ενισχύσουν την μάθηση τους. Στην πραγματικότητα όμως η τεχνολογία δεν εντάχθηκε ποτέ ολοκληρωτικά στη διδασκαλία μέσα στις τάξεις και δεν παγιώθηκε ως εκπαιδευτική πρακτική αλλά η χρήση της ήταν περισσότερο αποσπασματική. Ουσιαστικά, διαπιστώνεται ότι τα ψηφιακά εργαλεία αποτελούν μέρος της διδασκαλίας, κυρίως στο μάθημα της πληροφορικής, με προσέγγιση προσανατολισμένη στην τεχνολογία (με αρνητικό πρόσημο) (Koutsogiannis, 2007). Σε αυτή την προσέγγιση, ο μαθητής διδάσκεται για τον υπολογιστή και όχι τον υπολογιστή. Αυτό σημαίνει ότι ο μαθητής εξοικειώνονταν με την τεχνολογία αλλά όχι με τέτοιο τρόπο που να τη θεωρήσει συνυφασμένη με την εκπαίδευση του (Τζιφόπουλος, 2010).

Αυτό οφείλονταν βέβαια σε μεγάλο βαθμό και στην εκπαιδευτική πολιτική που υιοθετήθηκε στην Ελλάδα. Από την μία υποστηρίζονταν ότι οι μαθητές έπρεπε να εξοικειωθούν με την τεχνολογία αλλά από την άλλη, υπήρχε απαγόρευση για την κατοχή ψηφιακών μέσων εκ μέρους τους. Θα έπρεπε να περιοριστούν στον ψηφιακό εξοπλισμό των σχολείων ο οποίος όμως δεν υπήρχε. Φυσικά, τα κινητά τηλέφωνα και οι ψηφιακές συσκευές μπορούν να προκαλέσουν ασυνέπειες και προβλήματα στην εκπαιδευτική διαδικασία, ωστόσο δεν μπορούν να αποκλειστούν από το λεγόμενο

ψηφιακό σχολείο (Cavanaugh et al., 2012). Τα σχετικά ερευνητικά δεδομένα μας δίδουν ενθαρρυντικές λεπτομέρειες σχετικά με την εκμετάλλευση της τεχνολογίας των κινητών τηλεφώνων και συσκευών στην εκπαίδευση (m-learning) (Ditzler et al., 2016).

Μια έκθεση της «PISA» διαπιστώνει ότι οι μαθητές στην Ελλάδα αφιερώνουν κατά μέσο όρο μόλις 59,2 λεπτά την ημέρα στο σχολείο για να συμμετάσχουν σε μια διαδικτυακή σχολική δραστηριότητα, ενώ σε χώρες όπως η Δανία, η Σουηδία, η Νέα Ζηλανδία και η Αυστραλία ο χρόνος που αφιερώνεται στο διαδίκτυο είναι τουλάχιστον δύο έως τρεις φορές υψηλότερος. Εάν συγκρίνουμε αυτόν τον χρόνο με τον χρόνο που οι μαθητές χρησιμοποιούν το διαδίκτυο στο σπίτι, θα δούμε τη διαφορά (πρακτικές εξωσχολικού γραμματισμού) (Sefton-Green et al., 2016). Οι Έλληνες μαθητές φαίνεται να αφιερώνουν 154,3 λεπτά την ημέρα για να επωφελούνται από το διαδίκτυο στο σπίτι. Τα λεπτά αυξάνονται κατά μέσο όρο τα Σαββατοκύριακα (200,6 λεπτά) (PISA 2018). Αυτά τα δεδομένα μας δίνουν τουλάχιστον μια πρώτη απάντηση για τον χρόνο που αφιερώνουν οι Έλληνες μαθητές στον υπολογιστή για διδακτικούς σκοπούς και για ψυχαγωγικούς και επικοινωνιακούς σκοπούς. Σίγουρα αυτά τα στοιχεία δεν μπορούν να θεωρηθούν θετικά ιδιαίτερα, αν αναλογιστούμε τη σχέση που υπάρχει με το μάθημα της πληροφορικής.

Οι μαθητές φαίνεται να είναι αρκετά εξοικειωμένοι με την τεχνολογία, αλλά αυτή η τεχνολογία ενσωματώνεται στις δικές τους καθημερινές πρακτικές, όπως η ψυχαγωγία (YouTube), η επικοινωνία (κοινωνική δικτύωση: Instagram, Facebook, Messenger), η ενασχόληση με ψηφιακά παιχνίδια (π.χ. Roblox). Υπό μια τέτοια έννοια, οι γονείς θεωρούν αυτή τη δραστηριότητα φυσική, αλλά όχι τόσο φυσική στο σχολικό περιβάλλον (Koutsogiannis, 2007). Η κανονικοποίηση της τεχνολογίας και η χρήση της στην καθημερινή ζωή των μαθητών συχνά στερεί τα προνόμια που θα μπορούσαν να αποκτήσουν εάν χρησιμοποιούσαν την τεχνολογία στη σχολική τάξη. Αυτή η νέα κατάσταση που «απαιτεί» να βρισκόμαστε μπροστά σε μια οθόνη κινητού τηλεφώνου ή υπολογιστή μάλλον δεν προβληματίζει ιδιαίτερα τους σύγχρονους μαθητές, οι οποίοι περιγράφονται ως «ψηφιακά ιθαγενείς» (Prensky, 2001). Κι αυτό γιατί οι μαθητές γεννήθηκαν στην εποχή της σύγχρονης ψηφιακής τεχνολογίας, συναναστρέφονται καθημερινά με τα ψηφιακά μέσα και αλληλεπιδρούν, αξιοποιώντας

*Αλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ*

τα με απόλυτα φυσικό τρόπο. Αυτό είναι ένα στάδιο «κανονικοποίησης». Με άλλα λόγια, οι νέοι σε αυτήν την εποχή φαίνεται να χρησιμοποιούν τα ψηφιακά μέσα ως προέκταση των συνηθισμένων και καθημερινών πρακτικών τους. Πολύ απλά, είναι απολύτως φυσικό να πράττουν τοιουτοτρόπως και δεν το αντιλαμβάνονται ως κάτι νέο, ως κάτι καινοτόμο ή ως κάτι δύσκολο και αποκομμένο από την κοινωνία τους. Αυτό το στάδιο «κανονικοποίησης» δεν ισχύει για όλους, αλλά χαράζει μια διαχωριστική/αόρατη γραμμή μεταξύ του κόσμου των ανηλίκων και του κόσμου των ενηλίκων. Δύο κόσμοι λοιπόν, με τις δικές τους συνήθειες και πρακτικές, άλλοτε με ψηφιακό και άλλοτε με μη ψηφιακό γραμματισμό (Tzifopoulos, 2018).

Σε άλλες συνθήκες, οι εκπαιδευτικοί θα εκπαιδεύονταν με τη δημιουργία σχετικού εκπαιδευτικού υλικού από ειδικούς, θα υπήρχαν σε πιλοτικές εφαρμογές και πειραματικές προσπάθειες σε ορισμένα δημόσια σχολεία και μακροπρόθεσμα όλη αυτήν την προσπάθεια θα προσπαθούσε να γενικευτεί λειτουργώντας πολλαπλασιαστικά. Ωστόσο, με μαθητές, που θα ήταν σε μεγάλο βαθμό έτοιμοι να δεχτούν αυτή την καινοτομία και την αλλαγή, αλλά με εκπαιδευτικούς που στην πολυπλοκότητα του ρόλου τους θα έπρεπε να ταιριάζουν και κάτι τέτοιο, άλλοι πιο θετικοί και άλλοι πιο αρνητικοί και ίσως καχύποπτοι. Ωστόσο, στις ευρωπαϊκές χώρες τέτοια μοντέλα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης φαίνεται να είναι συνηθισμένα και να αξιοποιούνται στο πλαίσιο των λεγόμενων μοντέλων μικτής μάθησης (Staker & Horn, 2012).

Επίσης, τέτοιες μορφές μάθησης ευνοούνται από τις αρχές της «ανεστραμμένης» τάξης. Στην περίπτωση αυτή, οι μαθητές διαβάζουν και ερευνούν, συμβουλευόμενοι ψηφιακό υλικό μέσω πλατφορμών εκτός σχολικού πλαισίου και έρχονται στο σχολείο για να συζητήσουν τη σχετική θεωρία και το τι ανέλαβαν στο σπίτι, ώστε να την αναπτύξουν και να προβληματιστούν περαιτέρω. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω στρατηγικών για την επίλυση προβλημάτων, τη συνεργασία και την αλληλεπίδραση μεταξύ των μαθητών και μεταξύ των μαθητών με τους εκπαιδευτικούς τους (Engin, 2014).

Μελέτες σχετικά με τα πανεπιστημιακά προγράμματα σπουδών, που προετοιμάζουν εκπαιδευτικούς (παιδαγωγούς προσχολικής ηλικίας, δασκάλους πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και φιλολόγους), σκιαγραφούν την κατάσταση σχετικά με

τα μαθήματα που προσφέρονται και σχετίζονται με ψηφιακά εργαλεία. Στη Σουηδία, για παράδειγμα, στα προγράμματα σπουδών που προετοιμάζουν εκπαιδευτικούς προσχολικής ηλικίας, η στόχευση είναι σαφής: προετοιμάζουν εκπαιδευτικούς εστιάζοντας στις ΤΠΕ και ενισχύοντας την ψηφιακή επαγγελματική τους ταυτότητα, με το σκεπτικό ότι η τεχνολογία συμβάλλει στην ολόπλευρη ανάπτυξη των βρεφών (McCarrick & Li, 2007).

3. Σχεδιασμός του εκπαιδευτικού υλικού στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Το εκπαιδευτικό υλικό έχει μεγάλη σημασία στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση λόγω του ότι δεν υπάρχει η φυσική παρουσία του εκπαιδευτικού. Αυτό σημαίνει ότι ο εκπαιδευτικός βασίζεται στο εκπαιδευτικό υλικό για την μαθησιακή διαδικασία και αυτό αναδεικνύει πόσο προσεκτικός πρέπει να είναι ο σχεδιασμός του (Λιοναράκης, 2001). Στη εξ αποστάσεως εκπαίδευσης το επίκεντρο αποτελεί το εκπαιδευτικό υλικό ενώ ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι περισσότερο υποστηρικτικός (Λιοναράκης, 2001).

Στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, το εκπαιδευτικό εξυπηρετεί πολλούς ρόλους. Πρώτα απ' όλα με αυτό θα πρέπει να καλυφθεί το κενό της απόστασης που υπάρχει ανάμεσα στον μαθητή και στον εκπαιδευτικό και η έλλειψη άμεσης επικοινωνίας τους. Επιπλέον, θα πρέπει να είναι δομημένο με τέτοιο τρόπο ώστε βάσει αυτού ο μαθητής να μπορεί να διαμορφώσει την πορεία της μάθησης του, να κατανοεί την εκπαιδευτική ύλη, να παρακινείται να συνεχίσει ενώ παράλληλα να έχει μία τέτοια μορφή που θα του επιτρέψει να σχεδιάσει την παραπάνω διαδικασία σύμφωνα με τις ικανότητες και τις ανάγκες του (Μανούσου, 2008).

Τα προγράμματα σπουδών που χρησιμοποιούν διαδικτυακά περιβάλλοντα για να αξιοποιήσουν την ικανότητα των ΤΠΕ να μεταμορφώσουν την κοινωνία μπορούν να παρέχουν ένα πιο εξειδικευμένο και προσιτό μέσο παροχής εκπαίδευσης. Επιπλέον, η εφαρμογή τέτοιων προγραμμάτων σπουδών προσφέρει ευκαιρίες για τη δημιουργία ενεργά δικτυωμένων κοινοτήτων μάθησης που αναπτύσσονται με συνέπεια, ως απάντηση στις απαιτήσεις μιας παγκόσμιας απαίτησης (Μανούσου, 2008).

Ο εκπαιδευτικός σχεδιασμός είναι μια διαδικασία που συνεπάγεται τη δημιουργία ή την προσαρμογή της διδασκαλίας. Τα περισσότερα ερευνητικά στοιχεία σχετικά με τις διδακτικές θεωρίες βασίζονται σε βασικές αρχές που αντιμετωπίζουν και ανταποκρίνονται σε μαθησιακές ανάγκες και στόχους. Ο βασικός στόχος είναι να εντοπιστούν οι συνθήκες διδασκαλίας, οι οποίες θα βελτιστοποιήσουν τη μάθηση, τη διατήρηση και την μεταφορά της μάθησης (Gagne et al., 1992).

Τα περισσότερα μοντέλα εκπαιδευτικού σχεδιασμού απαιτούν την κάλυψη ορισμένων σταδίων καθ' όλη τη διάρκεια της εφαρμογής τους. Αυτές οι φάσεις περνούν από τον προσδιορισμό της αξιολόγησης των αναγκών στο σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την υλοποίηση υλικών. Η διαδικασία σχεδιασμού θεωρείται ως μια συνέχεια που έχει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Βασίζεται στον καθορισμό ενός κοινού-στόχου που επωφελείται από τη διδασκαλία.
- Καθορίζει τους στόχους και την αξιολόγηση των αναγκών σύμφωνα με τις ανάγκες και το στυλ του κοινού.
- Επιλέγει, σχεδιάζει και ταξινομεί το περιεχόμενο και τις μαθησιακές δραστηριότητες με βάση αυτά τα προαναφερθέντα χαρακτηριστικά.
- Αξιολογεί και εφαρμόζει δυναμικά τις αλλαγές (Gredler, 2005).

Το πεδίο του εκπαιδευτικού σχεδιασμού έχει προκύψει από έναν συνδυασμό ποικίλων ακαδημαϊκών κλάδων όπως η ψυχολογία, η θεωρία συστημάτων, η τεχνολογία υπολογιστών και η επικοινωνία (Yukavetsky, 2003). Το πεδίο του εκπαιδευτικού σχεδιασμού έχει επίσης μετατοπιστεί από τις συμπεριφοριστικές στις γνωστικές-δομιστικές αντιλήψεις με την έννοια ότι έχει δοθεί αυξανόμενη έμφαση στην ανακάλυψη του τρόπου με τον οποίο μπορεί να επινοηθεί η επιτυχής μάθηση αναλύοντας το γιατί οι εκπαιδευόμενοι συμπεριφέρονται διαφορετικά, το πώς οι εκπαιδευόμενοι κατασκευάζουν νόημα από τις ατομικές εμπειρίες και το πώς είναι σε θέση να επιλύουν καταστάσεις, αντί να μπορούν να εκτελούν αυτοματοποιημένες πρακτικές χωρίς να κατανοούν πώς εκτελούνται. Κατά τη σχεδίαση των υλικών, οι αποφάσεις για τη δημιουργία μαθησιακών υλικών χρησιμοποιώντας συμπεριφοριστική, γνωστική ή εποικοδομητική προσέγγιση βρίσκονται στα χέρια του σχεδιαστή, έχοντας κατά νου ότι το κύριο σημείο εκκίνησης για τη δημιουργία του

σχεδιαγράμματος του έργου είναι μια ευσυνειδητή ανάλυση του τι μπορεί να χρειαστεί, να επιδιώξει και να βελτιώσει ο εκπαιδευόμενος (Gredler, 2005).

Όταν σκεφτόμαστε τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό, συνήθως σκεφτόμαστε τον όρο «μοντέλα» που δίνουν δομή και νόημα σε ένα πρόβλημα εκπαιδευτικού σχεδιασμού, επιτρέποντας στον επίδοξο σχεδιαστή να διαπραγματευτεί το καθήκον του σχεδιασμού του με μια επίφαση συνειδητής κατανόησης (Ryder & Leach, 2008). Το αρχικό σημείο εκκίνησης είναι η εξέταση μιας ήδη χρήσιμης προσέγγισης στο σχεδιασμό μαθημάτων: το μοντέλο Ανάλυση, Σχεδιασμός, Ανάπτυξη, Υλοποίηση και Αξιολόγηση (ADDIE). Αυτό το γενικό μοντέλο διευκολύνει τις καθολικές κατευθυντήριες γραμμές του εκπαιδευτικού σχεδιασμού που είναι δομημένες σε πέντε στάδια: ανάλυση, σχεδιασμός, ανάπτυξη, υλοποίηση και αξιολόγηση. Τα στάδια του μοντέλου ADDIE έχουν ως εξής (Peterson, 2003; Davis, 2013; Nichols Hess & Greer, 2016):

3.1.1 Ανάλυση

Όπως σε κάθε έργο, αυτό είναι ένα κρίσιμο στάδιο σχεδιασμού. Ο κύριος σκοπός του είναι να προσδιορίσει το κοινό-στόχο και τα χαρακτηριστικά του. Εκτός από τον προγραμματισμό του χρονοδιαγράμματος για το έργο, οι σχεδιαστές μπορούν να χρησιμοποιήσουν αυτό το στάδιο για να διαμορφώσουν όργανα ανάλυσης αναγκών και εργασιών που επιτρέπουν την εκ των προτέρων προσεκτική εξέταση των καθοριστικών κριτηρίων. Αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν εκπαιδευτικούς στόχους, τύπους μαθητών (δηλαδή όσον αφορά τα στυλ μάθησης και τις ευφυΐες τους), τις επιλογές διδασκαλίας, το εκπαιδευτικό περιεχόμενο, τη χρηστικότητα του υλικού και την προσβασιμότητα (Nichols Hess & Greer, 2016).

Σε αυτό το στάδιο, οι σχεδιαστές πρέπει να έχουν κατά νου ότι ο σχεδιασμός των υλικών θα πρέπει να στοχεύει στην κάλυψη των θεσμικών αναγκών (συμπεριλαμβανομένων τόσο του προγράμματος όσο και του μαθήματος) και των απαιτήσεων. Ορισμένα εργαλεία συλλογής δεδομένων -όπως προφορικές συνεντεύξεις, ερωτηματολόγια ή έρευνες που χρησιμοποιούνται με καθηγητές και προσωπικό- μπορούν να βοηθήσουν τους σχεδιαστές να δημιουργήσουν και να ενισχύσουν το σκεπτικό πίσω από τη διαδικασία σχεδιασμού υλικού. Ένα

συστηματικό στάδιο συλλογής δεδομένων πριν από τη φάση του σχεδιασμού βοηθά επίσης τους σχεδιαστές να δημιουργήσουν την υποδομή που απαιτείται για την εκτέλεση του έργου και, ως εκ τούτου, να απεικονίσουν τις διαδικασίες που θα εφαρμοστούν σε επόμενες φάσεις (Nichols Hess & Greer, 2016).

3.1.2 Σχεδιασμός

Αυτό το στάδιο απαιτεί την ευθυγράμμιση αυτού που παρουσιάστηκε στο στάδιο της ανάλυσης των αναγκών με την πραγματική δομή του εκπαιδευτικού περιεχομένου. Το στάδιο του σχεδιασμού έχει δύο βασικά χαρακτηριστικά: είναι συστηματικό και συγκεκριμένο. Είναι συστηματικό γιατί χρειάζεται να καθιερώσει μια λογική μέθοδο για τον εντοπισμό, την ανάπτυξη και την αξιολόγηση των στρατηγικών για την επίτευξη ενός διδακτικού στόχου και είναι συγκεκριμένο γιατί κάθε στοιχείο του γενικού σχεδίου πρέπει να διαμορφωθεί προσεκτικά σε αυτό το στάδιο, λαμβάνοντας υπόψη συγκεκριμένες λεπτομέρειες (Peterson, 2003; Davis, 2013; Nichols Hess & Greer, 2016).

Ο σχεδιασμός συνεπάγεται επίσης τον καθορισμό λύσεων όσον αφορά τη διευθέτηση των πόρων, τις στρατηγικές και τις διαδικασίες αξιολόγησης που θα ταιριάζουν καλύτερα στη διδασκαλία. Η δημιουργία ενός εγγράφου στρατηγικής του σχεδιασμού δεν είναι μια δύσκολη εργασία, αλλά είναι ένα από τα κεντρικά μέρη του σχεδιασμού. Θα υποδεικνύει τα μέλη της ομάδας που συμμετέχουν στο έργο σχεδιασμού υλικών, τη διαδρομή πλοήγησης που πρέπει να ακολουθηθεί και θα ενημερώνει για τα διακριτικά χαρακτηριστικά που θα έχουν τα υλικά. Θα βοηθήσει επίσης στην ανάπτυξη του στρατηγικού σχεδιασμού προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι που έχουν εντοπιστεί. Τα ακόλουθα είναι μερικά βασικά στοιχεία που πρέπει να συμπεριληφθούν σε ένα έγγραφο στρατηγικής σχεδιασμού:

- Τι είδους εκπαιδευτικό υλικό δημιουργούμε;
- Ποιες ενότητες θα περιέχουν τα υλικά μας;
- Ποιο είναι το κοινό στο οποίο απευθύνεται η χρήση των υλικών; Ποιος θα ωφεληθεί από αυτά;
- Ποιοι πόροι είναι διαθέσιμοι για να σχεδιάσουμε υλικά;
- Ποιος θα αποτελέσει την πιλοτική μας ομάδα;

- Πώς θα αξιολογήσουμε τους μαθητές κατά τη διάρκεια και αφού χρησιμοποιήσουν το εκπαιδευτικό υλικό;
- Πώς θα αξιολογήσουμε την αποτελεσματικότητα των υλικών που σχεδιάσαμε; (Peterson, 2003; Davis, 2013; Nichols Hess & Greer, 2016).

3.1.3 Ανάπτυξη

Η φάση της ανάπτυξης ασχολείται με τη δημιουργία εργαλείων και προϊόντων συγγραφής που απαιτούνται για την επίτευξη των εκπαιδευτικών στόχων που έχουν προγραμματιστεί στα προηγούμενα στάδια του μοντέλου. Σε αυτό το στάδιο, οι σχεδιαστές επεξεργάζονται ένα σχέδιο δράσης που αποτελείται από συγκεκριμένες διαδικασίες, συμμετέχοντες/υπεύθυνους πράκτορες καθώς και χρονοδιαγράμματα για να ολοκληρωθεί το σχέδιο. Σημειώστε ότι εμπλέκονται διάφοροι παράγοντες, καθώς και αντίστοιχες εργασίες για κάθε στάδιο του έργου (Peterson, 2003; Davis, 2013; Nichols Hess & Greer, 2016).

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η ομάδα που αναπτύσσει το σχέδιο σχεδιασμού μαθημάτων πρέπει να συμφωνήσει σχετικά με τις διαδικασίες για την παρακολούθηση της ομαλής εξέλιξης του έργου. Ομοίως, οι ρόλοι, οι λειτουργίες και οι χρόνοι πρέπει να συμφωνηθούν και να τηρηθούν (Peterson, 2003; Davis, 2013; Nichols Hess & Greer, 2016).

3.1.4 Υλοποίηση

Μόλις ολοκληρωθεί η φάση ανάπτυξης, το επόμενο στάδιο υλοποίησης θέτει σε λειτουργία τον σχεδιασμό. Υπάρχουν τρεις απαραίτητες συνθήκες για να γίνει αυτό το στάδιο αποτελεσματικό: α) καθορισμός μιας προηγούμενης διαδικασίας κατάρτισης για την προετοιμασία τόσο των εκπαιδευτικών όσο και των μαθητών, β) η έγκαιρη αξιολόγηση των μαθητών και γ) η δημιουργία όλων των απαραίτητων συνθηκών (εργαλεία, χώροι, προσωπικό). Το στάδιο υλοποίησης απαιτεί υψηλό βαθμό συμμετοχής από τους συμμετέχοντες (διαμεσολαβητές) που ηγούνται αυτού του σταδίου του έργου (Davis, 2013).

3.1.5 Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση στο μοντέλο ADDIE είναι διαμορφωτική και αθροιστική. Θεωρείται ως μια διαδικασία ευρείας εμβέλειας που γίνεται σταθερά ευρύτερη σε κάθε ένα από τα στάδια. Η αξιολόγηση καθορίζει εάν υπήρξε επιτυχία στον σχεδιασμό/χρήση των προϊόντων που δημιουργήθηκαν ή/και εάν μπορεί να χρειαστούν περαιτέρω βελτιώσεις. Η διαμορφωτική αξιολόγηση πραγματοποιείται στα αρχικά στάδια, προκειμένου να εντοπιστούν τα αδύναμα σημεία του προϊόντος, να αξιολογηθούν και να αποφασιστεί η επεξεργασία ενός σχεδίου στα μέσα του έργου που μπορεί να ξεπεράσει τυχόν εμπόδια που συναντώνται σε αυτά τα στάδια. Υπάρχουν έξι στάδια διαμορφωτικής αξιολόγησης. Αυτά είναι: προσδιορισμός στόχου αξιολόγησης, προετοιμασία, συλλογή δεδομένων, ανάλυση δεδομένων, αναθεώρηση και ανακύκλωση (Davis, 2013).

Η αθροιστική αξιολόγηση γίνεται μόλις ολοκληρωθούν οι φάσεις ανάπτυξης και υλοποίησης. Αυτός ο τύπος αξιολόγησης επιδιώκει να συλλέξει και να αναλύσει δεδομένα για να προσδιορίσει εάν οι τελικοί χρήστες βρήκαν το στάδιο υλοποίησης αποτελεσματικό και εάν ήταν καλά ευθυγραμμισμένο με τους εκπαιδευτικούς στόχους (Peterson, 2003; Davis, 2013; Nichols Hess & Greer, 2016).

Όταν σχεδιάζουν υλικό για διαδικτυακά μαθήματα, οι σχεδιαστές πρέπει να σκέφτονται στρατηγικά και ευέλικτα για την τεχνολογία και την εκπαίδευση. Η τεχνολογία πρέπει να είναι το μέσο με το οποίο ενισχύονται οι εκπαιδευτικές διαδικασίες. Κάθε παράγοντας και συσκευή που χρησιμοποιείται στο σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την υλοποίηση υλικών πρέπει να διευκολύνει την ανάκτηση και την επεξεργασία πληροφοριών από τους τελικούς χρήστες. Ένα διαδικτυακό περιβάλλον θα πρέπει να δημιουργήσει τον χώρο μάθησης που επιτρέπει στους μαθητές, με τη βοήθεια καθηγητών και τεχνικών, να βρουν ένα αυτοελεγχόμενο σενάριο. Επιπλέον, η διοίκηση του ιδρύματος όπου πραγματοποιείται το έργο θα πρέπει να παρέχει στην ομάδα σχεδιασμού τα απαραίτητα εργαλεία και θα πρέπει επίσης να συμβάλλει ενεργά στην ελαχιστοποίηση τυχόν δυσκολιών που ενδέχεται να προκύψουν κατά την ανάπτυξη του έργου (Nichols Hess & Greer, 2016).

Σαφώς, οι συμμετέχοντες σε ένα έργο ηλεκτρονικής μάθησης πρέπει να έχουν ορισμένες δεξιότητες ΤΠΕ, οι οποίες μπορούν να οριστούν ως γνώσεις και δεξιότητες

*Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ*

που χρειάζονται οι εργαζόμενοι για να είναι σε θέση να εκτελούν καθήκοντα που σχετίζονται με την κοινωνία της πληροφορίας. Υπάρχει πράγματι μια μεγάλη πρόκληση όσον αφορά την προετοιμασία, η οποία θεωρείται ως πρωταρχική δέσμευση για συμμόρφωση με τις εκπαιδευτικές προσδοκίες. Οι σχεδιαστές χρειάζονται βοήθεια για την απόκτηση δεξιοτήτων και τεχνογνωσίας στις ΤΠΕ προκειμένου να επιδιώξουν τους στόχους και τα σχήματα που πρέπει να ενσωματωθούν με ακρίβεια στις διδακτικές και μαθησιακές πρακτικές τους. Οι Dillon & Walsh (1992) υποστηρίζουν ότι η παροχή αρκετής σημασίας στη βοήθεια, την κατάρτιση και την υποστήριξη του διδακτικού προσωπικού συμβάλλει στη διασφάλιση της μελλοντικής επιτυχίας κατά τη δημιουργία και τη διδασκαλία διαδικτυακών μαθημάτων, δημιουργώντας έτσι μια νέα τάση στην παιδαγωγική για να τα θεωρούμε ως ριψοκίνδυνες αλλά εμπλουτιστικές εμπειρίες.

Προκειμένου να ευθυγραμμιστεί μια εκλεπτυσμένη πρόταση εκπαιδευτικού σχεδιασμού με τη δημιουργία διαδικτυακού υλικού, οι εκπαιδευτικοί που γίνονται σχεδιαστές πρέπει να γνωρίζουν τη μετατόπιση που αντιμετωπίζει η κοινωνία της γνώσης του 21ου αιώνα, όπου ένα από τα κύρια διλήμματα είναι πώς η σύλληψη της μάθησης και η διδασκαλία προχωρά από την διδασκαλία με επίκεντρο τον εκπαιδευτικό σε μια διδασκαλία με επίκεντρο τον μαθητή. Ένα κρίσιμο στοιχείο στην επιτυχή χρήση της τεχνολογίας σχετίζεται με την ακόλουθη πρόκληση: οι εκπαιδευτικοί πρέπει να αλλάξουν τις πεποιθήσεις σχετικά με τη διδασκαλία και τη μάθηση. Πρέπει να αποκτήσουν ορισμένες δεξιότητες ή να συμμορφωθούν με ορισμένες προϋποθέσεις για να εξασφαλίσουν ότι οι μαθητές τους ασχολούνται με τη μάθησή τους και εργάζονται αποτελεσματικά αναλαμβάνοντας πιο αυτόνομες και ενεργές θέσεις (Gredler, 2005).

Σε διαδικτυακά περιβάλλοντα, ένας «δάσκαλος» είναι ένας ακαδημαϊκός επαγγελματίας που καθοδηγεί τη διαδικασία μάθησης των μαθητών ενισχύοντας την αυτονομία και διεγείροντας την εποικοδομητική και αναλυτική στάση τους απέναντι στις διαδικασίες που προσανατολίζονται. Πιστεύεται ότι οποιοσδήποτε είναι σε θέση να αναλάβει ρόλο για να υποστηρίξει και να διευκολύνει την αποτελεσματική διαδικτυακή μάθηση των μαθητών θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως δάσκαλος (Gredler, 2005).

*Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ*

Μερικές από τις βασικές δεξιότητες που χρειάζεται ένας διαδικτυακός εκπαιδευτής/δάσκαλος είναι οι ακόλουθες:

- Σαφής και σταθερή επικοινωνία:
- Προσφορά διαφορετικών καναλιών επικοινωνίας, τόσο σύγχρονα όσο και ασύγχρονα. (E-mail, φόρουμ, συνομιλία, Skype, κ.λπ.)
- Παροχή σαφών οδηγιών στους εκπαιδευόμενους.
- Καθορισμό των καταλληλότερων στιγμών για παρέμβαση στις συζητήσεις και για συνεχή και προώθηση της αλληλεπίδρασης με ομάδες/άτομα.
- Δυνατότητα καθοδήγησης των εκπαιδευόμενων και αντιμετώπισης των προβλημάτων σε άλλους όταν προκύπτουν δυσκολίες.
- Έχοντας κατά νου ότι ένας διαδικτυακός δάσκαλος χρειάζεται τρία πράγματα για να πετύχει και να φτάσει σε μεγαλύτερα επίπεδα εξειδίκευσης: προετοιμασία, πειθαρχία και διαδικαστική συνοχή (Beaudoin, 1990).

Έχοντας υπόψη αυτά τα κριτήρια, θα πρέπει επίσης να υπενθυμιστεί ότι οι μαθητές διαδραματίζουν επίσης καθοριστικό ρόλο στην αλλαγή νοοτροπίας που απαιτείται για την αντιμετώπιση των νέων εκπαιδευτικών προκλήσεων σε μη παραδοσιακά περιβάλλοντα μάθησης. Απαιτείται μια συνεκτική προετοιμασία για τους διαδικτυακούς μαθητές προκειμένου να αφιερωθούν όχι μόνο στην εκπαίδευση στις δεξιότητες πληροφορικής αλλά και στην εφαρμογή στρατηγικών που θα ενισχύσουν την αυτομάθηση τους, πειθαρχία, ανεξαρτησία και προθυμία να μάθει κανείς από τα λάθη (Beaudoin, 1990).

Πίνακας 3.1. Αλλαγές στους ρόλους μαθητών και δασκάλων σε περιβάλλοντα με επίκεντρο τον μαθητή

Αλλαγές στον ρόλο του διδάσκοντα	
Μια μετατόπιση από	Μια στροφή σε
Μεταδότης γνώσης, κύρια πηγή πληροφοριών, ειδικός περιεχομένου και πηγή όλων των απαντήσεων	Διαμεσολαβητής μάθησης, συνεργάτης, προπονητής, μέντορας, πλοηγός γνώσης και συν-μαθητευόμενος
Ο διδάσκων ελέγχει και κατευθύνει όλες τις πτυχές της μάθησης	Ο διδάσκων δίνει στους μαθητές περισσότερες επιλογές και εκ νέου ευθύνες για τη δική τους μάθηση
Αλλαγές στον ρόλο του μαθητή	
Παθητικός αποδέκτης πληροφοριών	Ενεργός συμμετέχων στη μαθησιακή διαδικασία
Αναπαράγει τη γνώση	Παραγωγή και ανταλλαγή γνώσεων, συμμετέχοντας κατά καιρούς ως ειδικός
Η μάθηση ως μοναχική δραστηριότητα	Μάθηση σε συνεργασία με άλλους

Αντίστοιχα, εάν δοθούν στους εκπαιδευόμενους τα εργαλεία για να αναλύσουν και να κατανοήσουν τις αρχές που διέπουν την κατασκευή της μάθησης που συμβαίνει σε διαδικτυακά περιβάλλοντα (αλλά αυτό φυσικά δεν περιορίζεται σε διαδικτυακές ρυθμίσεις), θα ξέρουν πώς να οργανώσουν ένα σύνολο στρατηγικών και/ ή διαδικασίες που βασίζονται στην επιτυχία βάσει στόχων και ικανοτήτων. Τέτοιες σημαντικές αλλαγές σχετικά με τους ρόλους τους ως ενεργοί εκπαιδευόμενοι θα πρέπει να τους βοηθήσουν να αποκτήσουν αυξημένη εξειδίκευση στη δια βίου μάθηση (Willis, 1994).

Ειδικότερα, προτείνεται να συνδυάζονται πέντε κύριες κατηγορίες διαδικτυακών ενεργειών που παρέχουν στους εκπαιδευόμενους την κατάλληλη βάση

*Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ*

για να διευκολύνουν την απόδοσή τους σε ένα διαδικτυακό περιβάλλον. Αυτές οι κατηγορίες θα μπορούσαν επίσης να βοηθήσουν τους εκπαιδευτικούς στην επινόηση θεμελιωδών κατευθυντήριων γραμμών σε όλα τα στάδια ανάλυσης, σχεδιασμού, ανάπτυξης, υλοποίησης και αξιολόγησης του σχεδιασμού του διαδικτυακού υλικού μαθημάτων. Οι κατηγορίες είναι οι εξής:

Οργανωτική: Αυτό αναφέρεται βασικά στον τρόπο με τον οποίο οι εκπαιδευόμενοι αναπτύσσουν ένα σχέδιο που τους επιτρέπει να οργανώνουν το χρόνο τους και να τον διαχειρίζονται προκειμένου να συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις του μαθήματος (Willis, 1994).

Τεχνική: Προβλέπεται ότι οι εκπαιδευόμενοι κατανοούν το σκοπό και τη λειτουργία των διαφορετικών συστημάτων πληροφορικής και τεχνολογίας και των αντίστοιχων εφαρμογών τους, προκειμένου τελικά να αντιμετωπίσουν και να επιλύσουν τυχόν τεχνικές δυσκολίες που μπορεί να προκύψουν. Εάν οι εκπαιδευόμενοι κατανοήσουν πώς λειτουργούν τα συστήματα, εκτός από την απόκτηση τεχνογνωσίας για την επίλυση καταστάσεων, θα είναι περισσότερο από πιθανό σε θέση να εφαρμόσουν αναδυόμενες τεχνολογίες που μπορούν να εναρμονιστούν ή να βελτιώσουν την απόδοσή τους (Willis, 1994).

Διαδικαστική: Μόλις οι εκπαιδευόμενοι εξοικειωθούν με τις τεχνικές επιπτώσεις των εργαλείων που θα χρησιμοποιήσουν στο μάθημα, είναι ζωτικής σημασίας να ακολουθήσουν τις οδηγίες που δίνονται από τον δάσκαλο και/ή το σύστημα για να διασφαλίσουν ότι εκτελούν τις συγκεκριμένες εργασίες και τις ρουτίνες που έχουν προγραμματιστεί. Επομένως, είναι σημαντικό να έχουν την ευκαιρία να εξερευνήσουν το σύστημα, να δοκιμάσουν τα εργαλεία του, να εξοικειωθούν με τις διαδικασίες και τους τύπους αλληλεπιδράσεων που εμπλέκονται, να αναλογιστούν την απόδοσή τους και να κάνουν τις απαραίτητες προσαρμογές (Willis, 1994).

Αλληλεπίδραση: Οι εκπαιδευόμενοι, ως κύριοι συμμετέχοντες στη μαθησιακή εμπειρία, συμβουλευόμαστε να δημιουργήσουν και να διατηρήσουν μια ευχάριστη και συνεργατική ατμόσφαιρα στην τάξη που βασίζεται σε κοινές βασικές αρχές όπως ο αμοιβαίος σεβασμός, η καλή στάση, η σαφής επικοινωνία και η

κατάλληλη σχέση με τους συμμαθητές και τους δασκάλους. Προτείνεται επίσης ότι οι εκπαιδευτές έχουν ουσιαστικό ρόλο να διαδραματίσουν στη διαμόρφωση μοντέλων και στην καθοδήγηση των μαθητών προς την απόκτηση και ανάπτυξη αυτής της φιλοσοφίας. Αυτή η αλληλεπίδραση, με τη μεσολάβηση της γλώσσας σε διαδικτυακά περιβάλλοντα, συνεπάγεται ότι τα άτομα χρησιμοποιούν ασύγχρονα ή/και σύγχρονα μέσα με τα οποία τα άτομα επικοινωνούν στο διαδίκτυο και οι δάσκαλοι θα πρέπει να αξιολογούν τη σχετική αποτελεσματικότητα αυτών των διαφορετικών μέσων καθώς οι μαθητές τα χρησιμοποιούν για να αλληλεπιδράσουν σε μια κοινωνική και ακαδημαϊκή κοινότητα μάθησης (Willis, 1994).

Συναλλακτική: Σύμφωνα με τους Brown et al. (1983), όταν τα άτομα επικοινωνούν, το κάνουν για δύο κύριους σκοπούς: είτε για την ανταλλαγή πληροφοριών (συναλλακτική) είτε για τη δημιουργία και τη διατήρηση κοινωνικών σχέσεων (αλληλεπίδραση). Η συναλλακτική λειτουργία αναφέρεται στη μεταφορά πληροφοριών και εστιάζει στο μήνυμα και όχι στο άτομο (όπως θα μπορούσε να συμβεί στην περίπτωση της διαδραστικής λειτουργίας της γλώσσας). Υποστηρίζεται ότι ενώ η γλώσσα αλληλεπίδρασης είναι «προσανατολισμένη στον ακροατή», η συναλλακτική γλώσσα είναι «προσανατολισμένη στο μήνυμα». Έχοντας αυτό υπόψη και μεταφέροντας αυτήν την ιδέα στην τέχνη της επικοινωνίας και της ανταλλαγής γνώσεων σε διαδικτυακά περιβάλλοντα όπως προτείνεται από τον Harris (2008), ένα ουσιαστικό στοιχείο στην ακριβή και ουσιαστική μεταφορά πληροφοριών είναι η συνοπτικότητα και η σαφήνεια στην έκφραση των ιδεών. Οι διαδικτυακοί εκπαιδευόμενοι μπορεί να κατανοήσουν ότι οι ηλεκτρονικοί αναγνώστες τους πρέπει πρώτα να λάβουν τη γενική ουσία του λόγου τους προκειμένου να φτάσουν σε μια σαφή κατανόηση του κύριου μηνύματος και να δημιουργήσουν περαιτέρω διαπραγματεύσεις για το νόημα. Συνεπώς, συνιστάται, εκτός από τη δημιουργία κατανοητών κειμένων, οι εκπαιδευόμενοι να χρησιμοποιούν εργαλεία μορφοποίησης κειμένου όπως κουκκίδες και γραφήματα για να τονίσουν τις ιδέες τους και να χρησιμοποιούν διαφορετικές γραμματοσειρές ή έντονη/πλάγια μορφοποίηση για να τονίσουν τα κύρια σημεία. Τέτοιες τεχνικές βοηθούν τη ροή των ιδεών να ανταποκρίνεται σε αυτό που επικοινωνεί το κείμενο του μηνύματος (Harris, 2008).

3.1.6 Αλληλεπίδραση σε διαδικτυακά περιβάλλοντα μάθησης

Η ανάγκη ανάπτυξης και ενδυνάμωσης των μαθησιακών ικανοτήτων και η συνεχής παρέμβαση και αξιολόγηση του διδάσκοντα είναι δύο βασικά στοιχεία που συμβάλλουν στην επιτυχία των εκπαιδευομένων στο μάθημα και στην ικανοποίησή τους με τον πρόσφατα υιοθετημένο τρόπο μάθησης. Οι διδάσκοντες πρέπει να χρησιμοποιούν πρακτικές που εστιάζουν στην εκπλήρωση των αναγκών των εκπαιδευομένων τους, διασφαλίζοντας τη δέσμευσή τους, τα κίνητρα και τη θετική ανταπόκρισή τους. Η επιτυχία σε αυτό εξαρτάται από την παρουσία και την αποτελεσματική χρήση προτύπων και πρακτικών αλληλεπίδρασης που δημιουργούνται στο μαθησιακό περιβάλλον στο οποίο η τεχνολογία λειτουργεί ως μεσολαβητικός παράγοντας (Willis, 1994).

Οι Gilbert & Moore (1998) περιγράφουν την αλληλεπίδραση ως μια ανταλλαγή στην οποία άτομα και ομάδες επηρεάζουν το ένα το άλλο και η οποία συμβαίνει όταν υπάρχουν αμοιβαία γεγονότα που απαιτούν δύο αντικείμενα και δύο ενέργειες. Σε μια συγκρίσιμη άποψη, που έγινε αποδεκτή από τον Roblyer (2000), ο ισχυρισμός ότι οι τεχνολογίες που επιτρέπουν την υψηλή διαδραστικότητα κρίνονται ως απαραίτητες για να επιτραπεί η υψηλή αλληλεπίδραση μεταξύ ατόμων, ατόμων με ομάδες και ατόμων με συστήματα με την έννοια της αλληλεπίδρασης στο βαθμό που ο διδάσκων δεν θεωρείται ότι είναι ο μόνος που αναλαμβάνει την πρωτοβουλία να οικοδομήσει την αλληλεπίδραση σε μια τάξη, αφού αυτό θα μπορούσε να λάβει χώρα μεταξύ των εκπαιδευομένων –ή ακόμα και μεταξύ εκπαιδευομένων και εκπαιδευτικής ύλης.

Αυτό επιβεβαιώνει μια άλλη γενική υπόθεση στον τομέα της ηλεκτρονικής μάθησης: μπορεί να δοθεί στους μαθητές η δυνατότητα να προσαρμόσουν ή να υιοθετήσουν μαθησιακές δεξιότητες που αποκτήθηκαν ή/και αναπτύσσονται σε περιβάλλον πρόσωπο με πρόσωπο σε συνθήκες που τους επιτρέπουν να είναι ενεργοί συμμετέχοντες, ικανοί χρήστες και παρακινούμενοι εκπαιδευόμενοι σε εικονικά περιβάλλοντα μάθησης. Σε σχέση με αυτό, φαίνεται πιθανό ότι ένας σημαντικός ρόλος για τους διδάσκοντες (θεωρούνται ως σχεδιαστές μαθημάτων και καθηγητές) περιλαμβάνει την εξομάλυνση της προόδου των εκπαιδευομένων μέσω της ενσωμάτωσης άκρως διαδραστικών πρακτικών που μεταφέρονται από τα σενάρια της σύγχρονης στην ασύγχρονη μάθηση (Gilbert & Moore, 1998).

Στην πραγματικότητα, η εμφάνιση της αλληλεπίδρασης στα τρία αναφερόμενα επίπεδα (άτομο με άτομο, άτομο με ομάδα και άτομο με σύστημα) συνεπάγεται ότι οι εκπαιδευόμενοι πρέπει να δεσμευτούν απόλυτα στα σχέδιά τους να ολοκληρώσουν τη μάθηση με έναν μη παραδοσιακό αλλά συνεργατικό τρόπο (Gilbert & Moore, 1998).

3.1.7 Υλικά σχεδιασμού

Όταν οι αρχές, τα σχέδια, οι παράγοντες και οι πόροι έχουν δημιουργηθεί, οι σχεδιαστές καθορίζουν τον τρόπο σύνδεσης των βασικών χαρακτηριστικών του υλικού του μαθήματος προκειμένου να αναπτυχθεί το έργο. Πρέπει να ληφθούν σημαντικές αποφάσεις σχετικά με την επιλογή του υλικού και της στρατηγικής. Τα ακόλουθα αποτελούν συνιστώμενους τομείς που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη σε αυτό το στάδιο:

3.1.8 Περιεχόμενο

Ο πρώτος τομέας ενδιαφέροντος για τους σχεδιαστές υλικού αφορά την εύρεση ενός πλαισίου που βοηθά τις διαδικασίες προσαρμογής του υλικού με τέτοιο τρόπο ώστε να ανταποκρίνεται στους μαθησιακούς στόχους, στις γνωστικές διαδικασίες που πρόκειται να αναπτυχθούν και στα θέματα και τα υποθέματα του θα καλύπτει το υλικό, *per se*. Επιπλέον, οι σχεδιαστές υλικού θα πρέπει να θεωρούν ως επιτακτική ανάγκη να πραγματοποιηθούν τα ακόλουθα:

- Τα αναμενόμενα προϊόντα ορίζονται σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών του ιδρύματος στο οποίο θα χρησιμοποιηθούν.
- Τα αναμενόμενα προϊόντα υπόκεινται σε ένα στάδιο συνεχούς αξιολόγησης, το οποίο θα μπορούσε ενδεχομένως να οδηγήσει σε περαιτέρω τροποποιήσεις προκειμένου να διασφαλιστεί η προσφορά υψηλής ποιότητας, ευρηματικού, ενημερωμένου και παιδαγωγικού υλικού για την εκπαιδευτική κοινότητα.

3.1.9 Δομή

Η δομή του υλικού θα καθοριστεί με βάση την οργάνωση και τη διαδραστικότητά του, καθώς και τα δύο στοιχεία επιτρέπουν στους χρήστες να έχουν όχι μόνο προσβάσιμες διαδρομές για τη χρήση του υλικού αλλά και να βρίσκουν ελκυστικούς και πρακτικούς τρόπους παρουσίασης περιεχομένου. Η οργάνωση του υλικού πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα ακόλουθα

- Πληροφορίες: καθορισμός ενοτήτων και δραστηριοτήτων που περιέχονται στο υλικό.
- Ταξινόμηση του υλικού: ταξινόμηση μεταδεδομένων ώστε οι εκπαιδευόμενοι να βρίσκουν το υλικό που χρειάζονται, όταν το χρειάζονται. Ο Day (2005) παρατηρεί ότι τα μεταδεδομένα χρησιμοποιούνται ώστε να υποστηρίζουν ένα ευρύ φάσμα λειτουργιών: περιγραφή και ανακάλυψη πόρων, διαχείριση των πόρων πληροφοριών (συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης δικαιωμάτων) και μακροπρόθεσμη διατήρησή τους.
- Πλοήγηση: Σχεδίαση του τρόπου με τον οποίο το περιεχόμενο μετακινείται από το ένα σημείο στο άλλο της ύλης του μαθήματος για να διασφαλιστεί ότι το περιεχόμενο είναι προσβάσιμο στους μαθητές σε ένα ευρύ φάσμα μορφών.

Οι συμμετέχοντες στο έργο του UKOLN (2005) υποστηρίζουν ότι η πρόσβαση στο υλικό θα πρέπει να γίνεται μέσω κουμπιών (π.χ. προηγούμενο, επόμενο, σπίτι/μενού). Συμβουλεύουν τα εξής:

- Αυτά τα κουμπιά θα πρέπει να βρίσκονται στην ίδια θέση σε όλες τις οθόνες για ευκολία στην πλοήγηση.
- Ότι οι ενότητες περιεχομένου πρέπει να παρουσιάζονται σε μικρά στοιχεία.
- Οι σελίδες (που απεικονίζονται στην οθόνη) πρέπει να είναι οργανωμένες «με νόημα, ως αυτοτελή κομμάτια» που δεν απλώνονται στην επόμενη σελίδα. Με αυτόν τον τρόπο, παρέχεται στους εκπαιδευόμενους μια συνοπτική ροή των πληροφοριών που τους επιτρέπει να κατανοήσουν το περιεχόμενο που παρουσιάζεται σε μια οθόνη πριν προχωρήσουν στην επόμενη.
- Ότι πρέπει να υπάρχει μια εγκατάσταση σελιδοδείκτη ή σύστημα μενού που να επιτρέπει στους εκπαιδευόμενους να ελέγχουν την πρόοδο του υλικού (διακοπή, επανεκκίνηση, παύση, επανατύλιξη υλικού κ.λπ.) και επίσης να μετακινούνται μέσα στα μενού και να βγαίνουν από την τρέχουσα ενότητα στην οποία εργάζονται όπως απαιτείται.
- Υπάρχουν τα κουμπιά βοήθειας και υποδείξεων που βοηθούν τους μαθητές να επιλύσουν αμφιβολίες σχετικά με το περιεχόμενο υλικού και τεχνικά ζητήματα (Sewart et al., 2020).

Σχεδιασμός Υλικού: Η σαφήνεια, η αισθητική και η τακτοποίηση είναι τρία χαρακτηριστικά που βοηθούν το υλικό να είναι ελκυστικό στο μάτι, ευανάγνωστο και κατανοητό. Οι σχεδιαστές μπορούν να τα επιτύχουν αυτά τηρώντας τα ακόλουθα:

- Συνδυασμός εικόνων και κειμένου, αλλά αποφυγή της υπερβολικής χρήσης κειμένων και εικόνων στην οθόνη.
- Παρουσίαση των πληροφοριών με σαφή, τυπικό και χαρακτηρισμένο τρόπο (με χρήση λιστών κουκκίδων, γραφημάτων, διαφορετικών γραμματοσειρών κ.λπ.).
- Χρήση σαφούς και περιεκτικής γλώσσας στα κείμενα.
- Χρήση κατάλληλων χρωμάτων ώστε οι εκπαιδευόμενοι να αναγνωρίζουν τις κύριες ιδέες και να διακρίνουν διαφορετικά είδη πληροφοριών.
- Εικονίδια που βοηθούν τους μαθητές να οπτικοποιούν και να ανακαλούν επαναλαμβανόμενες πληροφορίες.
- Επιλογή καθαρών εικόνων/γραφικών, πολυμέσων για συγκεκριμένους και καλά καθορισμένους σκοπούς

Η διαδραστικότητα του υλικού, με τη σειρά της, θα προάγει την ανταπόκριση των χρηστών, θα τους επιτρέψει να εργαστούν με πολλούς πόρους που παρουσιάζονται σε διαφορετικές μορφές (για παράδειγμα, συνδυασμοί εικόνας/κειμένου, επιλογές μεταφοράς και απόθεσης ή κύλισης κειμένου) και θα τους επιτρέψει να προσαρμόσουν τον τρόπο λειτουργίας με τον οποίο παρουσιάζεται το υλικό (Sewart et al., 2020).

3.1.10 Διαχείριση και υποστήριξη

Εκτός από την προσεκτική επιλογή και δόμηση του τρόπου με τον οποίο θα οργανωθεί η αλληλουχία των υλικών, συνιστάται στους σχεδιαστές να σκέφτονται πώς να βοηθήσουν τους εκπαιδευόμενους να έχουν πρόσβαση με επιτυχία σε πηγές πληροφοριών που διευκολύνουν τη μάθησή τους. Αυτό το είδος διαχείρισης και υποστήριξης μπορεί να υποστηριχθεί συμπεριλαμβάνοντας τα ακόλουθα στοιχεία:

- Ένα σεμινάριο που καθοδηγεί τους εκπαιδευόμενους στον χειρισμό του διαδικτυακού μαθήματος.
- Μια ενότητα που περιέχει τα βασικά έγγραφα του μαθήματος: αναλυτικό πρόγραμμα, χρονοδιαγράμματα κ.λπ.
- Έναν κατάλογο με βιβλιογραφικές πηγές/συνδέσμους που συμπληρώνουν το περιεχόμενο του μαθήματος.

*Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ*

- Γλωσσάρι σχετικών όρων που χρησιμοποιούνται στο μάθημα.
- Μια ενότητα με συχνές ερωτήσεις που χρησιμεύει ως αναφορά στους εκπαιδευόμενους σχετικά με περιπτώσεις αντιμετώπισης προβλημάτων περιεχομένου και τεχνικών προβλημάτων στο μάθημα.
- Έναν κατάλογο επαφών που θα παρέχει στους εκπαιδευόμενους πληροφορίες για τους καθηγητές τους, τους συμμαθητές/συμφοιτητές τους και για τους ειδικούς και τους διαχειριστές των μαθημάτων που μπορούν να τους βοηθήσουν σε περίπτωση που χρειάζονται υποστήριξη (με εργαλεία CMC όπως e-mail, chat, φόρουμ κ.λπ.)
- Μια ειδοποίηση συμμόρφωσης με τα πνευματικά δικαιώματα που ενημερώνει τους εκπαιδευόμενους για την κατάλληλη χρήση, επεξεργασία και διανομή του υλικού μαθημάτων (Sewart et al., 2020).

4. Μοντέλα ανάλυσης Έργων Τέχνης στην εκπαιδευτική διαδικασία

Τα έργα τέχνης αποτελούν ένα πολύτιμο θησαυρό ο οποίος όταν αξιοποιηθεί κατάλληλα στην εκπαιδευτική διαδικασία υπηρετεί ένα ευρύ φάσμα στόχων όπως είναι η ανάπτυξη του κριτικού στοχασμού, της αυτογνωσίας, της δημιουργικότητας, της κατανόησης της διαφορετικότητας και της γνωστικής ανάπτυξης (Μέγα, 2001).

Για να μπορέσουμε να προσεγγίσουμε και να αναλύσουμε τα έργα τέχνης ακολουθούμε ένα θεωρητικό και μεθοδολογικό πλαίσιο. Με αυτόν τον τρόπο ο μαθητής σιγά σιγά είναι σε θέση να κατανοήσει το έργο τέχνης, να το πλησιάσει και να καταφέρει να ενεργοποιήσει την στοχαστική και κριτική του διάθεση. Στην βιβλιογραφία συναντάμε τέσσερα μοντέλα. Αυτά είναι των Broudy, Feldman, Anderson και Perkins. Εξετάζοντας αρχικά το μοντέλο του Feldman θα δούμε ότι προσεγγίζει ένα έργο μέσα από τέσσερις αλληλοσχετιζόμενες φάσεις (την περιγραφή, την ανάλυση, την ερμηνεία και την αξιολόγηση) (Feldman, 1967). Στη συνέχεια, εξετάζοντας το μοντέλο του Broudy (στο οποίο συναντάμε πολλά κοινά στοιχεία με αυτό του Feldman) βλέπουμε ότι δίνει βαρύτητα στην ενεργοποίηση των αισθητικών παρατηρήσεων ενός έργου τέχνης (όπως για παράδειγμα στην εξέταση των σχημάτων, των όγκων και του τρόπου που αυτά συνδέονται μεταξύ τους) καθώς επίσης και στον τρόπο που το έργο τέχνης εκφράζεται (Broudy, 1972). Στο μοντέλο του Anderson παρατηρούμε τις ακόλουθες διαδικασίες: αρχική αντίδραση, περιγραφή, ερμηνεία και αξιολόγηση (Anderson, 1993). Όπως και στο μοντέλο του Broudy έτσι και εδώ παρατηρούμε πολλές ομοιότητες με το μοντέλο του Feldman. Διαφοροποιείται, όμως, όσον αφορά στην πρώτη φάση της αρχικής αντίδρασης. Εδώ ο μαθητής έχει μια ενστικτώδη αντίδραση για το έργο τέχνης που παρατηρεί ενώ στα προηγούμενα μοντέλα ο μαθητής προχωρά σταδιακά στην ανάλυση του έργου καθώς ξεκινάει με χαρακτηριστικά που αντιλαμβάνεται αμέσως και προχωράει σε πιο βαθιά χαρακτηριστικά προσπαθώντας να αναλύσει τα βαθύτερα νοήματα του έργου.

4.1.1 Το μοντέλο ανάλυσης έργων τέχνης του Perkins

Εξετάζοντας το μοντέλο του Perkins (1994) βλέπουμε ότι υποστηρίζει πως η προσέγγιση των έργων τέχνης εφαρμόζεται κατά τέτοιο τρόπο ώστε ο παρατηρητής να είναι σε θέση να διακρίνει: α) τις βασικές δράσεις που ενεργοποιούν τη στοχαστική διάθεση, β) τις πιθανές ερωτήσεις που μπορούν να προκαλέσουν τη στοχαστική δράση, γ) τις διδακτικές ενέργειες που χρειάζεται να κάνει κάποιος προκειμένου να προκαλέσει στοχασμό. Με τα τρία αυτά στοιχεία έχουμε μια μεθοδολογία που θεωρείται πλήρης και ολοκληρωμένη και οδηγεί σε μια στοχαστική παρατήρηση των έργων τέχνης. Σύμφωνα με τους επιστήμονες της εκπαίδευσης το μοντέλο του Perkins αποτελεί το πιο ολοκληρωμένο μοντέλο γιατί μπορεί να εφαρμοστεί για την προσέγγιση πολλών και διαφορετικών ποικίλων έργων τέχνης με λίγες τροποποιήσεις κάθε φορά. Ο Perkins (1994) προτείνει μια διαδικασία παρατήρησης έργων τέχνης στην οποία ο μαθητής/παρατηρητής ενστερνίζεται μια τεκμηριωμένη ματιά. Δεν αρκείται σε σχόλια όπως το «μου αρέσει» ή «δεν μου αρέσει» αλλά με την παρατήρηση συγκεκριμένων στοιχείων μπορεί να δημιουργήσει επιχειρήματα για το έργο τέχνης.

Οι μαθητές/εκπαιδευόμενοι μέσα από αυτή τη διαδικασία όχι μόνο εμπλουτίζουν την αισθητική τους εμπειρία, αλλά παράλληλα καλλιεργούν μια κριτική-στοχαστική διάθεση απέναντι στα γεγονότα εντός και εκτός του εκπαιδευτικού πλαισίου.

Το μοντέλο του Perkins αποτελείται από τέσσερις φάσεις που συσχετίζονται μεταξύ τους.

Πρώτη Φάση: Χρόνος για παρατήρηση

Στην πρώτη φάση οι παρατηρητές/εκπαιδευόμενοι καλούνται να παρατηρήσουν το έργο τέχνης με προσοχή. Σε αυτή τη φάση δεν θα το ερμηνεύσουν ή θα το κρίνουν. Θα έρθουν με μια πρώτη αισθητική επαφή. Δεν ζητούμε από τους παρατηρητές/εκπαιδευόμενους να ερμηνεύσουν αλλά να παρατηρήσουν με αντικειμενικότητα αυτά που βλέπουν. Με τις εμπειρίες τους και τα βιώματα τους οδηγούνται στις πρώτες εκτιμήσεις τους (Perkins, 1994).

Δεύτερη Φάση: Ανοικτή και περιπετειώδης παρατήρηση

Σε αυτή τη φάση οι παρατηρητές/εκπαιδευόμενοι καλούνται να παρατηρήσουν το έργο τέχνης έχοντας μια δημιουργική διάθεση και ένα ανοιχτό πνεύμα. Με προσεκτική παρατήρηση προσπαθούν να εισχωρήσουν στο μυαλό του καλλιτέχνη και να απαντήσουν

στην ερώτηση «τι θα ήθελε ο ίδιος ο καλλιτέχνης να παρατηρήσουμε». Έτσι καταφέρνουμε να ενεργοποιήσουμε την ανοιχτή σκέψη όχι όμως για να ερμηνεύσουμε το έργο τέχνης αλλά για να το προσεγγίσουμε από μια ανοιχτή και δημιουργική σκοπιά (Perkins, 1994).

Τρίτη Φάση: Αναλυτική και βαθύτερη παρατήρηση

Σε αυτή τη φάση οι παρατηρητές/εκπαιδευόμενοι καλούνται βασιζόμενοι στα στοιχεία που συγκέντρωσαν στις προηγούμενες φάσεις να εμβαθύνουν περισσότερο στην ερμηνεία του έργου. Καθώς στις δύο προηγούμενες φάσεις τους δημιουργήθηκαν ερωτήματα, τώρα θα προσπαθήσουν να δώσουν απαντήσεις. Συγχρόνως δίνουν εξηγήσεις, βγάζουν συμπεράσματα και τεκμηριώνουν τις απόψεις τους. Το να παρατηρούμε τόσο αναλυτικά μας βοηθά να αποκτήσουμε έναν διεισδυτικό τρόπο να προσεγγίσουμε τις καταστάσεις της πραγματικότητάς μας και έτσι ενεργοποιούμε τη διάθεση των μαθητών για στοχασμό (Perkins, 1994).

Τέταρτη Φάση: Ανασκόπηση της διεργασίας

Σε αυτή τη φάση οι παρατηρητές/εκπαιδευόμενοι καλούνται να προσεγγίσουν το έργο στο σύνολό του και να αξιοποιήσουν όλη την εμπειρία από την παρατήρηση των προηγούμενων φάσεων. Σκέφτονται και γράφουν ένα κείμενο για όλα όσα βίωσαν όταν παρατηρούσαν το έργο τέχνης και παρουσιάζουν στο κείμενό τους όλες τις αλλαγές που συντελέστηκαν στις αρχικές του σκέψεις, υποθέσεις και παραδοχές του έργου τέχνης. Σε αυτή τη φάση είναι πολύ χρήσιμο να εφαρμοστούν ενεργητικές εκπαιδευτικές τεχνικές όπως η εργασία σε ομάδες, η δραματοποίηση κτλ.

Στόχος κατά την εφαρμογή της μεθόδου Perkins στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας είναι οι παρατηρητές/εκπαιδευόμενοι να συμμετέχουν ενεργητικά και δημιουργικά στη διεργασία. Με αυτόν τον τρόπο θα μπορέσουν να αξιοποιήσουν την εμπειρία τους ως μια «θεραπευτική» διαδικασία, μια διαδικασία που τους δίνει αυτογνωσία και αυτοεκτίμηση (Perkins, 1994).

4.1.2. Έργα τέχνης στο εκπαιδευτικό υλικό

Στο εκπαιδευτικό υλικό που δημιουργήθηκε στα πλαίσια της παρούσας έρευνας, χρησιμοποιήθηκαν έργα τέχνης για το εισαγωγικό βίντεο της πρώτης διδακτικής ενότητας. Σκοπός του βίντεο ήταν να κινήσει την περιέργεια των μαθητών/τριών και να τους προβληματίσει σχετικά με τα πρότυπα ομορφιάς που επικρατούσαν από την αρχαιότητα έως σήμερα. Επίσης, να τους υποδείξει ότι αυτά τα πρότυπα τροποποιούνται και μεταβάλλονται. Τα έργα που χρησιμοποιήθηκαν είναι τα εξής:

1. Αφροδίτη του Βίλλεντορφ (28-24.000 π.Χ.)
2. Αφροδίτη της Μήλου (150-50 π.Χ.)
3. Αφροδίτη και Μουσικός του Τιτσιάνο (1548 μ.Χ.)

Η Αφροδίτη του Βίλλεντορφ (28-24.000 π.Χ) είναι ένα αγαλματίδιο και παριστάνει μια παχύσαρκη (σύμφωνα με τα σημερινά δεδομένα) γυναικεία φιγούρα. Κατασκευάστηκε την παλαιολιθική εποχή, στην οποία τα μέσα για την δημιουργία τέτοιων έργων ήταν πενιχρά. Η δημιουργία αυτού του μικρού αγάλματος δηλώνει ότι το συγκεκριμένο είδος σώματος ήταν σημαντικό για τα δεδομένα εκείνης την εποχής.

Η Αφροδίτη της Μήλου (150-50 π.Χ), ένα μαρμάρινο άγαλμα, δείχνει μια γυναικεία φιγούρα, η οποία δεν χαρακτηρίζεται για τη λεπτότητα του σώματος της, με βάση τα σημερινά δεδομένα. Θεωρείται, όμως, πρότυπο γυναικείας ομορφιάς και θηλυκότητας.

Η Αφροδίτη και Μουσικός του Τιτσιάνο (1548 μ.Χ) αναπαριστά μια γυναικεία φιγούρα η οποία σύμφωνα με τα σημερινά πρότυπα θεωρείται υπέρβαρη. Φαίνεται, όμως, να ξαπλώνει νωχελικά και χωρίς αίσθημα ντροπής για το σώμα της, αφού απολαμβάνει το θαυμασμό του μουσικού. Τα σημάδια κυτταρίτιδας είναι εμφανή στην περιοχή του κορμού και στην περιοχή των μηρών. Την εποχή που φιλοτεχνήθηκε το συγκεκριμένο έργο τέχνης μια γυναίκα με αυτά τα χαρακτηριστικά θεωρούνταν τόσο όμορφη ώστε να αποτυπωθεί σε καμβά.

5. Βιβλιογραφική ανασκόπηση

Η ερευνητική δραστηριότητα για το σχεδιασμό εκπαιδευτικού υλικού στην σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση αφορά διαφορετικά γνωστικά αντικείμενα και εκπαιδευτικές βαθμίδες. Η Αχουριώτου (2019) δημιούργησε εκπαιδευτικό υλικό με τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης με σκοπό την παρουσίαση του αντικειμένου της εκμάθησης της προπαίδειας των αριθμών 6 και 7 στη γ΄ δημοτικού μέσω της τεχνολογίας και ιδιαίτερα σε μαθητές που βιώνουν σχολική αποτυχία. Με χρήση ερωτηματολογίου που συμπλήρωσαν οι μαθητές πριν και μετά την εφαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού, συλλέχθηκαν δεδομένα τα οποία αναλύθηκαν με στόχο να διερευνηθεί ο βαθμός κατά τον οποίο η συγκεκριμένη μέθοδος συνέβαλε στην επίδοση των μαθητών. Τα ευρήματα έδειξαν ότι το εκπαιδευτικό υλικό βοήθησε σημαντικά τους μαθητές να βελτιώσουν το βαθμό κατανόησής τους στο μάθημα των μαθηματικών και συγκεκριμένα της προπαίδειας του 6 και του 7 και ότι η χρήση εκπαιδευτικού υλικού, βασισμένου στη μεθοδολογία της ΕξΑΕ κεντρίζει το ενδιαφέρον των μαθητών και προωθεί την ενεργητική μάθηση

Η Καπριδάκη (2019) δημιούργησε εκπαιδευτικό υλικό για τους μαθητές της Στ΄ τάξης στο μάθημα της ιστορίας και της τοπικής ιστορίας αλλά και ως εκπαιδευτικό υλικό για την επέτειο της Μάχης της Κρήτης. Το εκπαιδευτικό υλικό αποτιμήθηκε από είκοσι εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης ως προς τα κριτήρια της ΕξΑΕ που πληροί, ως προς την ευχρηστία και καλαισθησία του αλλά και ως προς το αν πληροί τα κριτήρια διδακτικού περιεχομένου για να χρησιμοποιηθεί ως συμπληρωματικό υλικό στη μαθησιακή διαδικασία. Σύμφωνα με τους εκπαιδευτικούς, τα θετικά στοιχεία ήταν η δομή του, η επάρκεια κάλυψης του διδακτικού αντικειμένου, η αλληλεπιδραστικότητα, η χρηστικότητα, η σαφήνεια, η καθοδήγηση, η εμφάνισή του, η συμβατότητα περιεχομένου, η επιστημονική του τεκμηρίωση, η ποσότητα περιεχομένου και η ενημέρωση περιεχομένου και ήταν πρόθυμοι να το χρησιμοποιήσουν στην τάξη.

Η Δασκαλάκη (2019) χρησιμοποίησε εκπαιδευτικό υλικό για την υλοποίηση προγράμματος Στοματικής Υγιεινής σε μαθητές της Δ΄ τάξης του Δημοτικού Σχολείου το οποίο στη συνέχεια αποτιμήθηκε από τους εκπαιδευτικούς. Οι εκπαιδευτικοί αξιολόγησαν το υλικό ως επαρκές, γιατί καλύπτει τους παιδαγωγικούς στόχους που

*Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ*

έχει θέσει, είναι ευέλικτο και πολυμεσικό, επιτρέπει την αλληλεπίδραση, παρέχει ανατροφοδότηση. Είναι εύχρηστο καθώς έχει ευδιάκριτα κουμπιά πλοήγησης, δίνει συμβουλές και επεξηγήσεις, βοηθάει στη διεπαφή χρήστη-υλικού και προωθεί την αυτονομία των εκπαιδευόμενων. Είναι ευπαρουσίαστο και σωστά δομημένο, επειδή έχει φιλικό περιβάλλον, κατανοητό περιεχόμενο και προσελκύει το ενδιαφέρον.

Ο Σταυγιαννουδάκης (2019) δημιούργησε εκπαιδευτικό υλικό για το μάθημα της φυσικής για την Α' τάξη του Γενικού Λυκείου. Το υλικό στη συνέχεια αξιολογήθηκε από τους ίδιους τους μαθητές θετικά και αρνητικά ενώ παράλληλα διατύπωσαν και προτάσεις για τη βελτίωση του.

Η Βασιλείου (2019) δημιούργησε εκπαιδευτικό υλικό για τις τρεις πρώτες ενότητες του Κεφαλαίου «Οικολογία και Κατοικία» του σχολικού εγχειριδίου της Α' Γυμνασίου. Μετά την εφαρμογή του το υλικό αξιολογήθηκε από τους μαθητές που φάνηκε ότι κατανόησαν τα νέα διδακτικά αντικείμενα, αύξησαν την επίδοσή τους συγκριτικά με την ομάδα ελέγχου, ενώ παράλληλα αύξησαν το βαθμό ικανοποίησής τους ως προς τη χρήση του Εκπαιδευτικού Υλικού, με το ενδιαφέρον τους να παραμένει αμείωτο και στις τρεις διδακτικές ενότητες.

Ο Πουρνάρας (2019) δημιούργησε εκπαιδευτικό υλικό για τη διδασκαλία της παραγωγής γραπτού λόγου στην Α' Δημοτικού. Εφαρμόστηκε και αξιολογήθηκε το ηλεκτρονικό εκπαιδευτικό περιβάλλον μάθησης «Λογο-γραφούλης». Η εφαρμογή του έδειξε θετικά αποτελέσματα και ανέδειξαν την σημασία της διδασκαλίας στρατηγικών μέσω της αξιοποίησης του ηλεκτρονικού υπολογιστή ως γνωστικού εργαλείου για την ανάπτυξη των απαραίτητων γνωστικών και μεταγνωστικών δεξιοτήτων και στρατηγικών παραγωγής γραπτών κειμένων, ενώ τα τεχνικά χαρακτηριστικά και η λειτουργικότητα του παραγόμενου εκπαιδευτικού περιβάλλοντος κρίθηκαν ως επαρκή και κατάλληλα για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου.

Η Τσαχάκη (2019) δημιούργησε εκπαιδευτικό υλικό για την διδασκαλία της τοπικής ιστορίας κι ειδικότερα την περίπτωση της Φορτέτζας Ρεθύμνου, σε ένα επαρχιακό σχολείο της ενδοχώρας και συγκεκριμένα στο Δημοτικό Σχολείο Σπηλίου. Το υλικό αξιολογήθηκε από μαθητές και εκπαιδευτικούς που έδειξε ότι οι μαθητές

*Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ*

είχαν θετική στάση, θεωρούν ότι έμαθαν και ότι η συνεργασία μεταξύ τους τους έδωσε κίνητρα για να προσεγγίσουν δημιουργικά το θέμα τους.

Η Μαρκετάκη (2019) δημιούργησε και υλοποίησε ένα πρόγραμμα εξ αποστάσεως επιμόρφωσης για τα στελέχη σχολικών μονάδων σχετικά με την νομοθεσία και την διαδικασία έκδοσης αδειών μονίμων και αναπληρωτών εκπαιδευτικών. Τα συμπεράσματα της έρευνας είναι ενθαρρυντικά αφού οι συμμετέχοντες στο σύνολό τους φαίνεται να είναι ικανοποιημένοι από την μορφή, την αισθητική και την αποτελεσματικότητα του προγράμματος.

Τέλος, η Τσουπάκη (2019) δημιούργησε εκπαιδευτικό υλικό για τους μαθητές της Β' δημοτικού για το μάθημα της Ευέλικτης Ζώνης με θέμα τη «Στοματική Υγιεινή». Η αξιολόγηση του έδειξε ότι η χρήση του online πολυμορφικού εκπαιδευτικού υλικού σε συνδυασμό με την διδασκαλία στην τάξη, μπορεί να συμβάλει στην καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου της μάθησης.

6 Εκπαιδευτικό υλικό

Το εκπαιδευτικό υλικό που θα παρουσιαστεί σε αυτό το κεφάλαιο προορίζεται για το μάθημα «Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) – Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» που διδάσκεται στους μαθητές της Γ' τάξης ΕΠΑΛ. Το εκπαιδευτικό υλικό βρίσκεται αναρτημένο στην ιστοσελίδα <http://chamilo.datacenter.uoc.gr>.

Το εκπαιδευτικό υλικό σχετίζεται με το 13^ο κεφάλαιο του μαθήματος «Σύγχρονη Αισθητική» και αποτελείται από δύο ενότητες. Ακολουθεί η παρουσίαση και των δύο ενοτήτων.

1η ΔΕ: Αδυνάτισμα (Απίσχυση)

Εισαγωγή Ενότητας

Σκοπός: Σκοπός της διδακτικής ενότητας είναι να γνωρίσεις τι σημαίνει παχυσαρκία και γιατί δημιουργείται καθώς και τους διάφορους σωματότυπους.

Στόχοι της 1ης διδακτικής ενότητας "Αδυνάτισμα (Απίσχυαση)"

Σε επίπεδο γνώσεων:

Να κατονομάζεις τον ορισμό της παχυσαρκίας

Να αναγνωρίζεις τα αίτια του τοπικού πάχους

Να διακρίνεις τα είδη των σωματότυπων

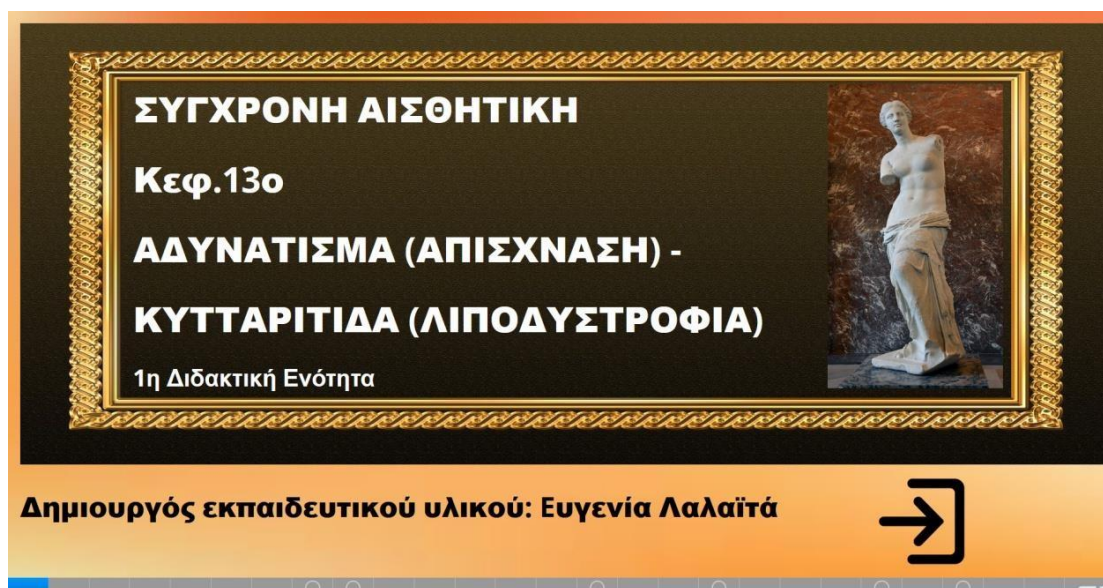
Σε επίπεδο δεξιοτήτων:

Να μπορείς να υπολογίσεις τον Δείκτη Μάζας Σώματος

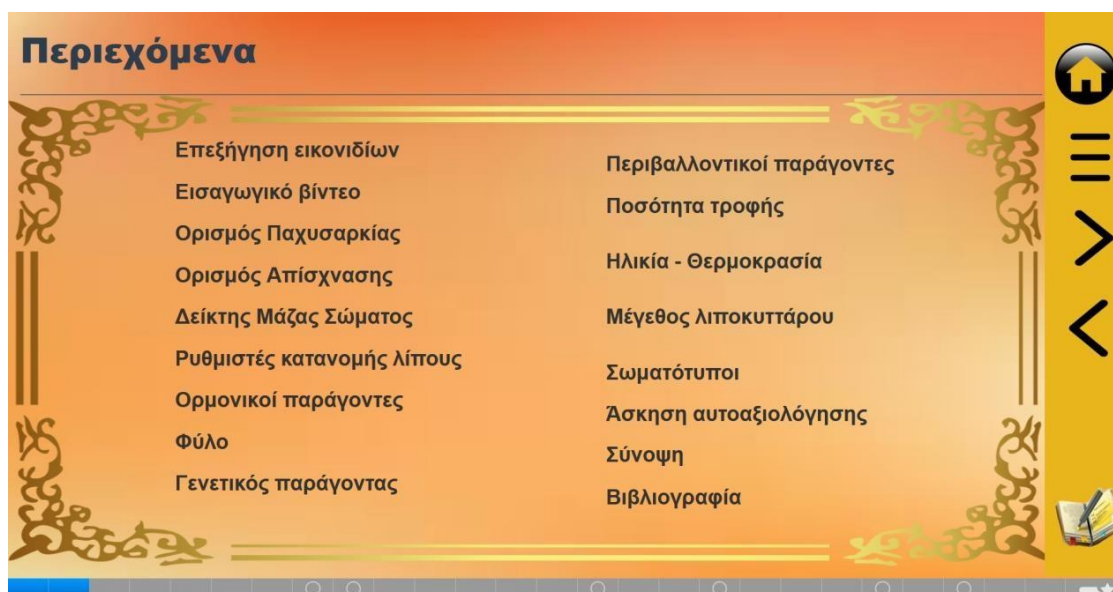
Σε επίπεδο στάσεων:

Να αναπτύσσεις θετική στάση ως προς τους διαφορους σωματότυπους

Να υιοθετείς θετική στάση ως προς τη μάθηση σε περιβάλλον ΕξΑΕ

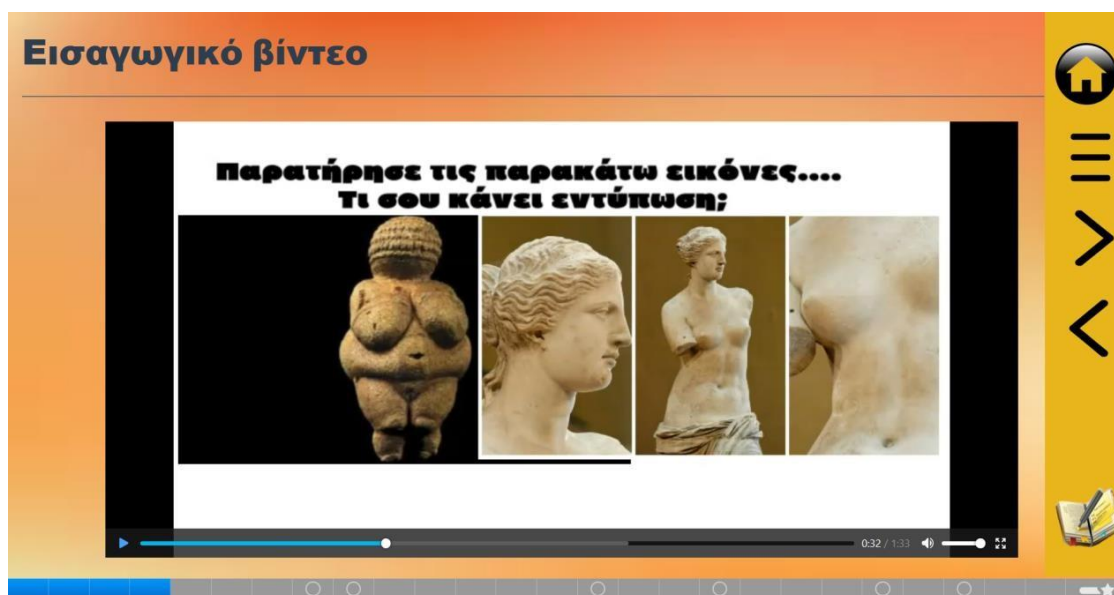
Εικόνα 6.1. Αρχική σελίδα 1^{ης} διδακτικής ενότητας

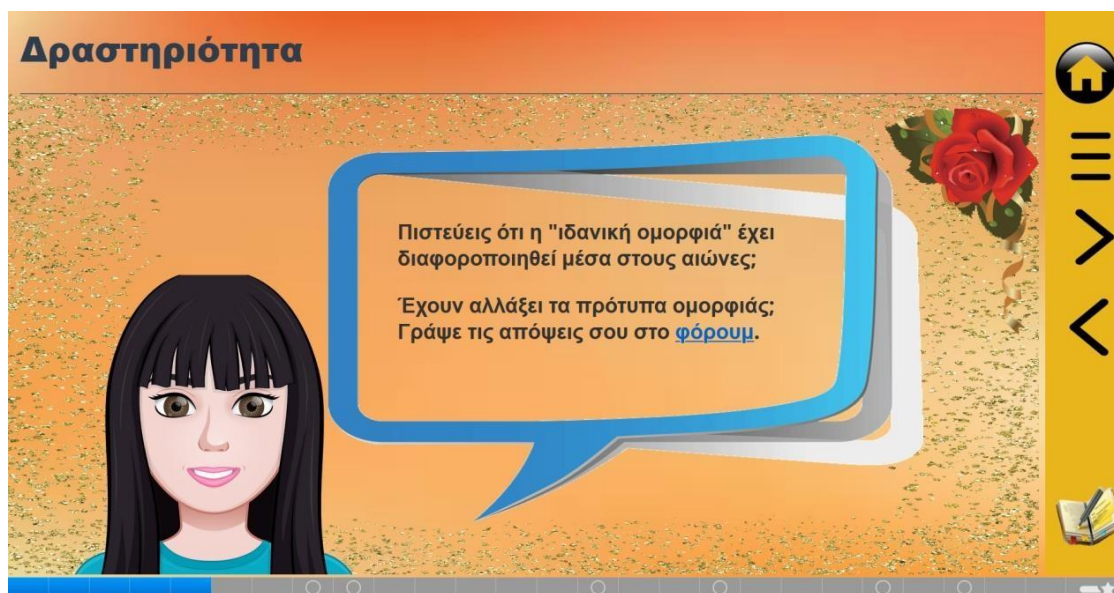
Εικόνα 6.2. Περιεχόμενα 1^{ης} διδακτικής ενότητας

Εικόνα 6.3. Επεξήγηση εικονιδίων 1^{ης} διδακτικής ενότητας

Εικόνα 6.4. Εισαγωγικό βίντεο 1^{ης} διδακτικής ενότητας

Εικόνα 6.5. Δραστηριότητα 1^{ης} διδακτικής ενότητας

Ορισμός Παχυσαρκίας

Παχυσαρκία είναι η πάθηση που προκαλείται από υπερβολική συσσώρευση λίπους στο σώμα. Έχει δυσμενείς επιπτώσεις στην υγεία, οδηγώντας σε μείωση του προσδόκιμου ζωής και/ή αυξημένα προβλήματα υγείας.

Εικόνα 6.6. Ορισμός παχυσαρκίας 1^{ης} διδακτικής ενότητας

Ορισμός Απίσχυασης

Απίσχυαση είναι η γενικευμένη εξάντληση και απουσία υποδόριου λίπους, που προκαλείται από υποθρεψία

Εικόνα 6.7. Ορισμός απίσχυασης 1^{ης} διδακτικής ενότητας

Άσκηση 1

Συμπλήρωσε τα κενά

Παχυσαρκία είναι η που προκαλείται από υπερβολική συσσώρευση στο σώμα. Έχει επιπτώσεις στην υγεία, οδηγώντας σε του προσδόκιμου ζωής.

☒ Έλεγχος

Εικόνα 6.8. Άσκηση 1 1^{ης} διδακτικής ενότητας

Άσκηση 2

Συμπλήρωσε τα κενά

Απίσχυση είναι η γενικευμένη και απουσία λίπους, που προκαλείται από .

☒ Έλεγχος

Εικόνα 6.9. Άσκηση 2 1^{ης} διδακτικής ενότητας

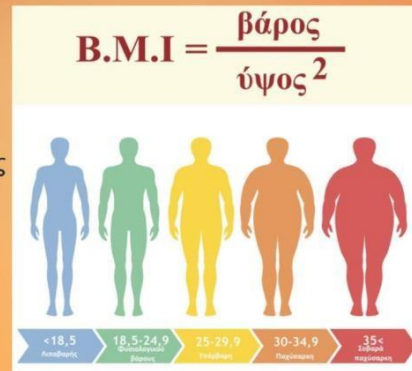
Δείκτης μάζας σώματος 1/2

Η παχυσαρκία αλλά και η απίσχυση
διαπιστώνονται από τον δείκτη μάζας σώματος
(Body Mass index - BMI).

Ο δείκτης μάζας σώματος εκφράζει το πηλίκο βάρος
(σε κιλά) προς ύψος (σε μέτρα) στο τετράγωνο

$$\{\Delta\text{ΜΣ} = \text{βάρος (κιλά)} / (\text{ύψος})^2\}$$

Αν θέλεις να υπολογίσεις το ΔΜΣ σου πάτα [εδώ](#)

Εικόνα 6.10. Δείκτης μάζας σώματος 1 1^{ης} διδακτικής ενότητας

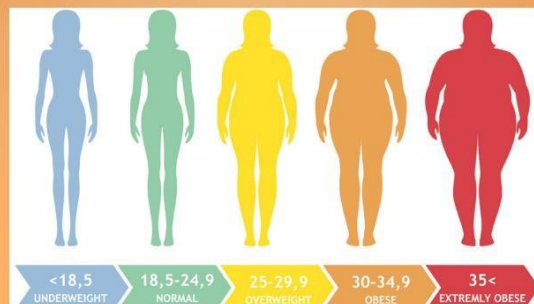
Δείκτης μάζας σώματος 2/2

Ποσοστό λίπους μικρότερο από 18,5 δείχνει ότι
το άτομο είναι **ελλιποβαρές**

Ποσοστό λίπους μεταξύ 18,5 και 24,9 δείχνει ότι
το άτομο έχει **φυσιολογικό βάρος**.

Ποσοστό λίπους μεταξύ 25 και 29,9 δείχνει ότι
το άτομο είναι **υπέρβαρο**.

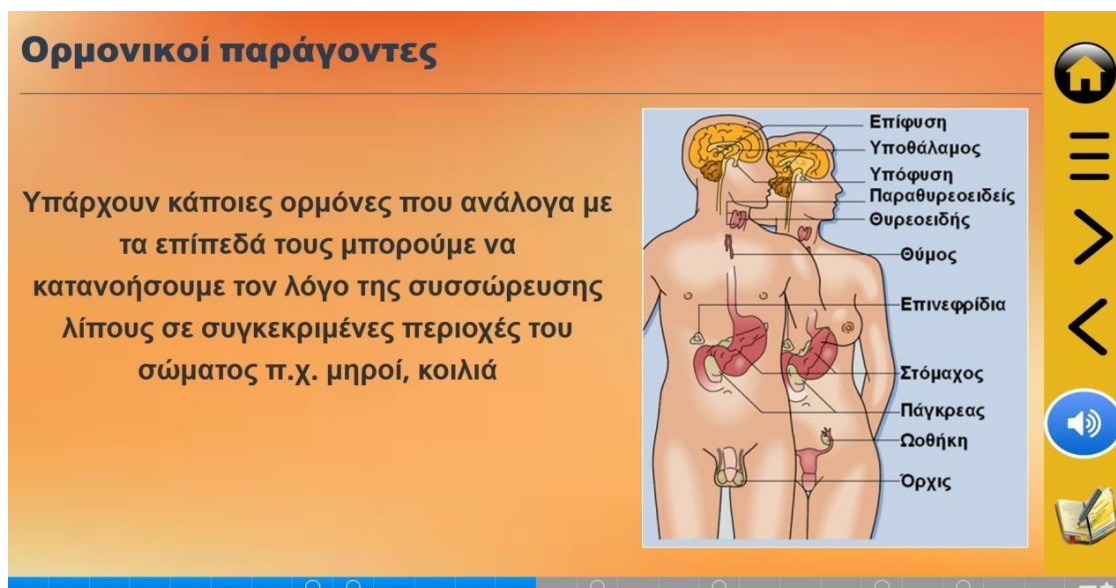
Ποσοστό λίπους 30 και μεγαλύτερο δείχνει ότι το
άτομο πάσχει από **παχυσαρκία**.

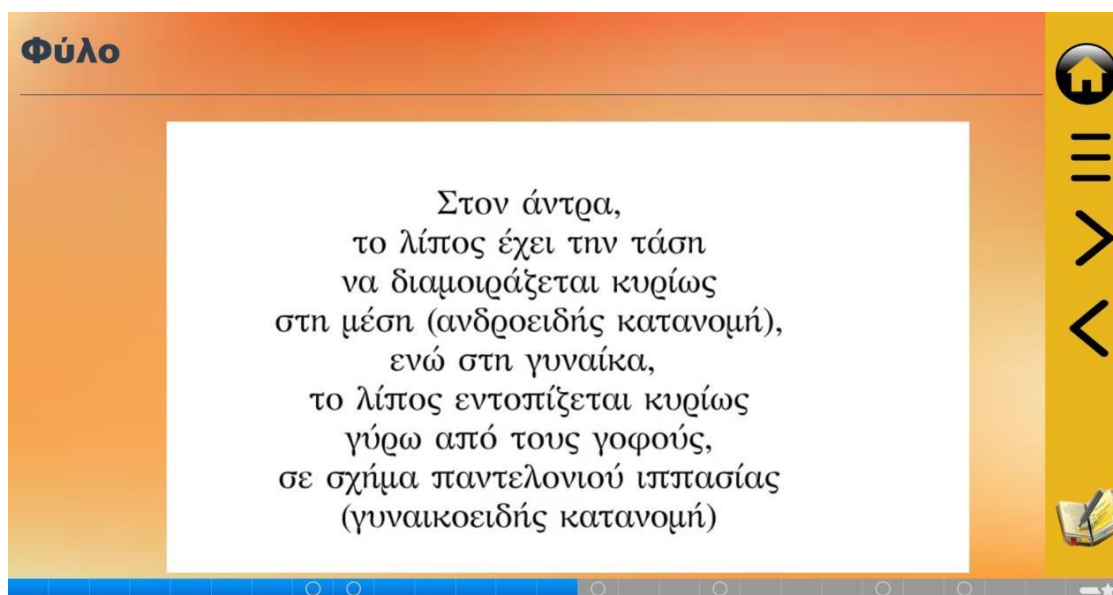
Εικόνα 6.11. Δείκτης μάζας σώματος 2 1^{ης} διδακτικής ενότητας

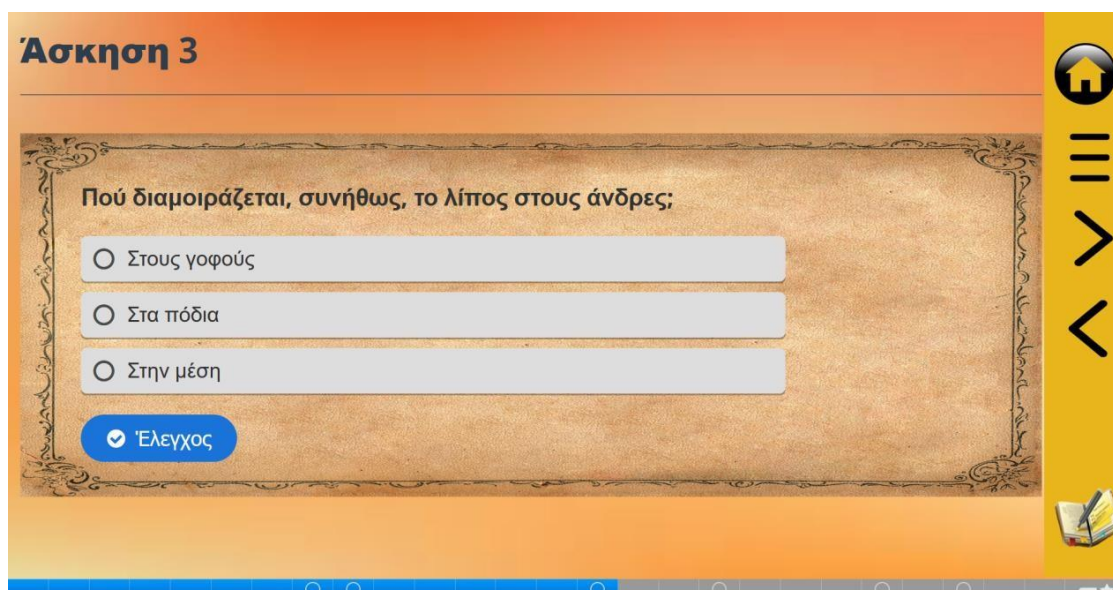
Εικόνα 6.12. Ρυθμιστές κατανομής λίπους 1^{ης} διδακτικής ενότητας

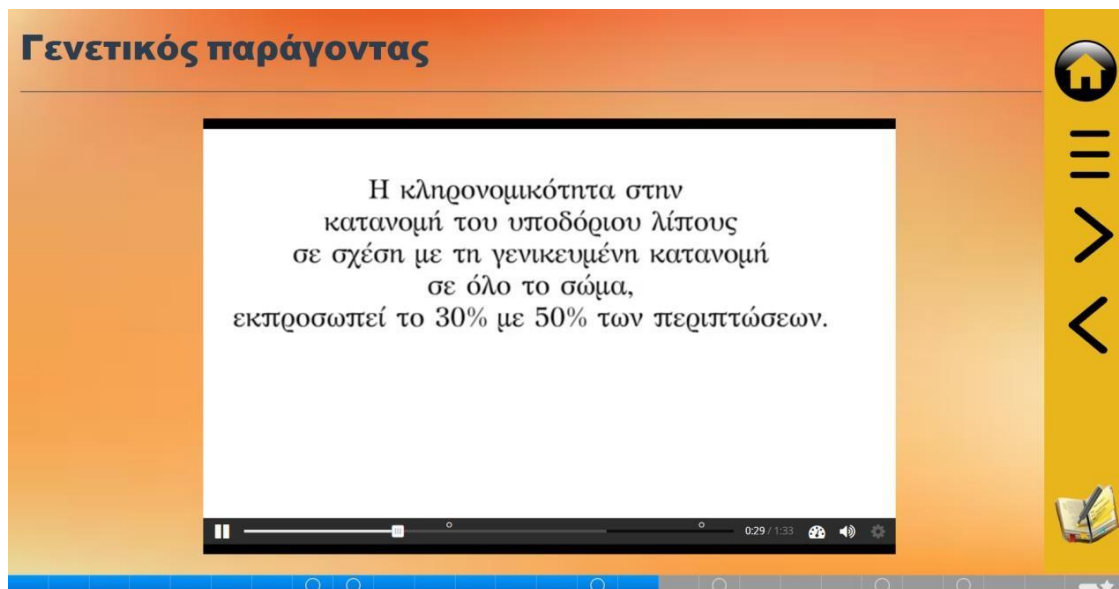
Εικόνα 6.13. Ορμονικοί παράγοντες 1^{ης} διδακτικής ενότητας

Εικόνα 6.14. Φύλο 1^{ης} διδακτικής ενότητας

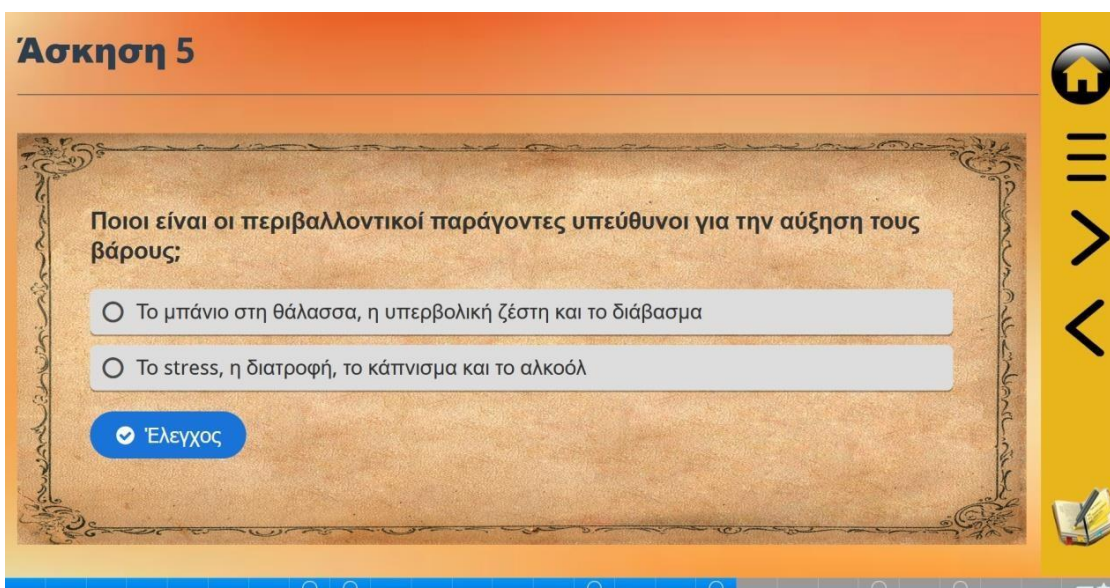
Εικόνα 6.15. Άσκηση 3 1^{ης} διδακτικής ενότητας

Εικόνα 6.16. Γενετικός παράγοντας 1^{ης} διδακτικής ενότητας

Εικόνα 6.17. Περιβαλλοντικοί παράγοντες 1^{ης} διδακτικής ενότητας

Εικόνα 6.18. Άσκηση 5 1^{ης} διδακτικής ενότητας

Εικόνα 6.19. Ποσότητα τροφής 1^{ης} διδακτικής ενότητας

Ηλικία

Η ηλικία έχει σημαντική επίδραση στην κατανομή του λίπους. Το υποδόριο λίπος αυξάνεται με την αύξηση της ηλικίας.

Η κατανομή του λίπους στα παχύσαρκα άτομα ορίζεται από την ηλικία του ατόμου που εμφανίζεται η παχυσαρκία. Η παχυσαρκία η οποία εμφανίζεται κατά την παιδική ηλικία οδηγεί σε ομαλή κατανομή, ενώ αυτή που εμφανίζεται αργότερα τείνει να παρασύρει την κατανομή του λίπους στην κεντρική περιοχή του σώματος.

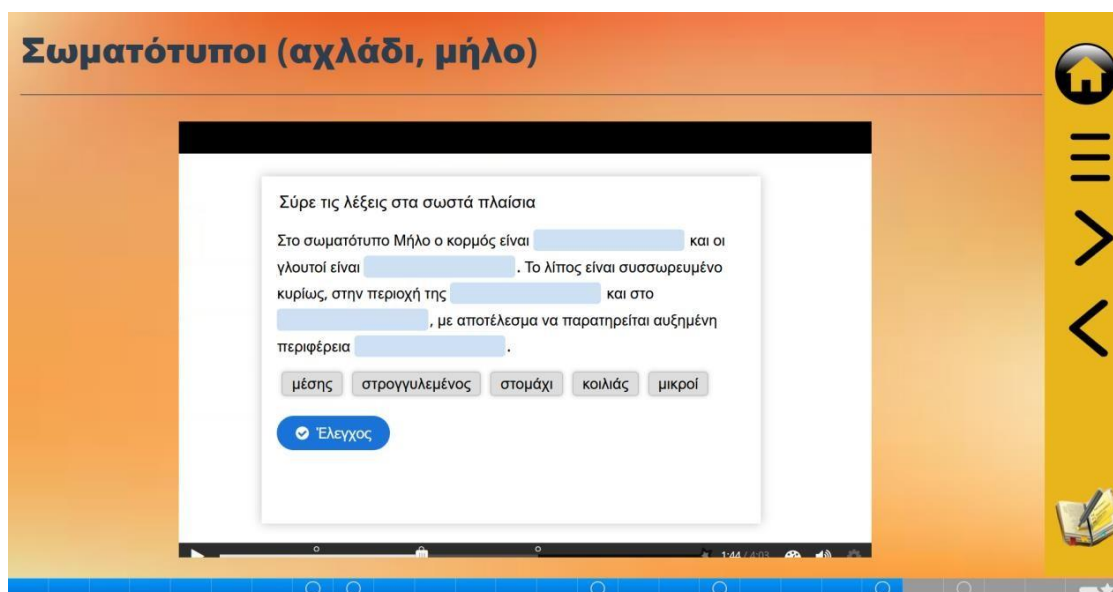
Εικόνα 6.20. Ηλικία-θερμοκρασία 1^{ης} διδακτικής ενότητας

Μέγεθος λιποκυττάρου

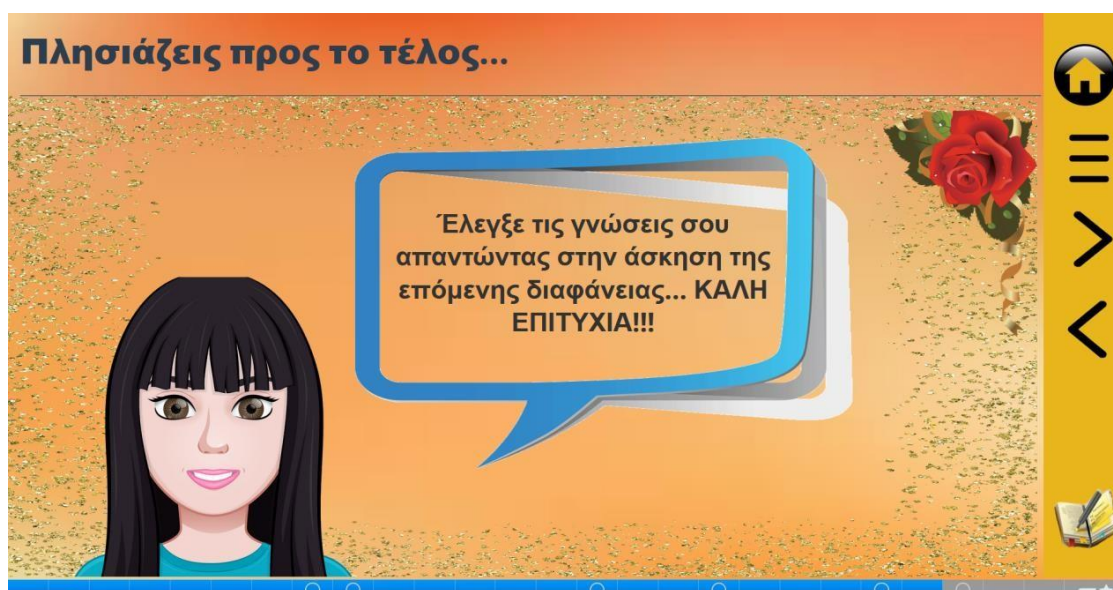
Το μέγεθος του λιπώδους κυττάρου θα μπορούσε να εξηγήσει την επιλεκτική συσσώρευση. Για παράδειγμα, τα λιπώδη κύτταρα της κοιλιακής χώρας είναι μικρότερα από τα λιποκύτταρα του υπόλοιπου υποδόριου ιστού και συνεπώς έχουν μεγαλύτερη ικανότητα για ανάπτυξη, η οποία θα μπορούσε να δημιουργήσει την τεράστια αποθήκευση του κοιλιακού λίπους που συχνά εμφανίζεται σε άνδρες της μέσης ηλικίας.

Εικόνα 6.21. Μέγεθος λιποκυττάρου 1^{ης} διδακτικής ενότητας

Εικόνα 6.22. Σωματότυποι 1^{ης} διδακτικής ενότητας

Εικόνα 6.23. Οδηγίες για αυτοαξιολόγηση 1^{ης} διδακτικής ενότητας

Άσκηση αυτοαξιολόγησης

Συμπλήρωσε τα κενά

Ποσοστό λίπους 30 και περισσότερο δείχνει ότι το άτομο πάσχει από .

Το και το συνδέονται με τη συσσώρευση λίπους στην περιοχή της κοιλιάς.

Η αλόγιστη εναλλαγή της της τροφής, που έχει ως αποτέλεσμα συνεχείς αυξομειώσεις του βάρους, σχετίζεται στις γυναίκες με επιλεκτική εναπόθεση λίπους στην περιοχή.

Το υποδόριο λίπος αυξάνεται με την αύξηση της .

Το μέγεθος του λιπώδους κυττάρου θα μπορούσε να εξηγήσει την .

☒ Έλεγχος

Εικόνα 6.24. Άσκηση αυτοαξιολόγησης 1^{ης} διδακτικής ενότητας

Σύνοψη

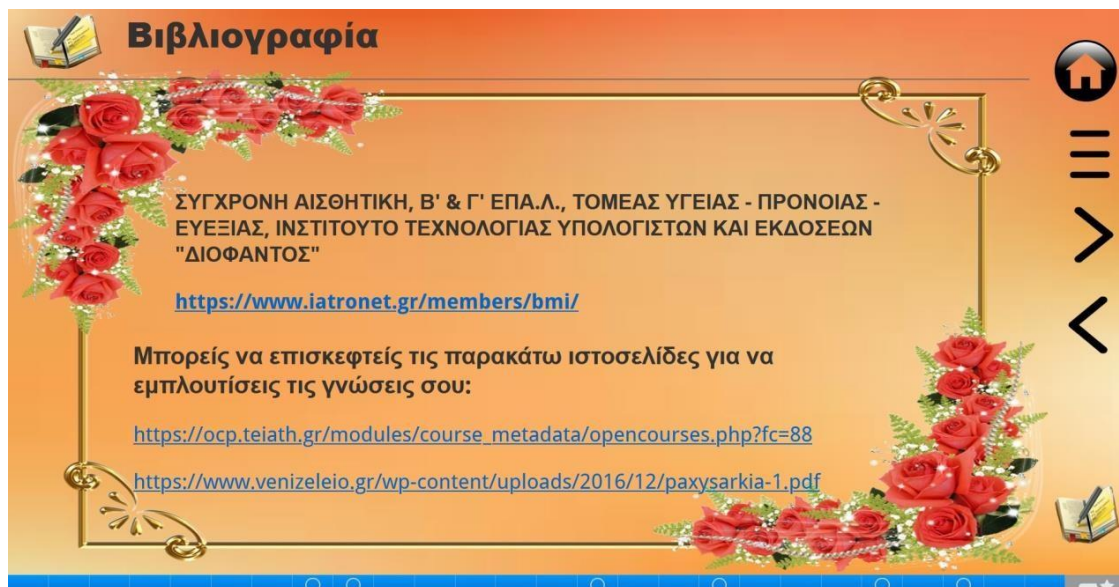
Ολοκληρώνοντας την 1η διδακτική ενότητα μελέτησες...

Τι είναι η παχυσαρκία και από ποιούς παράγοντες επηρεάζεται

Τι είναι ο Δείκτης Μάζας Σώματος και πώς υπολογίζεται

Ποιοι είναι οι σωματότυποι και ποιές είναι οι διαφορές τους

Εικόνα 6.25. Σύνοψη 1^{ης} διδακτικής ενότητας

Εικόνα 6.26. Βιβλιογραφία 1ης διδακτικής ενότητας

Slide	Score / total
Slide 8: Untitled Fill in the Blanks	0/4
Slide 9: Untitled Fill in the Blanks	0/3
Slide 15: Untitled Multiple Choice	0/1
Slide 18: Untitled Multiple Choice	0/1
Slide 22: Untitled Interactive Video	0/7
Slide 24: Untitled Fill in the Blanks	0/8
Total Score 0 / 24	
Λύσεις Επανάληψη	

Εικόνα 6.27. Λύσεις και επανάληψη 1ης διδακτικής ενότητας

2η ΔΕ: Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)

Σκοπός: Σκοπός της διδακτικής ενότητας είναι να γνωρίσεις τι σημαίνει κυτταρίτιδα και γιατί δημιουργείται, τα στάδιά της καθώς επίσης και τις τεχνικές διάγνωσης της κυτταρίτιδας.

Στόχοι της 2ης διδακτικής ενότητας "Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)"

Σε επίπεδο γνώσεων:

Να κατονομάζεις τον ορισμό της κυτταρίτιδας

Να αναγνωρίζεις τα αίτια της κυτταρίτιδας

Να διακρίνεις τα στάδια της κυτταρίτιδας

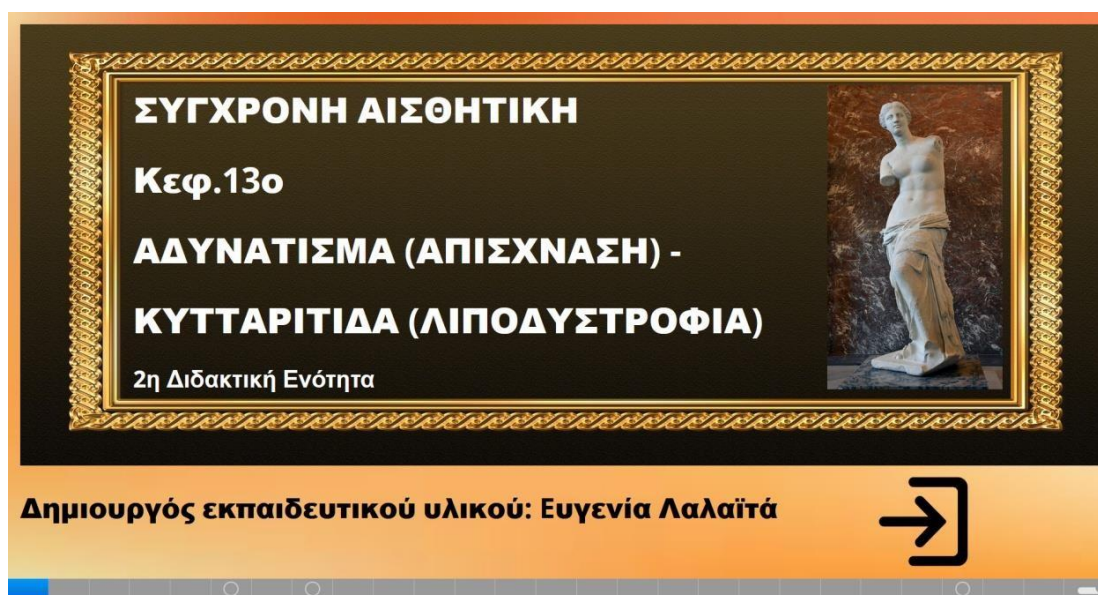
Σε επίπεδο δεξιοτήτων:

Να είσαι σε θέση να αναγνωρίζεις με την εξέταση τα στάδια της κυτταρίτιδας

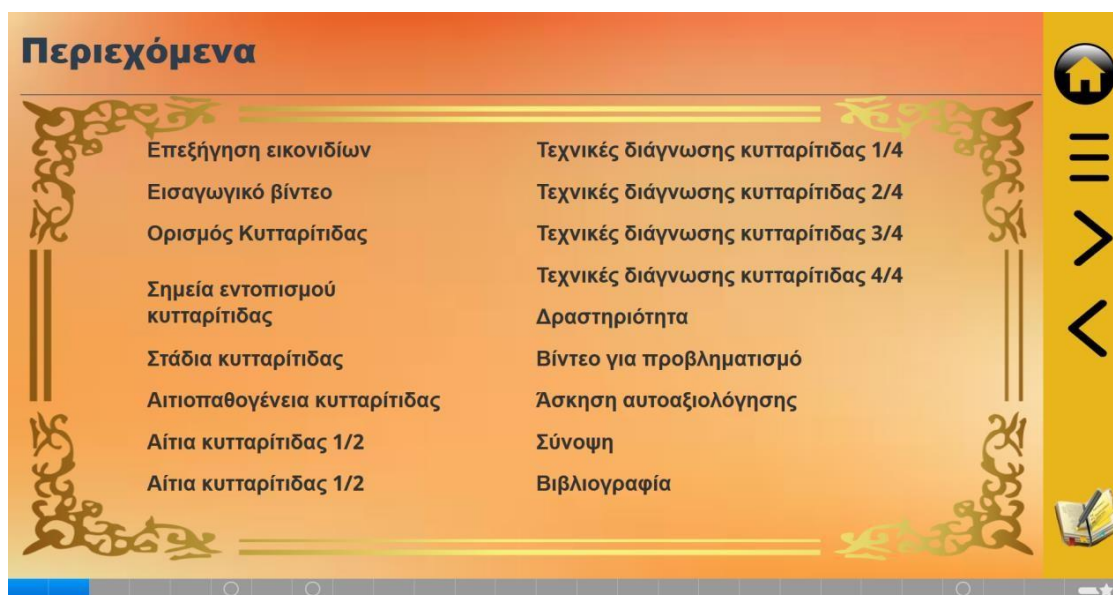
Σε επίπεδο στάσεων:

Να αναπτύσσεις θετική στάση ως προς τη διαφορετικότητα στο ανθρώπινο σώμα

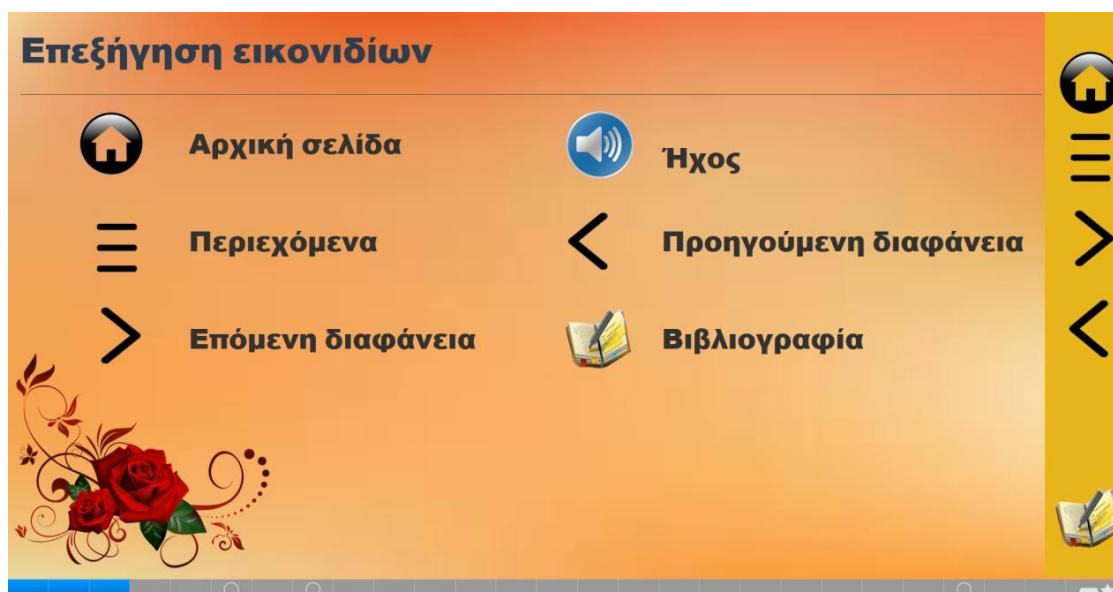
Να υιοθετείς θετική στάση ως προς τη μάθηση σε περιβάλλον ΕξΑΕ

Εικόνα 6.28. Αρχική σελίδα 2^{ης} διδακτικής ενότητας

Εικόνα 6.29. Περιεχόμενα 2^{ης} διδακτικής ενότητας

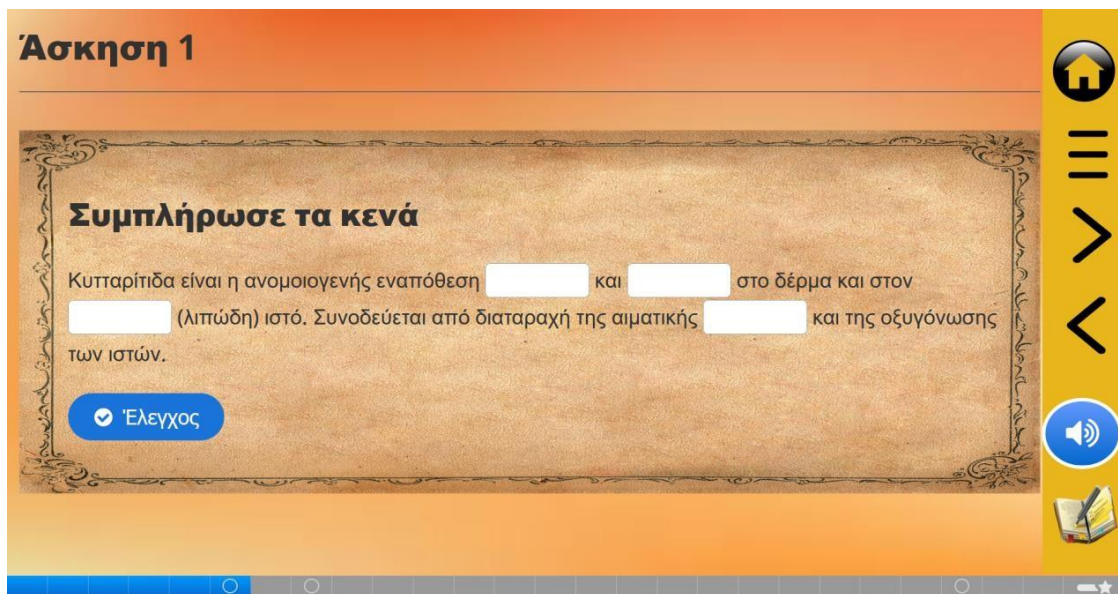
Εικόνα 6.30. Επεξήγηση εικονιδίων 2^{ης} διδακτικής ενότητας

Εικόνα 6.31. Εισαγωγικό βίντεο 2^{ης} διδακτικής ενότητας

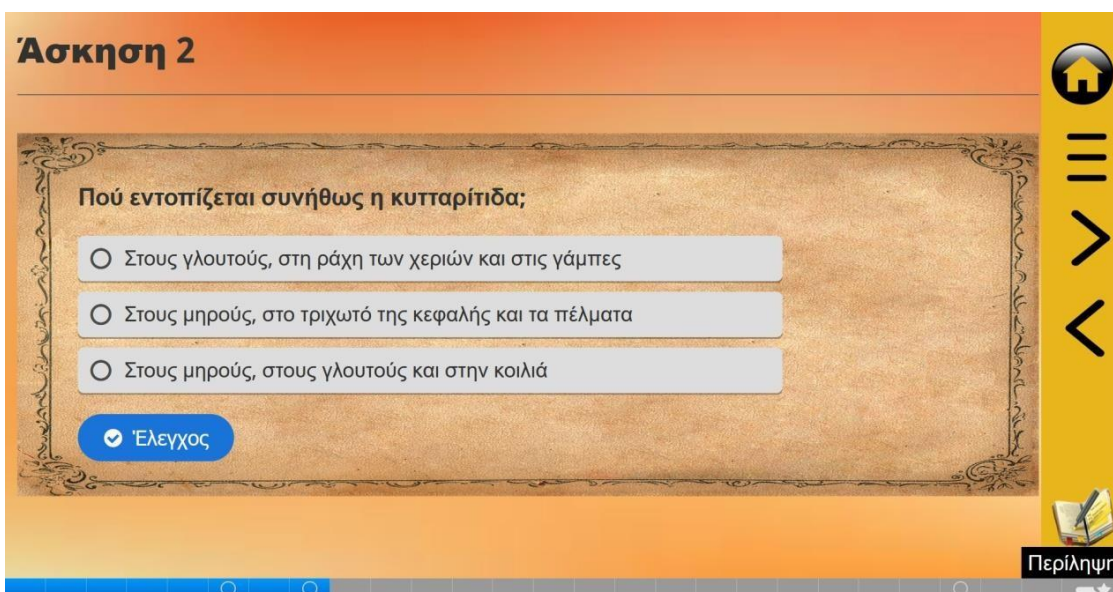
Εικόνα 6.32. Ορισμός κυτταρίτιδας 2^{ης} διδακτικής ενότητας

Εικόνα 6.33. Άσκηση 1 2^{ης} διδακτικής ενότητας

Εικόνα 6.34. Σημεία εντοπισμού κυτταρίτιδας 2^{ης} διδακτικής ενότητας

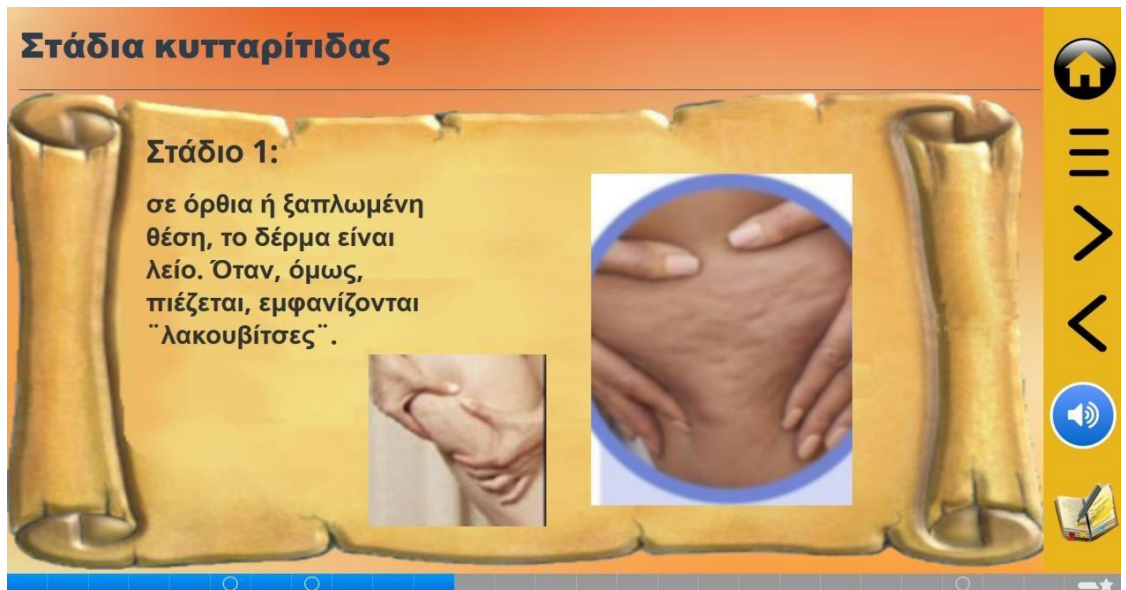
Εικόνα 6.35. Άσκηση 2 2^{ης} διδακτικής ενότητας

Εικόνα 6.36. Στάδια κυτταρίτιδας 2^{ης} διδακτικής ενότητας

Εικόνα 6.37. Στάδια κυτταρίτιδας 2^{ης} διδακτικής ενότητας

Εικόνα 6.38. Στάδια κυτταρίτιδας 2^{ης} διδακτικής ενότητας

Εικόνα 6.39. Στάδια κυτταρίτιδας 2^{ης} διδακτικής ενότητας

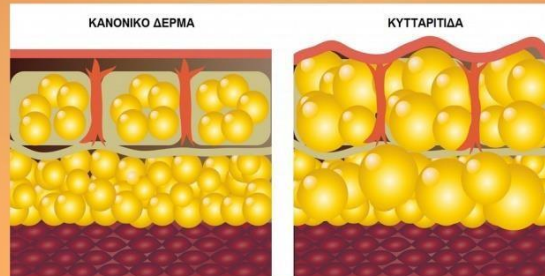

Εικόνα 6.40. Στάδια κυτταρίτιδας 2^{ης} διδακτικής ενότητας

Αιτιοπαθογένεια Κυτταρίτιδας

Η κυτταρίτιδα προκαλείται από αποθέματα λίπους κοντά στις ίνες του κολλαγόνου που βρίσκονται κάτω από τους μύες. Όταν οι ίνες σφίγγουν ή οι λιπώδεις περιοχές αναπτύσσονται, τα αποθέματα λίπους διογκώνονται.

Πρόκειται για μια ιδιαίτερα σύνθετη διαταραχή, στην οποία εμπλέκονται η κυκλοφορία του αίματος, η μικροκυκλοφορία των λεμφικών υγρών, το τοπικό πάχος, η κατακράτηση υγρών και η υφή του δέρματος στις επίμαχες περιοχές.

Εικόνα 6.41. Αιτιοπαθογένεια κυτταρίτιδας 2^{ης} διδακτικής ενότητας

Αίτια Κυτταρίτιδας 1/2

◦ Αργός μεταβολισμός

◦ Κακή διατροφή

◦ Κληρονομικοί παράγοντες

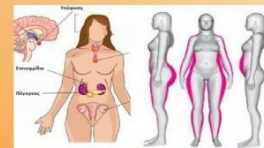
◦ Εγκυμοσύνη

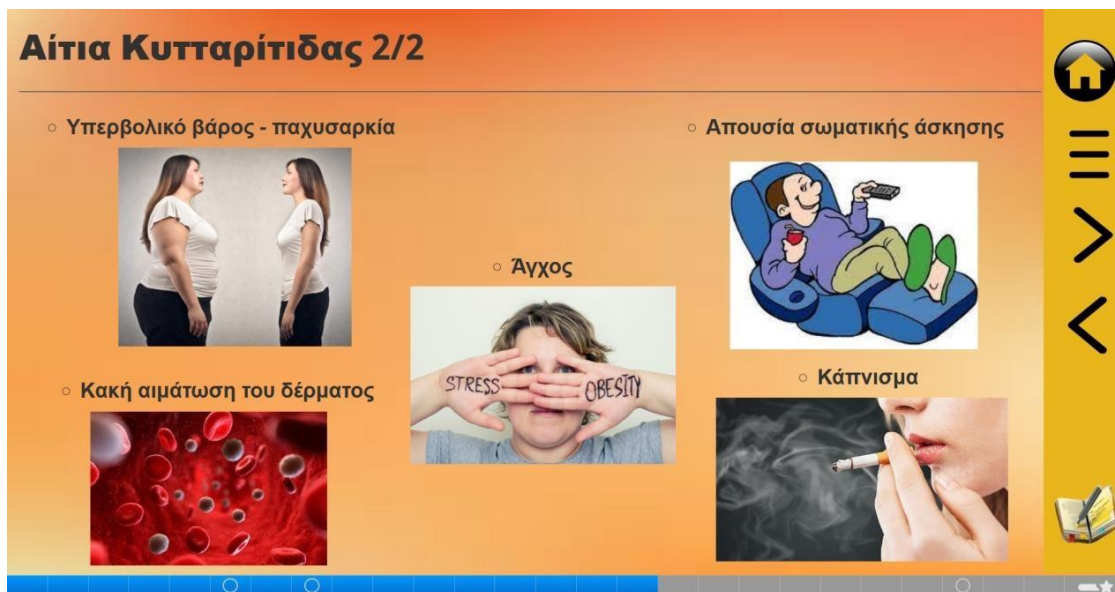
◦ Αφυδάτωση

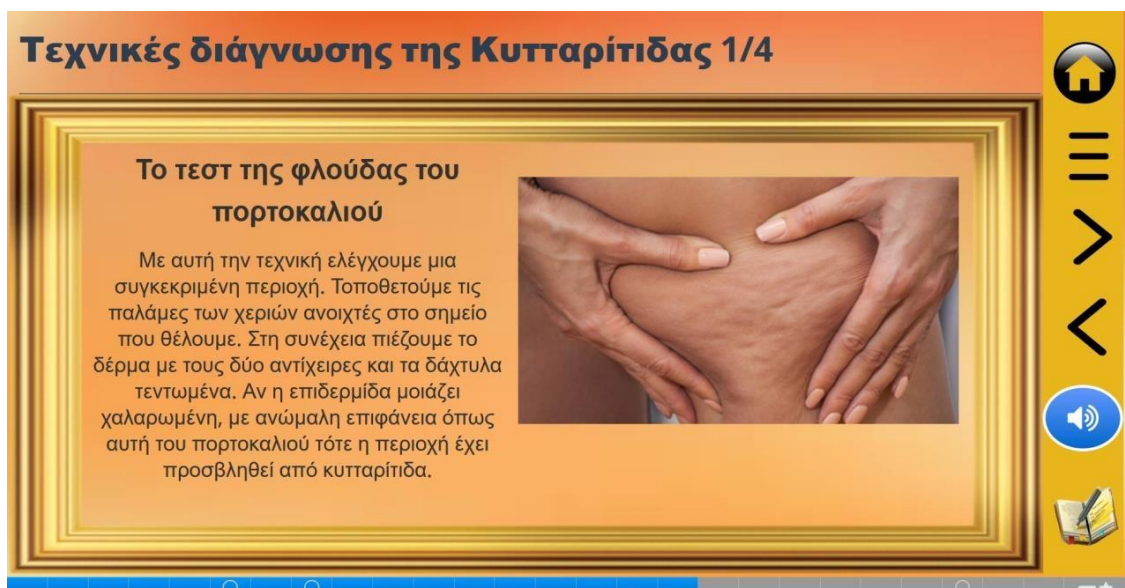
◦ Ορμονικές διαταραχές

Εικόνα 6.42. Αίτια κυτταρίτιδας 1/2 2^{ης} διδακτικής ενότητας

Εικόνα 6.43. Αίτια κυτταρίτιδας 2/2 2^{ης} διδακτικής ενότητας

Εικόνα 6.44. Τεχνικές διάγνωσης της κυτταρίτιδας 1/4 2^{ης} διδακτικής ενότητας

Τεχνικές διάγνωσης της Κυτταρίτιδας 2/4

Το τεστ του τσιμπήματος

Είναι πολύ απλό αλλά και βασικό
διαγνωστικό μέσο. Χρησιμοποιούμε το
δείκτη και τον αντίχειρα σε συγκεκριμένο
σημείο του σώματος. Τσιμπάμε το δέρμα του
ασθενή και το ανασηκώνουμε και με τα δύο
χέρια. Αν ο ασθενής αισθάνεται δυνατό πόνο
τότε είναι ένδειξη ότι πάσχει από κυτταρίτιδα.
Αν έχει απλώς έναν ελαφρύ πόνο τότε
θεωρείται φυσιολογική αντίδραση και δεν
αποτελεί ένδειξη κυτταρίτιδας.

Περίληψη

Εικόνα 6.45. Τεχνικές διάγνωσης της κυτταρίτιδας 2/4 2ης διδακτικής
ενότητας

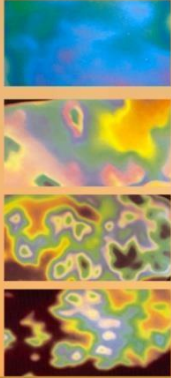
Τεχνικές διάγνωσης της Κυτταρίτιδας 3/4

Θερμογραφία

Με τη μέθοδο αυτή
παρακολουθείται η κατάσταση
της υγείας μιας περιοχής του
σώματος μέσω μιας συνεχούς
καταγραφής της τοπικής
θερμοκρασίας, η οποία μετά
εκτιμάται από την ποσότητα
της υπέρυθρης ακτινοβολίας
που εκπέμπεται από την
εξεταζόμενη περιοχή.

Θερμογραφία

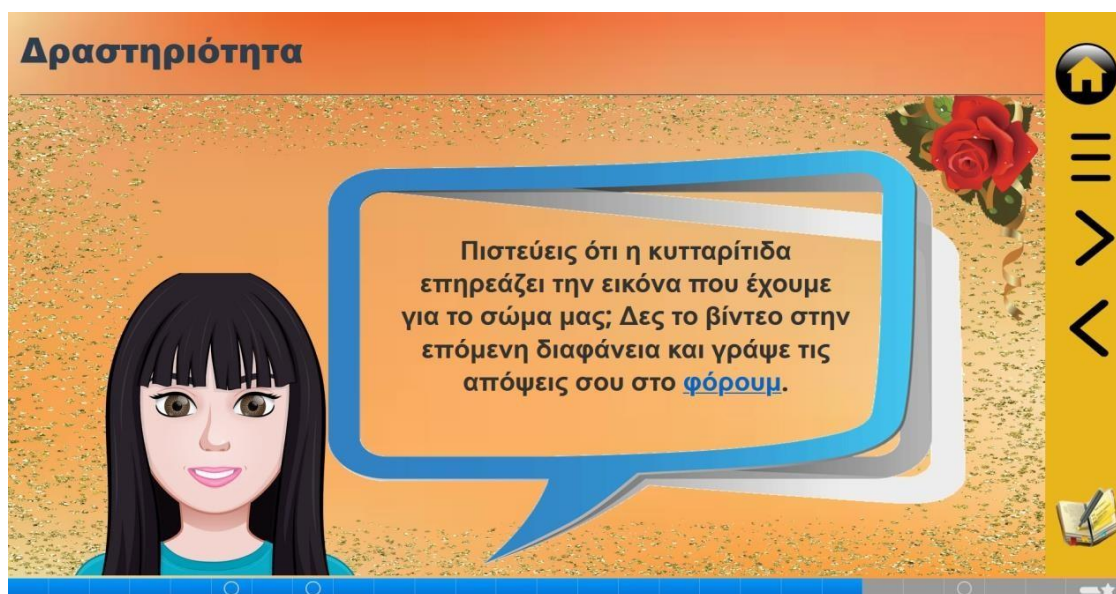

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ
ΤΥΠΟΣ 1
ΤΥΠΟΣ 2
ΤΥΠΟΣ 3

Εικόνα 6.46. Τεχνικές διάγνωσης της κυτταρίτιδας 3/4 2ης διδακτικής
ενότητας

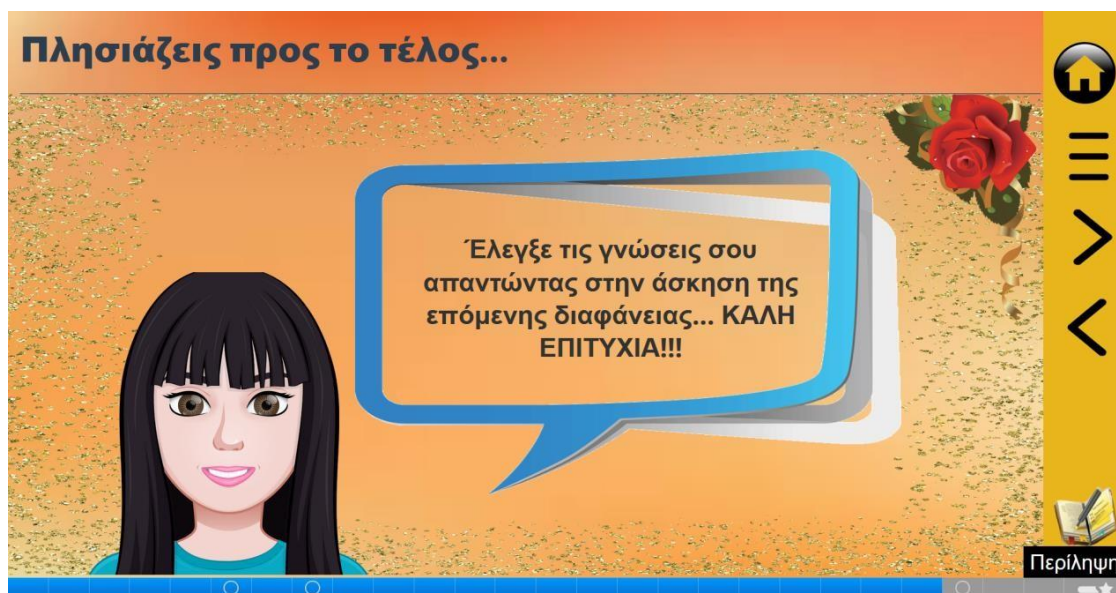
Εικόνα 6.47. Τεχνικές διάγνωσης της κυτταρίτιδας 4/4 2ης διδακτικής ενότητας

Εικόνα 6.48. Δραστηριότητα 2ης διδακτικής ενότητας

Εικόνα 6.49. Βίντεο για προβληματισμό 2^{ης} διδακτικής ενότητας

Εικόνα 6.50. Οδηγίες για αυτοαξιολόγηση 2^{ης} διδακτικής ενότητας

Άσκηση αυτοαξιολόγησης

Συμπλήρωσε τα κενά

Τα πιο συνηθισμένα σημεία εμφάνισης της κυτταρίτιδας είναι οι , οι , το των μπράτσων, η και οι .

Η κυτταρίτιδα έχει στάδια. Το πρώτο στάδιο είναι το και το τελευταίο είναι το .

Τα αίτια της κυτταρίτιδας είναι η διατροφή, ο μεταβολισμός, η απουσία άσκησης.

Εικόνα 6.51. Άσκηση αυτοαξιολόγησης 2^{ης} διδακτικής ενότητας

Σύνοψη

Ολοκληρώνοντας την 2η διδακτική ενότητα μελέτησες....

Τι σημαίνει κυτταρίτιδα και ποιές είναι οι αιτίες που την προκαλούν

Ποιά είναι τα στάδια της κυτταρίτιδας

Ποιές τεχνικές χρησιμοποιούμε για τη διάγνωση της κυτταρίτιδας

Εικόνα 6.52. Σύνοψη 2^{ης} διδακτικής ενότητας

Εικόνα 6.53. Βιβλιογραφία 2^{ης} διδακτικής ενότητας

Slide	Score /total
Slide 6: Untitled Fill in the Blanks	0/4
Slide 8: Untitled Multiple Choice	0/1
Slide 24: Untitled Fill in the Blanks	0/11

Total Score 0/16

 Λύσεις Επανάληψη

Εικόνα 6.54. Λύσεις επανάληψη 2^{ης} διδακτικής ενότητας

B. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

7 Μεθοδολογία

7.1.1 Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να σχεδιαστεί και να αναπτυχθεί εκπαιδευτικό υλικό με βάση τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης. Το υλικό απευθύνεται σε μαθητές της Γ' τάξης του τμήματος Βοηθός Αισθητικής Τέχνης του τομέα Υγείας και Πρόνοιας του Επαγγελματικού Λυκείου και θα μελετήσει αν το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και αν το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης.

7.1.2 Στόχοι της έρευνας

Το εκπαιδευτικό υλικό που δημιουργήθηκε στα πλαίσια αυτής της εργασίας προορίζεται καταρχήν για εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Για το λόγο αυτό θεωρείται σκόπιμο να αποτιμηθεί η ποιότητά του εξετάζοντάς το από δύο σκοπιές. Πρώτον έπρεπε να διερευνηθεί αν κρίνεται κατάλληλο για πρακτικές ΕξΑΕ και δεύτερον έπρεπε να διερευνηθεί αν συμμορφώνεται με τους κανόνες και τις αρχές που διέπουν την Πολυμεσική Μάθηση. Έτσι προέκυψαν οι εξής δύο στόχοι για την έρευνα αξιολόγησης:

1. Να διερευνηθεί αν το ΕΥ διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της ΕξΑΕ.
2. Να εξεταστεί αν το ΕΥ έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης.

7.1.3 Ερευνητικά ερωτήματα

Τα ερευνητικά ερωτήματα που προέκυψαν από τους στόχους της έρευνας, είναι τα ακόλουθα:

1. Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της ΕξΑΕ;
2. Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης;

7.1.4 Δείγμα

Δείγμα ευκολίας 28 μαθητών, 3 φοιτητών και 4 εκπαιδευτικών συλλέχθηκε για τους σκοπούς της έρευνας. Το σύνολο των μαθητών ήταν όλοι κορίτσια της Γ' τάξης του 1^{ου} ΕΠΑΛ Ρεθύμνου. Από τους τρεις φοιτητές οι δύο ήταν γυναίκες. Ακόμα, οι δύο ήταν ηλικίας 41 – 50 ετών και ο τρίτος ήταν ηλικίας 22 – 30 ετών όσον αφορά την προϋπηρεσία οι δύο είχαν από 11 – 20 έτη και ο τρίτος από 0 – 4 έτη. Όσον αφορά τους εκπαιδευτικούς ήταν όλοι γυναίκες ηλικίας 31 – 40 ετών με ειδικότητα στην Αισθητική - Κοσμετολογία. Επιπρόσθετα, όλοι οι φοιτητές ήταν πολύ καλά εξοικειωμένοι με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ), χρησιμοποιούσαν τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην εκπαιδευτική πράξη, είναι καλά εξοικειωμένοι με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ) με τη χρήση των ΤΠΕ και είναι εξοικειωμένοι με τη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού το οποίο έχει σχεδιαστεί με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ).

7.1.5 Εργαλεία μέτρησης

Στη παρούσα έρευνα δημιουργήθηκαν τρία εργαλεία μέτρησης. Το πρώτο είναι για τους μαθητές με 15 ερωτήσεις ερωτήσεις (οι 6 από τις 15 ερωτήσεις είναι ερωτήσεις της μορφής Likert 5 σημείων (Καθόλου έως Πάρα πολύ), η μια είναι της μορφής ναι / όχι και οι υπόλοιπες είναι ανοικτές ερωτήσεις), το δεύτερο αφορά τους εκπαιδευτικούς με 12 ερωτήσεις (οι 10 από τις 12 ερωτήσεις είναι ερωτήσεις της μορφής Likert 5 σημείων (Καθόλου έως Πάρα πολύ) και τρίτο αφορά τους φοιτητές με 61 ερωτήσεις. Στο ερωτηματολόγιο των φοιτητών η πρώτη ενότητα αφορούσε τα χαρακτηριστικά τους και περιλάμβανε επτά ερωτήσεις. Οι υπόλοιπες 39 ερωτήσεις αφορούσαν το πρώτο ερευνητικό ερώτημα «Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης» και χωρίζονταν σε έξι υπονόητες: Επιστημονική συνοχή / Τεκμηρίωση του Ε.Υ.(5 ερωτήσεις), Το Ε.Υ. συμβάλει στην απλή και κατανοητή παρουσίαση του Γνωστικού Αντικειμένου (10 ερωτήσεις), Ευχρηστία του Ε.Υ. (4 ερωτήσεις), Το Ε.Υ. υποστηρίζει - καθοδηγεί τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του (3 ερωτήσεις), το Ε.Υ υποστηρίζει την αλληλεπίδραση με τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του (6 ερωτήσεις), το Ε.Υ. παρέχει δυνατότητα Αναστοχασμού - Αυτοαξιολόγησης στον

εκπαιδευόμενο (5 ερωτήσεις) και ο Σκοπός / Προσδοκώμενα Αποτελέσματα (6 ερωτήσεις). Στο δεύτερο ερευνητικό ερώτημα: «Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης;» αντιστοιχούσαν 15 ερωτήσεις.

7.1.6 Διαδικασία

Η αξιολόγηση του ΕΥ κινήθηκε σε τρεις άξονες:

1. Ποιοτική έρευνα για την αξιολόγηση από ειδικού της ΕξΑΕ και της παραγωγής πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού,
2. Συνδιασμός ποιοτικής και ποσοτικής έρευνας για την αξιολόγηση από εκπαιδευτικούς
3. Ποσοτική έρευνα για την αξιολόγηση από τους μαθητές.

Η αξιολόγηση του ΕΥ από τους φοιτητές και τους εκπαιδευτικούς έγινε από τον Νοέμβριο έως το Δεκέμβριο του 2021 και η αξιολόγηση του ΕΥ από τους μαθητές από τον Απρίλιο έως τον Ιούνιο του 2021.

Για την αξιολόγηση του ΕΥ από τους φοιτητές εφαρμόστηκε «Ποιοτική Ανάλυση Περιεχομένου». Αρχικά δόθηκε στους φοιτητές ο ηλεκτρονικός σύνδεσμος του μαθήματος και στη συνέχεια κλήθηκαν να συμπληρώσουν ένα ερωτηματολόγιο κλειστού και ανοικτού τύπου ερωτήσεων, που τους απεστάλη μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Το ερωτηματολόγιο δημιουργήθηκε από το Εργαστήριο Προηγμένων Μαθησιακών Τεχνολογιών στη Δια Βίου Μάθηση και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση (Ε.ΔΙ.Β.Ε.Α.), με σκοπό τη συλλογή ποιοτικών ερευνητικών δεδομένων για την αξιολόγηση εκπαιδευτικού υλικού σε πρακτικές ΕξΑΕ.

Για την αξιολόγηση του ΕΥ από τους εκπαιδευτικούς αρχικά τους δόθηκε ο σύνδεσμος του μαθήματος και στη συνέχεια κλήθηκαν να συμπληρώσουν ένα ερωτηματολόγιο ανοικτού και κλειστού τύπου ερωτήσεων, που τους απεστάλη μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Για την αποτίμηση του ΕΥ από τους μαθητές, σχεδιάστηκε μια εκπαιδευτική παρέμβαση σε 2 τμήματα της Γ' τάξης του τμήματος Βοηθός Αισθητικής του τομέα Υγείας και Πρόνοιας του 1ου ΕΠΑΛ Ρεθύμνου (10 +18 μαθήτριες). Μετά το πέρας της εκπαιδευτικής παρέμβασης, οι 28 μαθήτριες κλήθηκαν να συμπληρώσουν ένα

ερωτηματολόγιο. Όλα τα ερωτηματολόγια συμπληρώθηκαν χειρόγραφα από τις ίδιες, στο εργαστήριο Αισθητικής του σχολείου τους, παρουσία της σχεδιάστριάς του ΕΥ.

7.1.7 Στατιστική ανάλυση

Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας έγινε με την χρήση του στατιστικού προγράμματος SPSS22.0 χρησιμοποιώντας ποσοτική στατιστική.

8 Αποτελέσματα

α. Ερωτηματολόγιο εκπαιδευτικών

Πίνακας 8.1. Οι απόψεις των εκπαιδευτικών για το εκπαιδευτικό υλικό

	1ος εκπαιδευτικός	2ος εκπαιδευτικός	3ος εκπαιδευτικός	4ος εκπαιδευτικός
1. Το εκπαιδευτικό υλικό είναι εύκολο και κατανοητό;	Πάρα πολύ	Πάρα πολύ	Πάρα πολύ	Πάρα πολύ
2. Παρέχονται συμβουλές για το πως θα μελετηθεί το εκπαιδευτικό υλικό;	Πολύ	Πολύ	Πολύ	Πάρα πολύ
3. Το εκπαιδευτικό υλικό περιλαμβάνει διάφορες ασκήσεις και δραστηριότητες με στόχο την αυτοαξιολόγηση των μαθητών;	Πολύ	Πάρα πολύ	Πάρα πολύ	Πάρα πολύ
4. Οι απαντήσεις στις δραστηριότητες και τις ασκήσεις αυτοαξιολόγησης του εκπαιδευτικού υλικού ενθαρρύνουν τον/την μαθητή/τρια που κάνει λάθη να μην εγκαταλείψει την μελέτη;	Πάρα πολύ	Πάρα πολύ	Πάρα πολύ	Πάρα πολύ
5. Το εκπαιδευτικό υλικό προσαρμόζεται στο στυλ και στον ρυθμό μάθησης των μαθητών;	Πάρα πολύ	Πάρα πολύ	Πάρα πολύ	Πάρα πολύ

6. Το περιεχόμενο του εκπαιδευτικού υλικού εναρμονίζεται με το πρόγραμμα σπουδών στο πλαίσιο του οποίου χρησιμοποιείται;	Πάρα πολύ	Πάρα πολύ	Πάρα πολύ	Πάρα πολύ
7. Το περιεχόμενο του εκπαιδευτικού υλικού συμπληρώνει και εμπλουτίζει τη διδακτέα ύλη;	Πάρα πολύ	Πάρα πολύ	Πάρα πολύ	Πάρα πολύ
8. Το εκπαιδευτικό υλικό παρέχει τη δυνατότητα για περαιτέρω μελέτη;	Πάρα πολύ	Πάρα πολύ	Πάρα πολύ	Πάρα πολύ
9. Το εκπαιδευτικό υλικό προάγει την αυτενέργεια και αυτονομία των μαθητών;	Πάρα πολύ	Πάρα πολύ	Πάρα πολύ	Πάρα πολύ
10. Το εκπαιδευτικό υλικό θέτει και καλύπτει τους επιδιωκόμενους σκοπούς και στόχους;	Πάρα πολύ	Πάρα πολύ	Πάρα πολύ	Πάρα πολύ

Σύμφωνα με τον πίνακα 8. 1 το σύνολο του δείγματος των εκπαιδευτικών αναφέρει σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό ότι το εκπαιδευτικό υλικό είναι εύκολο και κατανοητό, οι απαντήσεις στις δραστηριότητες και τις ασκήσεις αυτοαξιολόγησης του εκπαιδευτικού υλικού ενθαρρύνουν τον/την μαθητή/τρια που κάνει λάθη να μην εγκαταλείψει την μελέτη, το εκπαιδευτικό υλικό προσαρμόζεται στο στυλ και στον ρυθμό μάθησης των μαθητών, το περιεχόμενο του εκπαιδευτικού υλικού εναρμονίζεται με το πρόγραμμα σπουδών στο πλαίσιο του οποίου χρησιμοποιείται, το περιεχόμενο του εκπαιδευτικού υλικού συμπληρώνει και εμπλουτίζει τη διδακτέα ύλη, το εκπαιδευτικό υλικό παρέχει τη δυνατότητα για περαιτέρω μελέτη, το εκπαιδευτικό υλικό προάγει την αυτενέργεια και αυτονομία των μαθητών και το εκπαιδευτικό υλικό θέτει και καλύπτει τους επιδιωκόμενους σκοπούς και στόχους.

Ακόμα, οι τρεις από τους 4 εκπαιδευτικούς αναφέρουν σε πολύ μεγάλο βαθμό ότι παρέχονται συμβουλές για το πως θα μελετηθεί το εκπαιδευτικό υλικό και παράλληλα το ένας από τους τέσσερις εκπαιδευτικούς αναφέρει ότι το εκπαιδευτικό υλικό περιλαμβάνει διάφορες ασκήσεις και δραστηριότητες με στόχο την αυτοαξιολόγηση των μαθητών.

Πίνακας 8. 2. Αδυναμίες του εκπαιδευτικού υλικού σύμφωνα με την άποψη των εκπαιδευτικών

1 ^{ος} εκπαιδευτικός	περισσότερες ασκήσεις κατανόησης
2 ^{ος} εκπαιδευτικός	αδυναμίες δεν βρίσκονται στο ίδιο το υλικό αλλά στο γεγονός ότι για να μπορέσει να αξιοποιηθεί χρειάζεται από του μαθητές τεχνολογικός εξοπλισμός
3 ^{ος} εκπαιδευτικός	-
4 ^{ος} εκπαιδευτικός	-

Σύμφωνα με τον πίνακα 8.2 οι μισοί εκπαιδευτικοί αναφέρουν αναφέρει ότι υπάρχουν αδυναμίες του εκπαιδευτικού υλικού. Οι εκπαιδευτικοί που ανέφεραν ότι υπάρχουν αδυναμίες δήλωσαν ότι χρειάζονται περισσότερες ασκήσεις κατανόησης και ότι οι αδυναμίες δεν βρίσκονται στο ίδιο το υλικό αλλά στο γεγονός ότι για να μπορέσει να αξιοποιηθεί χρειάζεται από του μαθητές τεχνολογικός εξοπλισμός.

Πίνακας 8.3. Προτάσεις για βελτίωση σύμφωνα με την άποψη των εκπαιδευτικών

1 ^{ος} εκπαιδευτικός	να συμπεριληφθούν ασκήσεις διαβαθμισμένης δυσκολίας
2 ^{ος} εκπαιδευτικός	-
3 ^{ος} εκπαιδευτικός	-
4 ^{ος} εκπαιδευτικός	-

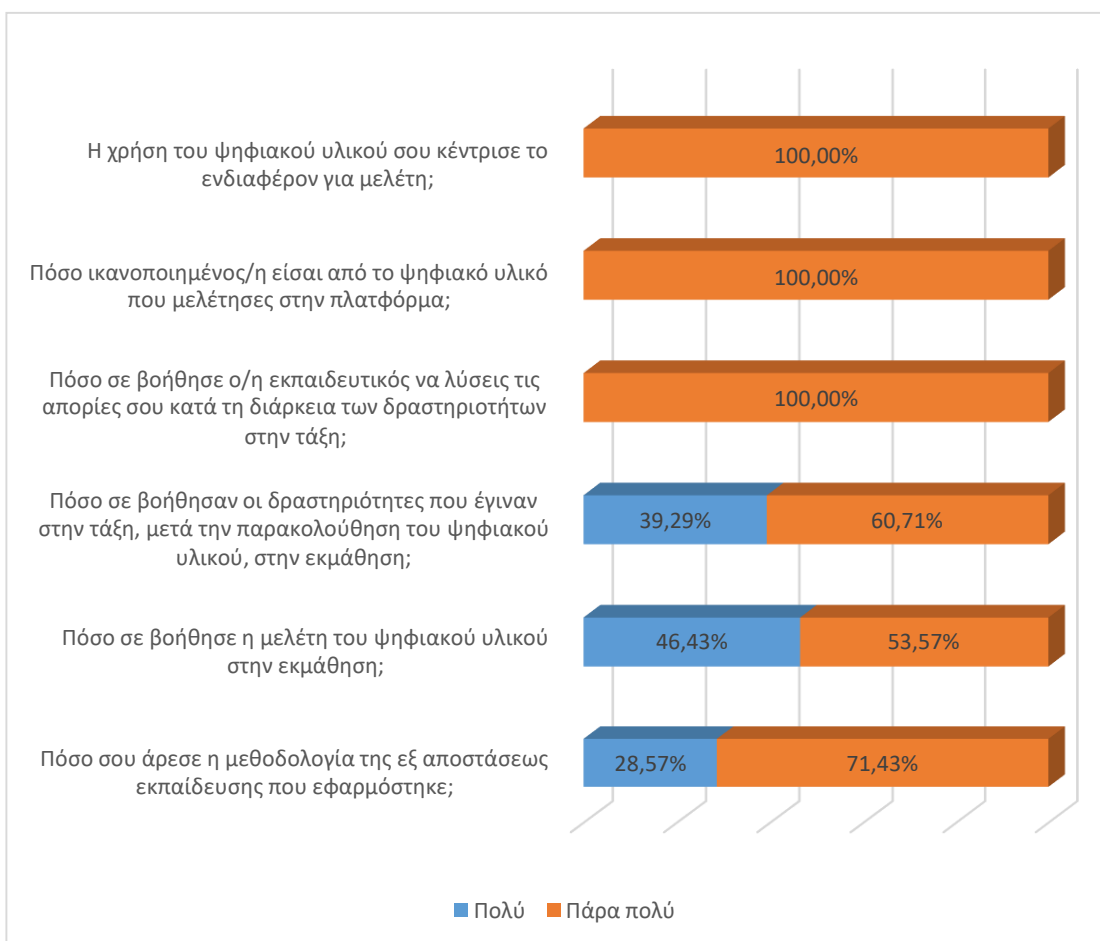
Σύμφωνα με τον πίνακα 8.3 το 25% του δείγματος των εκπαιδευτικών (1 εκπαιδευτικός) αναφέρει προτάσεις για την βελτίωση του εκπαιδευτικού υλικού ενώ το υπόλοιπο 75% (3 εκπαιδευτικοί) είναι αρνητικό. Οι εκπαιδευτικοί που ανέφεραν προτάσεις δήλωσαν ότι θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν ασκήσεις διαβαθμισμένης δυσκολίας.

b. Ερωτηματολόγιο μαθητών

Πίνακας 8.4. Απόψεις μαθητών

	Πολύ		Πάρα πολύ	
	N	%	N	%
Πόσο σου άρεσε η μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης που εφαρμόστηκε;	8	28,57%	20	71,43%
Πόσο σε βοήθησε η μελέτη του ψηφιακού υλικού στην εκμάθηση;	13	46,43%	15	53,57%
Πόσο σε βοήθησαν οι δραστηριότητες που έγιναν στην τάξη, μετά την παρακολούθηση του ψηφιακού υλικού, στην εκμάθηση;	11	39,29%	17	60,71%
Πόσο σε βοήθησε ο/η εκπαιδευτικός να λύσεις τις απορίες σου κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων στην τάξη;	0	0,00%	28	100,00%
Πόσο ικανοποιημένος/η είσαι από το ψηφιακό υλικό που μελέτησες στην πλατφόρμα;	0	0,00%	28	100,00%
Η χρήση του ψηφιακού υλικού σου κέντρισε το ενδιαφέρον για μελέτη;	0	0,00%	28	100,00%

Σύμφωνα με τον πίνακα 8.4 το 100% των μαθητών (28 μαθητές) αναφέρει ότι τους βοήθησε ο/η εκπαιδευτικός να λύσουν τις απορίες τους κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων στην τάξη, η χρήση του ψηφιακού υλικού τους κέντρισε το ενδιαφέρον για μελέτη και είναι ικανοποιημένοι από το ψηφιακό υλικό που μελέτησαν στην πλατφόρμα. Ακόμα, το 71,43% των μαθητών (20 μαθητές) αναφέρει ότι τους άρεσε πάρα πολύ η μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης που εφαρμόστηκε. Το 60,71% των μαθητών (17 μαθητές) αναφέρει ότι τους βοήθησαν πάρα πολύ οι δραστηριότητες που έγιναν στην τάξη, μετά την παρακολούθηση του ψηφιακού υλικού, στην εκμάθηση και το 53,57% του δείγματος (15 μαθητές) αναφέρει ότι τους βοήθησε πάρα πολύ η μελέτη του ψηφιακού υλικού στην εκμάθηση.

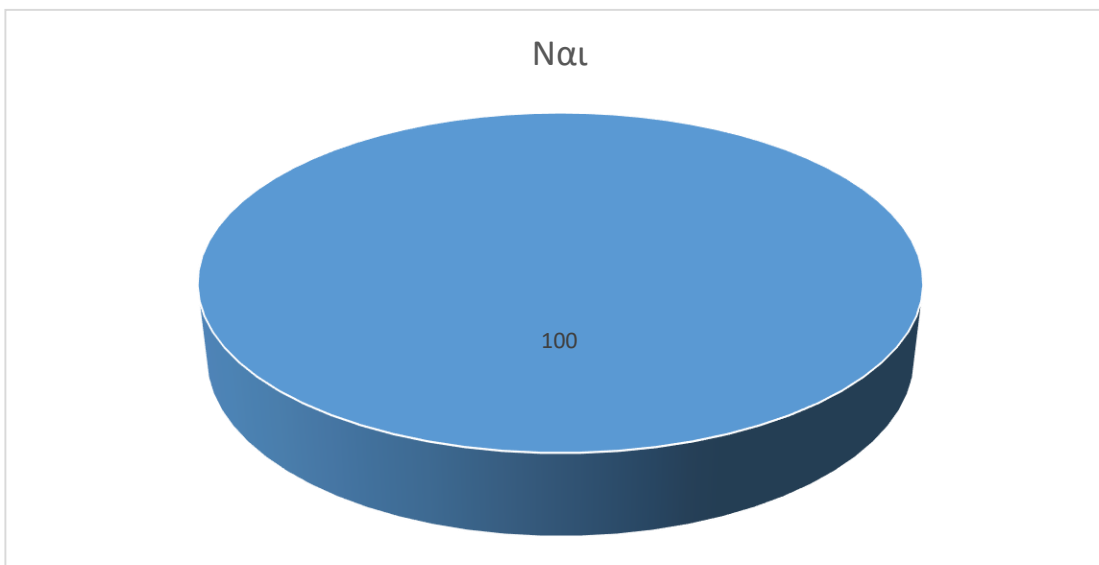

Γράφημα 8.1.Απόψεις μαθητών

Πίνακας 8.5. Θα ήθελες να εφαρμόζεται αυτού του είδους μέθοδος διδασκαλίας και σε άλλα μαθήματα;

		N	%
	Ναι	28	100,0

Σύμφωνα με τον πίνακα 8.5 το 100% των μαθητών (28 μαθητές) αναφέρει ότι θα ήθελε να εφαρμόζεται αυτού του είδους η μέθοδος διδασκαλίας και σε άλλα μαθήματα (28 ανατομία, 18 κοσμετολογία, 1 μαθηματικά).

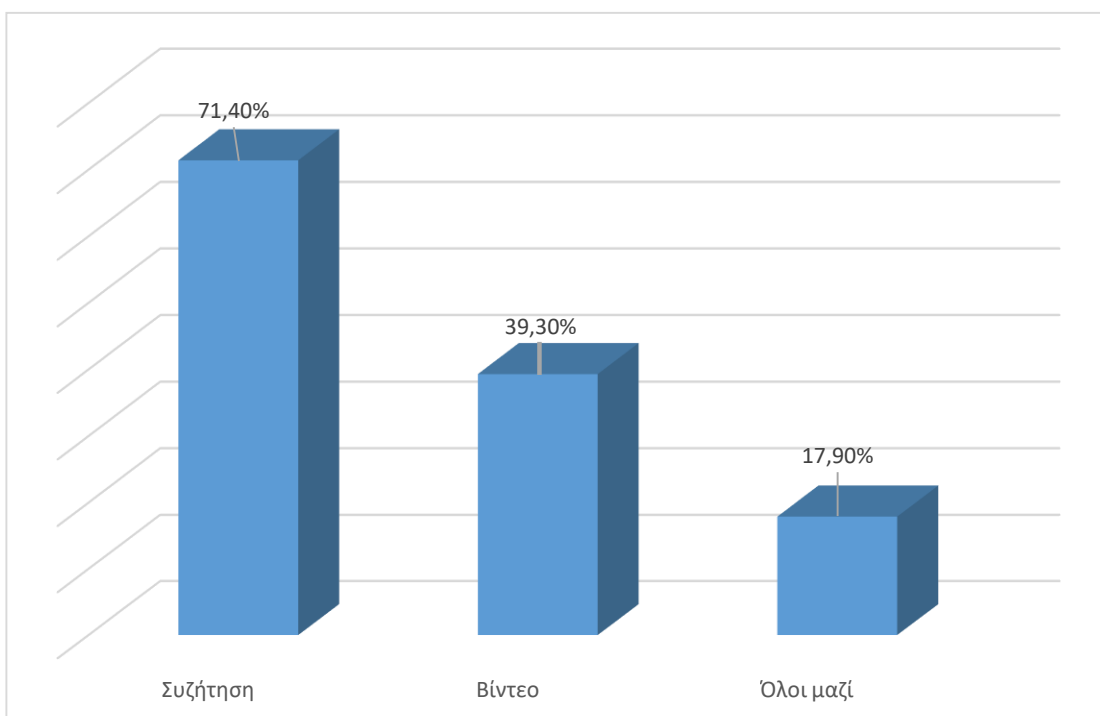

Γράφημα 8.2. Θα ήθελες να εφαρμόζεται αυτού του είδους μέθοδος διδασκαλίας και σε άλλα μαθήματα;

Πίνακας 8.6. Ποια δραστηριότητα που πραγματοποιήθηκε στην τάξη σου άρεσε περισσότερο και γιατί;

	N	%
Συζήτηση	20	71,4%
Βίντεο	11	39,3%
Όλοι μαζί	5	17,9%

Σύμφωνα με τον πίνακα 8.6 στο 71,4% των μαθητών (20 μαθητές) άρεσε η δραστηριότητα της συζήτησης, στο 39,3% των μαθητών (11 μαθητές) άρεσε η δραστηριότητα του βίντεο και στο 17,9% των μαθητών (5 μαθητές) τους άρεσε που ήταν όλοι μαζί.

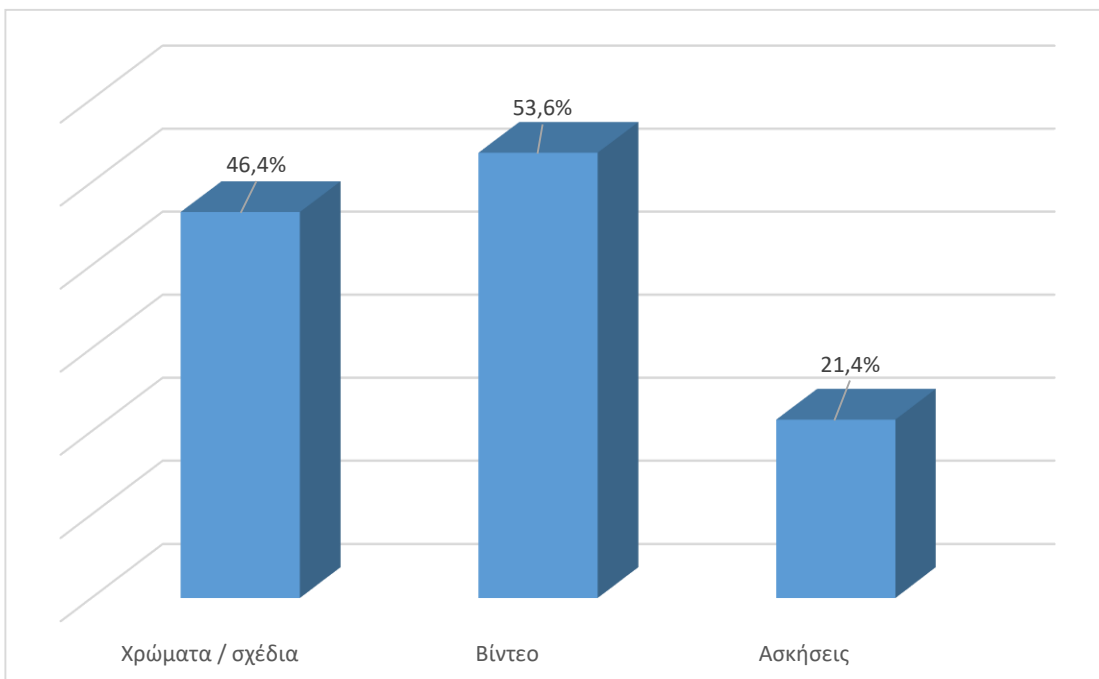

Γράφημα 8.3. Ποια δραστηριότητα που πραγματοποιήθηκε στην τάξη σου άρεσε περισσότερο και γιατί;

Πίνακας 8.7. Τι σου άρεσε περισσότερο από το ψηφιακό υλικό που μελέτησες στην πλατφόρμα και γιατί;

	N	%
Χρώματα / σχέδια	13	46,4%
Βίντεο	15	53,6%
Ασκήσεις	6	21,4%

Σύμφωνα με τον πίνακα 8.7 στο 53,6% των μαθητών (15 μαθητές) άρεσε περισσότερο από το ψηφιακό υλικό που μελέτησαν στην πλατφόρμα τα βίντεο, το 46,4% των μαθητών (13 μαθητές) αναφέρει τα χρώματα / σχέδια και το 21,4% των μαθητών (6 μαθητές) αναφέρει τις ασκήσεις.

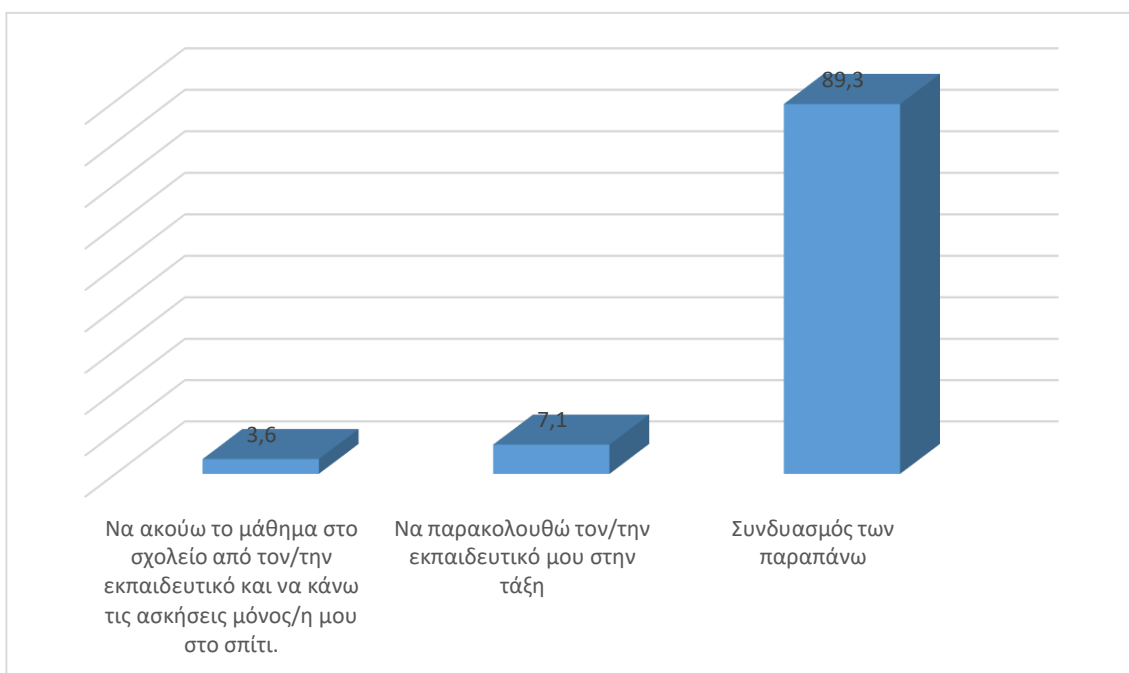

Γράφημα 8.4. Τι σου άρεσε περισσότερο από το ψηφιακό υλικό που μελέτησες στην πλατφόρμα και γιατί;

Πίνακας 8.8. Με ποιο τρόπο προτιμάς να διδάσκεισαι ένα μάθημα;

	N	%
Να ακούω το μάθημα στο σχολείο από τον/την εκπαιδευτικό και να κάνω τις ασκήσεις μόνος/η μου στο σπίτι.	1	3,6
Να παρακολουθώ τον/την εκπαιδευτικό μου στην τάξη	2	7,1
Συνδυασμός των παραπάνω	25	89,3
Total	28	100,0

Σύμφωνα με τον πίνακα 8.8 το 7,1% των μαθητών (2 μαθητές) προτιμάει να διδάσκεται ένα μάθημα με το να παρακολουθεί τον εκπαιδευτικό του στη τάξη, το 3,6% των μαθητών (1 μαθητής) προτιμάει να ακούει το μάθημα στο σχολείο από τον/την εκπαιδευτικό και να κάνει τις ασκήσεις μόνοι τους στο σπίτι και το 89,3% των μαθητών (25 μαθητές) αναφέρει συνδυασμό αυτών.

Γράφημα 8.5. Με ποιο τρόπο προτιμάς να διδάσκεισαι ένα μάθημα;

Πίνακας 8.9. Τι σε δυσκόλεψε περισσότερο;

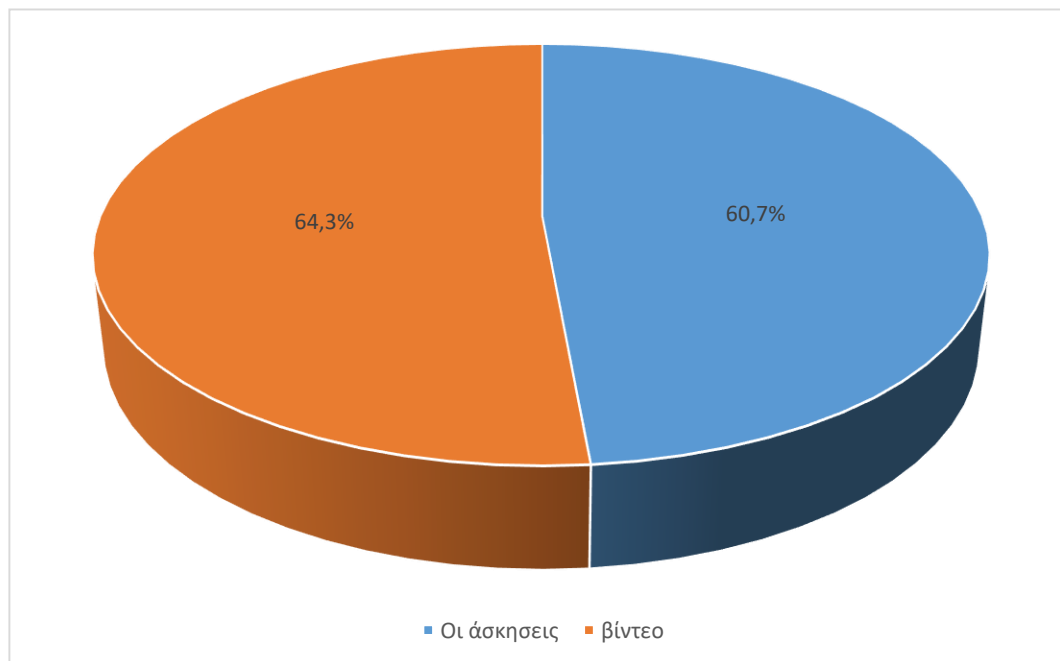
	N	%
Δεν με δυσκόλεψε κάτι	22	78,6%
Δεν έβλεπα	8	28,6%
Total	28	100

Σύμφωνα με τον πίνακα 8.9 το 78,6% των μαθητών (22 μαθητές) αναφέρει ότι δεν τους δυσκόλεψε κάτι ενώ το 28,6% των μαθητών (8 μαθητές) αναφέρει ότι δεν έβλεπε.

Πίνακας 8.10. Τι σου άρεσε περισσότερο;

	N	%
Οι ασκήσεις	17	60,7%
Τα βίντεο	18	64,3%

Σύμφωνα με τον πίνακα 8.10 το 64,3% των μαθητών (18 μαθητές) αναφέρει ότι τους άρεσαν τα βίντεο και το 60,7% των μαθητών (17 μαθητές) ανέφερε τις ασκήσεις.

Γράφημα 8.6. Τι σου άρεσε περισσότερο;

γ. Ερωτηματολόγιο φοιτητών

1ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, Ενότητες ερωτήσεων Α έως Ζ

Πίνακας 8.11. Επιστημονική συνοχή / Τεκμηρίωση του Ε.Υ

	1ος φοιτητής	2ος φοιτητής	3ος φοιτητής
A.1. Στο Ε.Υ. γίνεται παράθεση πληροφοριών / απόψεων με την σχετική βιβλιογραφική τεκμηρίωση.	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα
A.2. Στο Ε.Υ. γίνεται αναφορά σε διαφορετικές πηγές πληροφοριών (Βιβλία, επιστημονικά περιοδικά, επιστημονικά συνέδρια κλπ).	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα
A.3. Στο Ε.Υ. γίνεται συγκριτική ανάλυση των πληροφοριών / απόψεων.	Ουδέτερη άποψη	Ουδέτερη άποψη	Ουδέτερη άποψη
A4. Το Ε.Υ. είναι εμπλουτισμένο με την ερμηνεία / κριτική συζήτηση των πληροφοριών.	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα

A.5 Το Ε.Υ. παρέχει τη δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο για περαιτέρω μελέτη σε διαφορετικές πηγές.	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα
---	--------------------	--------------------	--------------------

Στον πίνακα 8.11 παρατηρείται όλοι οι φοιτητές να συμφωνούν απόλυτα ότι στο Ε.Υ. γίνεται παράθεση πληροφοριών / απόψεων με την σχετική βιβλιογραφική τεκμηρίωση, γίνεται αναφορά σε διαφορετικές πηγές πληροφοριών (Βιβλία, επιστημονικά περιοδικά, επιστημονικά συνέδρια κλπ), το Ε.Υ. είναι εμπλουτισμένο με την ερμηνεία / κριτική συζήτηση των πληροφοριών και το Ε.Υ. παρέχει τη δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο για περαιτέρω μελέτη σε διαφορετικές πηγές. Ακόμα, και οι τρεις φοιτητές εξέφρασαν ουδέτερη άποψη για το αν στο Ε.Υ. γίνεται συγκριτική ανάλυση των πληροφοριών / απόψεων.

Πίνακας 8.12. Το Ε.Υ συμβάλει στην απλή και κατανοητή παρουσίαση του Γνωστικού αντικειμένου

	1ος φοιτητής	2ος φοιτητής	3ος φοιτητής
B.1. Το ύφος γραφής του Ε.Υ. είναι φιλικό για τον αναγνώστη.	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα
B.2. Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών.	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα
B.3. Στο Ε.Υ. γίνεται κατά το δυνατόν χρήση της καθομιλούμενης γλώσσας.	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα
B.4. Η γραφή του Ε.Υ. είναι ευανάγνωστη.	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα
B.5. Η πυκνότητα των πληροφοριών του Ε.Υ. είναι ικανοποιητική.	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα
B.6. Το Ε.Υ. παρουσιάζεται τμηματικά στο μέγεθος της οθόνης.	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ απόλυτα
B.7. Το Ε.Υ. περιέχει μόνο κείμενο.	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ απόλυτα
B.8. Το Ε.Υ περιέχει κείμενο και εικόνες.	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα

B.9. Το Ε.Υ περιέχει κείμενο, εικόνες και video.	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα
B.10. Οι χρωματικές συνθέσεις του Ε.Υ. συμβάλλουν στην άνετη αλληλεπίδραση.	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα

Στον πίνακα 8.12 παρατηρείται οι φοιτητές να συμφώνησαν απόλυτα ότι το ύφος γραφής του Ε.Υ. είναι φιλικό για τον αναγνώστη, στο Ε.Υ. γίνεται χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών, στο Ε.Υ. γίνεται κατά το δυνατόν χρήση της καθομιλούμενης γλώσσας, η γραφή του Ε.Υ. είναι ευανάγνωστη, η πυκνότητα των πληροφοριών του Ε.Υ. είναι ικανοποιητική, το Ε.Υ περιέχει κείμενο και εικόνες, το Ε.Υ περιέχει κείμενο, εικόνες και video και οι χρωματικές συνθέσεις του Ε.Υ. συμβάλλουν στην άνετη αλληλεπίδραση. Ακόμα, το σύνολο των φοιτητών διαφώνησε απόλυτα ότι το Ε.Υ. παρουσιάζεται τμηματικά στο μέγεθος της οθόνης και το Ε.Υ. περιέχει μόνο κείμενο.

Πίνακας 8.13. Ευχρηστία του Ε.Υ

	1ος φοιτητής	2ος φοιτητής	3ος φοιτητής
Γ.1. Τα κουμπιά που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (εμπρός, πίσω κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα.	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα
Γ.2. Τα εικονίδια που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (πρόσθετες πηγές, δραστηριότητες κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα.	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα
Γ.3. Η πλοήγηση στο Ε.Υ. είναι εύκολη.	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα
Γ.4. Οι υπερσύνδεσμοι του Ε.Υ. οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο.	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα

Στον πίνακα 8.13 παρατηρείται οι φοιτητές να συμφώνησαν απόλυτα ότι τα κουμπιά που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (εμπρός, πίσω κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα,

*Αλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ*

τα εικονίδια που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (πρόσθετες πηγές, δραστηριότητες κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα, η πλοήγηση στο Ε.Υ. είναι εύκολη και οι υπερσύνδεσμοι του Ε.Υ. οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο.

Πίνακας 8.14. Το Ε.Υ υποστηρίζει – καθοδηγεί τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του

	1ος φοιτητής	2ος φοιτητής	3ος φοιτητής
Δ.1. Παρέχονται συμβουλές για το πώς να μελετηθεί το εκπαιδευτικό υλικό.	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα
Δ.2. Το Ε.Υ. υποστηρίζει τον εκπαιδευόμενο προκειμένου να δώσει έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα

Στον πίνακα 8.14 παρατηρείται οι φοιτητές να συμφώνησαν σχεδόν απόλυτα ότι παρέχονται συμβουλές για το πώς να μελετηθεί το εκπαιδευτικό υλικό. Ακόμα, οι φοιτητές συμφώνησαν απόλυτα ότι το Ε.Υ. υποστηρίζει τον εκπαιδευόμενο προκειμένου να δώσει έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία.

Πίνακας 8.15. Το Ε.Υ υποστηρίζει την αλληλεπίδραση με τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του

	1ος φοιτητής	2ος φοιτητής	3ος φοιτητής
Ε.1. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εκφράσει τις δικές απόψεις σε σημαντικά ζητήματα	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα
Ε.2. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να διατυπώνει τις δικές	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ απόλυτα

του ερωτήσεις πάνω σε σημαντικά ζητήματα			
E.3. Το E.Y. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εμπλακεί συναισθηματικά	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα
E.4. Το E.Y. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ανταλλάξει απόψεις	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα
E.5. Το E.Y. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να θεωρήσει τον τον εαυτό του ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας που έχει συγκεκριμένες ανάγκες και προσδοκίες.	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα
E.6. Το E.Y. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ενσωματώσει / εμπλουτίσει τις απόψεις του σε αυτό.	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα

Στον πίνακα 8.15 παρατηρείται οι φοιτητές να συμφώνησαν απόλυτα ότι το E.Y. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εκφράσει τις δικές απόψεις σε σημαντικά ζητήματα, το E.Y. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εμπλακεί συναισθηματικά, το E.Y. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ανταλλάξει απόψεις, το E.Y. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να θεωρήσει τον τον εαυτό του

Αλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ

ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας που έχει συγκεκριμένες ανάγκες και προσδοκίες και το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ενσωματώσει / εμπλουτίσει τις απόψεις του σε αυτό.

Πίνακας 8.16. Το Ε.Υ παρέχει δυνατότητα Αναστοχασμού – Αυτοαξιολόγησης στον εκπαιδευόμενο

	1ος φοιτητής	2ος φοιτητής	3ος φοιτητής
Στ.1. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευόμενου.	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα
Στ.2. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της αυτόνομης κριτικής σκέψης του εκπαιδευόμενου.	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα
Στ.3. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη διάυλων επικοινωνίας	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα
Στ.4. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να συσχετίσει τα νέα δεδομένα με τη δική του πραγματικότητα.	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα
Στ.5. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εφαρμόσει τη νέα γνώση στη δική του πραγματικότητα.	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα

Στον πίνακα 8.16 παρατηρείται οι φοιτητές να συμφώνησαν απόλυτα ότι το Ε.Υ. εμπειριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευόμενου, το Ε.Υ. εμπειριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της αυτόνομης κριτικής σκέψης του εκπαιδευόμενου, το Ε.Υ. εμπειριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη διάυλων επικοινωνίας, το Ε.Υ. εμπειριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να συσχετίσει τα νέα δεδομένα με τη δική του πραγματικότητα και το Ε.Υ. εμπειριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εφαρμόσει τη νέα γνώση στη δική του πραγματικότητα.

Πίνακας 8.17. Σκοπός / Προσδοκώμενα Αποτελέσματα

	1ος φοιτητής	2ος φοιτητής	3ος φοιτητής
Z.1. Στο Ε.Υ. διατυπώνεται σαφώς ο σκοπός της κάθε διδακτικής ενότητας.	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα
Z.2. Στο Ε.Υ. διατυπώνονται σαφώς τα προσδοκώμενα αποτελέσματα σε κάθε διδακτική ενότητα.	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα
Z.3. Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο γνώσεων.	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα
Z.4. Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο δεξιοτήτων.	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα
Z.5. Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο στάσεων.	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα
Z.6. Ο εκπαιδευόμενος ελέγχει την πρόοδό του με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα.	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα

Στον πίνακα 8.17 παρατηρείται οι φοιτητές να συμφώνησαν απόλυτα ότι στο Ε.Υ. διατυπώνεται σαφώς ο σκοπός της κάθε διδακτικής ενότητας, στο Ε.Υ. διατυπώνονται σαφώς τα προσδοκώμενα αποτελέσματα σε κάθε διδακτική ενότητα, τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο γνώσεων, τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο δεξιοτήτων, τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο στάσεων και ο εκπαιδευόμενος ελέγχει την πρόοδό του με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα.

*Αλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ*

Σε σχέση με το δεύτερο ερευνητικό ερώτημα «2^ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης;» δόθηκαν και από τους τρεις οι παρακάτω απαντήσεις (ίδιες και από τους τρεις):

A.1. Στο Ε.Υ. υπάρχει συνδυασμός κείμενου και εικόνας για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου. [\(Πολυμεσική Αργή\)](#)

A.2. Στο Ε.Υ. η χρήση των εικόνων σας βοηθάει να κατανοήσετε το γνωστικό αντικείμενο. [\(Πολυμεσική Αργή\)](#)

A.3. Στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία αφήγησης (μονόλογος, διάλογος, περιγραφή, σχόλια κ.ά.). [\(Αργή της Τροπικότητας\)](#)

A.4. Στο Ε.Υ. συμπεριλαμβάνονται μη σχετικές πληροφορίες (λέξεις, εικόνες, ήχοι) με το γνωστικό αντικείμενο. [\(Αργή της Συνοχής\)](#)

A.5. Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση φιλικής γλώσσας. [\(Αργή της Προσωποποίησης\)](#)

A.6. Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση δεύτερου προσώπου. [\(Αργή της Προσωποποίησης\)](#)

A.7. Στο Ε.Υ. γίνεται ηχητική παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου. [\(Αργή της Προσωποποίησης\)](#)

A.8. Στο Ε.Υ. το ύφος της ηχητικής παρουσίασης είναι φιλικό για τον εκπαιδευόμενο. [\(Αργή της Φωνής\)](#)

A.9. Στο Ε.Υ. εμφανίζεται ένας φιλικός χαρακτήρας (avatar) που ενισχύει τη διαδικασία μάθησης των εκπαιδευόμενων. [\(Αργή της Εικόνας\)](#)

A.10. Στο Ε.Υ. η παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου γίνεται τμηματικά. [\(Αργή της Κατάταξης\)](#)

A.11. Στο Ε.Υ. υπάρχουν διαδραστικές δραστηριότητες που παρέχουν ανατροφοδότηση στους εκπαιδευόμενους. [\(Αργή της Προσωποποίησης\)](#)

A.12. Στο Ε.Υ. υπάρχουν μακροσκελή κείμενα για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου. [\(Αργή της Κατάταξης\)](#)

A.13. Το Ε.Υ. παρέχει σαφείς οδηγίες στους εκπαιδευόμενους για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων και εργασιών. [\(Αργή της Σηματοδότησης\)](#)

A.14. Στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία επισήμανσης (έντονη γραφή, υπογράμμιση, χρωματισμός κ.ά.). [\(Αργή της Σηματοδότησης\)](#)

A.15. Στο Ε.Υ. υπάρχουν εισαγωγικές δραστηριότητες που βοηθούν στη μελέτη του γνωστικού αντικειμένου. [\(Αργή της Προπαίδευσης\)](#)

9 Συμπεράσματα

Από την ανάλυση που πραγματοποιήθηκε και από το ερωτηματολόγιο των εκπαιδευτικών βρέθηκε το σύνολο του δείγματος των εκπαιδευτικών να αναφέρει σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό ότι το εκπαιδευτικό υλικό είναι εύκολο και κατανοητό, οι απαντήσεις στις δραστηριότητες και τις ασκήσεις αυτοαξιολόγησης του εκπαιδευτικού υλικού ενθαρρύνουν τον/την μαθητή/τρια να κάνει λάθη και να μην εγκαταλείψει την μελέτη, το εκπαιδευτικό υλικό προσαρμόζεται στο στυλ και στον ρυθμό μάθησης των μαθητών, το περιεχόμενο του εκπαιδευτικού υλικού εναρμονίζεται με το πρόγραμμα σπουδών στο πλαίσιο του οποίου χρησιμοποιείται, το περιεχόμενο του εκπαιδευτικού υλικού συμπληρώνει και εμπλουτίζει τη διδακτέα ύλη, το εκπαιδευτικό υλικό παρέχει τη δυνατότητα για περαιτέρω μελέτη, προάγει την αυτενέργεια και αυτονομία των μαθητών και θέτει και καλύπτει τους επιδιωκόμενους σκοπούς και στόχους.

Ακόμα, τα $\frac{3}{4}$ του δείγματος των εκπαιδευτικών ανέφερε πολύ μεγάλο βαθμό ότι παρέχονται συμβουλές για το πως θα μελετηθεί το εκπαιδευτικό υλικό και παράλληλα το $\frac{1}{4}$ του δείγματος ανέφερε ότι το εκπαιδευτικό υλικό περιλαμβάνει διάφορες ασκήσεις και δραστηριότητες με στόχο την αυτοαξιολόγηση των μαθητών. Τα ευρήματα αυτά συμφωνούν με την έρευνα της Καπριδάκη (2019) όπου οι εκπαιδευτικοί εντόπισαν ως θετικά στοιχεία τη δομή του, την επάρκεια κάλυψης του διδακτικού αντικειμένου, την αλληλεπιδραστικότητα, τη χρηστικότητα, την σαφήνεια, την καθοδήγηση, την εμφάνισή του, τη συμβατότητα περιεχομένου, την επιστημονική του τεκμηρίωση, την ποσότητα περιεχομένου και την ενημέρωση περιεχομένου.

Σχετικά με τις αδυναμίες του εκπαιδευτικού υλικού οι μισοί εκπαιδευτικοί ανέφεραν ότι υπάρχουν. Οι εκπαιδευτικοί που ανέφεραν ότι υπάρχουν αδυναμίες δήλωσαν ότι χρειάζονται περισσότερες ασκήσεις κατανόησης και ότι οι αδυναμίες δεν βρίσκονται στο ίδιο το υλικό αλλά στο γεγονός ότι για να μπορέσει να αξιοποιηθεί χρειάζεται από του μαθητές τεχνολογικός εξοπλισμός. Τέλος, το $\frac{1}{4}$ των εκπαιδευτικών πρότειναν ότι θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν ασκήσεις διαβαθμισμένης δυσκολίας.

Από το ερωτηματολόγιο των μαθητών προέκυψε το σύνολο των μαθητών να αναφέρει ότι τους βοήθησε ο/η εκπαιδευτικός να λύσουν τις απορίες τους κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων στην τάξη, η χρήση του ψηφιακού υλικού τους κέντρισε το ενδιαφέρον για μελέτη και είναι ικανοποιημένοι από το ψηφιακό υλικό που μελέτησαν στην

*Αλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ΄ τάξης ΕΠΑΛ*

πλατφόρμα. Ακόμα, σχεδόν τα 7/10 των μαθητών ανέφερε ότι τους άρεσει πάρα πολύ η μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης που εφαρμόστηκε και ότι τους βοήθησαν πάρα πολύ οι δραστηριότητες που έγιναν στην τάξη, μετά την παρακολούθηση του ψηφιακού υλικού, στην εκμάθηση. Επίσης, πάνω από του μισούς μαθητές ανέφεραν ότι τους βοήθησε πάρα πολύ η μελέτη του ψηφιακού υλικού στην εκμάθηση. Τα ευρήματα αυτά είναι συνεπή με την έρευνα της Αχουριώτου (2019) όπου εντοπίστηκε ότι το εκπαιδευτικό υλικό βοήθησε σημαντικά τους μαθητές να βελτιώσουν το βαθμό κατανόησής τους και ότι η χρήση εκπαιδευτικού υλικού, βασισμένου στη μεθοδολογία της ΕξΑΕ κεντρίζει το ενδιαφέρον των μαθητών και προωθεί την ενεργητική μάθηση

Επιπλέον, βρέθηκε το σύνολο των μαθητών να θέλουν να εφαρμόζεται αυτού του είδους η μέθοδος διδασκαλίας και σε άλλα μαθήματα. Όλοι οι μαθητές ανέφεραν την ανατομία, 18 την κοσμετολογία και 1 τα μαθηματικά. Τα $\frac{3}{4}$ των μαθητών ανέφερε ότι τους άρεσε η δραστηριότητα της συζήτησης, στα 4/10 των μαθητών άρεσε η δραστηριότητα του βίντεο και στο 1/6 των μαθητών τους άρεσε που ήταν όλοι μαζί. Ακόμα, σε πάνω από τους μισούς μαθητές άρεσε περισσότερο από το ψηφιακό υλικό που μελέτησαν στην πλατφόρμα τα βίντεο, σχεδόν στο 50% των μαθητών ανέφερε τα χρώματα / σχέδια και το 1/5 των μαθητών ανέφερε τις ασκήσεις. Επιπρόσθετα, σχεδόν το σύνολο των μαθητών ανέφερε ότι προτιμάει να διδάσκεται ένα μάθημα με το να παρακολουθεί τον εκπαιδευτικό του στη τάξη ή προτιμάει να ακούει το μάθημα στο σχολείο από τον/την εκπαιδευτικό και να κάνει τις ασκήσεις μόνοι τους στο σπίτι. Ακόμα, τα 8/10 των μαθητών ανέφερε ότι δεν τους δυσκόλεψε κάτι και παράλληλα τα 2/3 των μαθητών ανέφερε ότι τους άρεσαν τα βίντεο και οι ασκήσεις. Τα ευρήματα της έρευνας σε αυτό το σημείο είναι συνεπή με την έρευνα της Βασιλείου (2019) όπου μετά την εφαρμογή του οι μαθητές φάνηκε ότι κατανόησαν τα νέα διδακτικά αντικείμενα, αύξησαν την επίδοσή τους συγκριτικά με την ομάδα ελέγχου, ενώ παράλληλα αύξησαν το βαθμό ικανοποίησής τους ως προς τη χρήση του Εκπαιδευτικού Υλικού, με το ενδιαφέρον τους να παραμένει αμείωτο και στις τρεις διδακτικές ενότητες.

Από την έρευνα με τους φοιτητές βρέθηκε για το πρώτο Ερευνητικό Ερώτημα το εκπαιδευτικό υλικό να διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Πιο συγκεκριμένα βρέθηκε ότι υπήρχε επιστημονική συνοχή / Τεκμηρίωση του Ε.Υ σε αρκετά καλά επίπεδα. Ακόμα, οι φοιτητές βρέθηκε να θεωρούν ότι το Ε.Υ συμβάλει στην απλή και κατανοητή παρουσίαση του Γνωστικού αντικειμένου και

παράλληλα έκριναν σε πολύ καλό επίπεδο την ευχρηστία του Ε.Υ. Βρέθηκε ακόμα οι φοιτητές να θεωρούν ότι το Ε.Υ υποστηρίζει – καθοδηγεί τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του και παράλληλα υποστηρίζει την αλληλεπίδραση με τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του. Ως μοναδικό πρόβλημα αναφέρθηκε ότι το Ε.Υ. δεν εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να διατυπώνει τις δικές του ερωτήσεις πάνω σε σημαντικά ζητήματα. Επιπρόσθετα, βρέθηκε οι φοιτητές να θεωρούν σε πολύ υψηλό επίπεδο το ότι το Ε.Υ παρέχει δυνατότητα Αναστοχασμού – Αυτοαξιολόγησης στον εκπαιδευόμενο και παράλληλα αξιολόγησαν σε πολύ καλό επίπεδο τον σκοπό / Προσδοκώμενα Αποτελέσματα. Αυτά αναδεικνύουν την σημασία της διδασκαλίας στρατηγικών μέσω της αξιοποίησης του ηλεκτρονικού υπολογιστή ως γνωστικού εργαλείου για την ανάπτυξη των απαραίτητων γνωστικών και μεταγνωστικών δεξιοτήτων και στρατηγικών παραγωγής γραπτών κειμένων όπως ανέδειξε και ο Πουρνάρας (2019).

Για το δεύτερο ερευνητικό ερώτημα βρέθηκε να ισχύει η πολυμεσική αρχή για τις προτάσεις: Στο Ε.Υ. υπάρχει συνδυασμός κείμενου και εικόνas για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου, Στο Ε.Υ. η χρήση των εικόνων σας βοηθάει να κατανοήσετε το γνωστικό αντικείμενο. Η αρχή της τροπικότητας ισχύει για την πρόταση: Στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία αφήγησης (μονόλογος, διάλογος, περιγραφή, σχόλια κ.ά.). Η αρχή της συνοχής ισχύει για την πρόταση: Ε.Υ. συμπεριλαμβάνονται μη σχετικές πληροφορίες (λέξεις, εικόνες, ήχοι) με το γνωστικό αντικείμενο. Για την αρχή της προσωπικότητας ισχύει για τις προτάσεις: Στο Ε.Υ. υπάρχουν διαδραστικές δραστηριότητες που παρέχουν ανατροφοδότηση στους εκπαιδευόμενους, Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση φιλικής γλώσσας, Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση δεύτερου προσώπου και στο Στο Ε.Υ. γίνεται ηχητική παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου. Ακόμα, η αρχή της φωνής ισχύει για την πρόταση: Στο Ε.Υ. το ύφος της ηχητικής παρουσίασης είναι φιλικό για τον εκπαιδευόμενο. Επιπλέον, η αρχή της εικόνas βρέθηκε να ισχύει για την πρόταση: Στο Ε.Υ. εμφανίζεται ένας φιλικός χαρακτήρας (avatar) που ενισχύει τη διαδικασία μάθησης των εκπαιδευόμενων. Η αρχή της κατάτμησης ισχύει για τις προτάσεις: Στο Ε.Υ. η παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου γίνεται τμηματικά, Στο Ε.Υ. υπάρχουν μακροσκελή κείμενα για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου. Η αρχή της σηματοδότησης ισχύει για τις προτάσεις: Το Ε.Υ. παρέχει σαφείς οδηγίες στους εκπαιδευόμενους για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων και εργασιών, . Στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία επισήμανσης (έντονη γραφή, υπογράμμιση, χρωματισμός κ.ά.). Τέλος, η αρχή της πρόπαιδευσης ισχύει για την πρόταση: Στο Ε.Υ. υπάρχουν

*Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ*

εισαγωγικές δραστηριότητες που βοηθούν στη μελέτη του γνωστικού αντικειμένου. Τα ευρήματα της έρευνας αυτής είναι συνεπή με αυτά της Δασκαλάκη (2019) όπου οι εκπαιδευτικοί αξιολόγησαν το υλικό ως επαρκές, γιατί καλύπτει τους παιδαγωγικούς στόχους που έχει θέσει, είναι ευέλικτο και πολυμεσικό, επιτρέπει την αλληλεπίδραση, παρέχει ανατροφοδότηση. Είναι εύχρηστο καθώς έχει ευδιάκριτα κουμπιά πλοήγησης, δίνει συμβουλές και επεξηγήσεις, βοηθάει στη διεπαφή χρήστη-υλικού και προωθεί την αυτονομία των εκπαιδευόμενων. Είναι ευπαρουσίαστο και σωστά δομημένο, επειδή έχει φιλικό περιβάλλον, κατανοητό περιεχόμενο και προσελκύει το ενδιαφέρον. Η Τσουπάκη (2019) υποστηρίζει ότι η χρήση του online πολυμορφικού εκπαιδευτικού υλικού σε συνδυασμό με την διδασκαλία στην τάξη, μπορεί να συμβάλει στην καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου της μάθησης.

Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ

10 Βιβλιογραφία

- Allen, I. E., & Seaman, J. (2016). *Online report card: Tracking online education in the United States*. Babson Survey Research Group. Babson College.
- Ally, M. (2004). Foundations of educational theory for online learning. *Theory and practice of online learning*, 2, 15-44.
- Anderson, T.(1993). Defining and structuring art criticism for education. *Studies in Art Education, A Journal of Issues and Research, Volume 34*, pp.199-208.
- Αχουριώτου, Ε. (2019). *Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση διδακτικής παρέμβασης συμπληρωματικής σχολικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την εκμάθηση της προπαίδειας για μαθητές Γ' Δημοτικού*. Ρέθυμνο: Πανεπιστήμιο Κρήτης.
- Βασιλείου, Α.Ε. (2019). *Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση προγράμματος Συμπληρωματικής Σχολικής εξ Αποστάσεως εκπαίδευσης στο μάθημα της Οικιακής Οικονομίας της Α' Γυμνασίου*. Ρέθυμνο: Πανεπιστήμιο Κρήτης.
- Beaudoin, M. (1990). The instructor's changing role in distance education. *American Journal of Distance Education*, 4(2), 21-29.
- Broudy, S.(1972). *The Enlightened Cherishing: An Essay on Aesthetic Education*. Urbana, IL: University of Illinois Press and Kappa Delta Pi.
- Brown, G., Brown, G. D., Brown, G. R., Yule, G., & Gillian, B. (1983). *Discourse analysis*. Cambridge university press.
- Burns, M. (2011). *Distance Education for Teacher Training: Modes, Models, and Methods*. EDC.
- Casey, A. M., & Lorenzen, M. (2010). Untapped potential: Seeking library donors among alumni of distance learning programs. *Journal of Library Administration*, 50(5-6), 515-529.

Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ

- Cavanaugh, C., Hargis, J., Munns, S., & Kamali, T. (2012). iCelebrate teaching and learning: Sharing the iPad experience. *Journal of teaching and learning with technology*, 1-12.
- Δασκαλάκη, Μ. (2019). Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση πολυμορφικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξΑΕ στο πρόγραμμα Αγωγής Υγείας για τη Στοματικής Υγιεινής για μαθητές Δ' τάξης του Δημοτικού. Ρέθυμνο: Πανεπιστήμιο Κρήτης.
- Davis, A. L. (2013). Using instructional design principles to develop effective information literacy instruction: The ADDIE model. *College & Research Libraries News*, 74(4), 205-207.
- Davis, N. L., Gough, M., & Taylor, L. L. (2019). Online teaching: advantages, obstacles and tools for getting it right. *Journal of Teaching in Travel & Tourism*, 19(3), 256-263.
- de Oliveira, M. M. S., Penedo, A. S. T., & Pereira, V. S. (2018). Distance education: advantages and disadvantages of the point of view of education and society. *Dialogia*, (29), 139-152.
- Dhanarajan, G. (2001). Distance education: Promise, performance and potential. *Open Learning: The Journal of Open, Distance and e-Learning*, 16(1), 61-68.
- Dillon, C. L., & Walsh, S. M. (1992). Faculty: The neglected resource in distance education. *American Journal of distance education*, 6(3), 5-21.
- Ditzler, C., Hong, E., & Strudler, N. (2016). How tablets are utilized in the classroom. *Journal of Research on Technology in Education*, 48(3), 181-193.
- Engin, M. (2014). Extending the flipped classroom model: Developing second language writing skills through student-created digital videos. *Journal of the Scholarship of Teaching and Learning*, 14, 12.
- Feldman, E. (1967). *Arts as Image and Idea*. New Jersey: Prentice Hall

Αλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ

- Feng, Z., Xu, D., & Zhao, H. (2007). Epidemiological models with non-exponentially distributed disease stages and applications to disease control. *Bulletin of mathematical biology*, 69(5), 1511-1536.
- Foti, P. (2020). Research in distance learning in Greek kindergarten schools during the pandemic of covid-19: Possibilities, dilemmas, limitations. *European Journal of Open Education and E-learning Studies*, 5(1).
- Gagné, R. M., Briggs, L. J., & Wager, W. W. (1992). *Principles of Instructional Design*. Fort Worth, TX: Harcourt Brace Jovanovich College Publishers.
- Gilbert, L., & Moore, D. R. (1998). Building interactivity into Web courses: Tools for social and instructional interactions. *Educational Technology*, 38(3), 29-35.
- Gonzalez, T., De La Rubia, M. A., Hincz, K. P., Comas-Lopez, M., Subirats, L., Fort, S., & Sacha, G. M. (2020). Influence of COVID-19 confinement on students' performance in higher education. *PloS one*, 15(10), e0239490.
- Gredler, M. E. (2005). *Learning and instruction: Theory into practice*. Upper Saddle River, NJ: Pearson.
- Heeks, R. (2020). ICT4D 3.0? Part 1—The components of an emerging “digital-for-development” paradigm. *The Electronic Journal of Information Systems in Developing Countries*, 86(3), e12124.
- Καπριδάκη, Μ. (2019). *Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση συμπληρωματικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μεθοδολογία της ΕξΑΕ στην τοπική ιστορία της Στ' τάξης με θέμα: Μάχη της Κρήτης. Αντίσταση και αντίποινα*. Ρέθυμνο: Πανεπιστήμιο Κρήτης.
- Kirtman, L. (2009). Online versus in-class courses: An examination of differences in learning outcomes. *Issues in teacher education*, 18(2), 103-116.
- Korucu, A. T., & Alkan, A. (2011). Differences between m-learning (mobile learning) and e-learning, basic terminology and usage of m-learning in education. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 15, 1925-1930.

Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ

- Koutsogiannis, D. (2007). A political multi-layered approach to researching children's digital literacy practices. *Language and Education*, 21(3), 216-231.
- Li, C. S., & Irby, B. (2008). An overview of online education: Attractiveness, benefits, challenges, concerns and recommendations. *College Student Journal*, 42(2).
- Λιοναράκης, Α., Γκιόσος, Ι., Κουτσούμπα, Μ., Βασάλα, Π., Παναγιωτακόπουλος, Χ., & Ξένος, Μ. (2001). Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Πολυμορφική Εκπαίδευση: Προβληματισμοί για μία ποιοτική προσέγγιση σχεδιασμού διδακτικού υλικού. Στο Λιοναράκης, Α. (Επιμ.). *Απόψεις και Προβληματισμοί για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*. Αθήνα: Εκδόσεις Προπομπός.
- Μανούσου, Ε. (2008). *Προδιαγραφές παιδαγωγικού πλαισίου για την εφαρμογή πολυμορφικής, συμπληρωματικής εξ αποστάσεως περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, σε μαθητές πρωτοβάθμιας, ολιγοθέσιων και απομακρυσμένων σχολείων της Ελλάδας*. ΕΑΠ.
- Μαρκετάκη, Α. (2019). *Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση ολοκληρωμένου περιβάλλοντος εξ αποστάσεως επιμόρφωσης Διευθυντών σχολικών μονάδων με θέμα: Νομοθεσία και έκδοση αδειών για μόνιμους και αναπληρωτές εκπαιδευτικούς*. Ρέθυμνο: Πανεπιστήμιο Κρήτης.
- Masson, M. (2014). Benefits of TED talks. *Canadian Family Physician*, 60(12), 1080-1080.
- McCarrick, K., & Li, X. (2007). Buried treasure: The impact of computer use on young children's social, cognitive, language development and motivation. *AACE Journal*, 15(1), 73-95.
- Μέγα, Γ.(2001). Η αξιοποίηση της αισθητικής εμπειρίας στην Εκπαίδευση. Στο *Μείζον Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Βασικό Επιμορφωτικό Υλικό, τ.Α Γενικό Μέρος*, Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, σσ 62-80.

Αλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ

- Moore, J. L., Dickson-Deane, C., & Galyen, K. (2011). e-Learning, online learning, and distance learning environments: Are they the same?. *The Internet and higher education*, 14(2), 129-135.
- Nguyen, T. (2015). The effectiveness of online learning: Beyond no significant difference and future horizons. *MERLOT Journal of Online Learning and Teaching*, 11(2), 309-319.
- Nichols Hess, A., & Greer, K. (2016). Designing for engagement: Using the ADDIE model to integrate high-impact practices into an online information literacy course. *Communications in information literacy*, 10(2), 6.
- Perkins, D., (1994). *The intelligent eye: Learning to think by Looking at Art*. Santa Monica, California: The Getty Center for Education in the Arts.
- Peterson, C. (2003). Bringing ADDIE to life: Instructional design at its best. *Journal of Educational Multimedia and Hypermedia*, 12(3), 227-241.
- PISA (2008). *Greece. Student Performance*. In <https://gpseducation.oecd.org/CountryProfile?primaryCountry=GRC&treshold=5&topic=PI>
- Πουρνάρας, Α. (2019). *Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αξιολόγηση του ηλεκτρονικού εκπαιδευτικού περιβάλλοντος «Λογο-γραφούλης», για την διδασκαλία της παραγωγής γραπτού λόγου στην Α' Δημοτικού*. Ρέθυμνο: Πανεπιστήμιο Κρήτης.
- Prensky, M. (2001). *Digital natives, Digital immigrants*. MCB University Press.
- Roblyer, M. D. (2000). The national educational technology standards (NETS): A review of definitions, implications, and strategies for integrating NETS into K-12 curriculum. *International Journal of Instructional Media*, 27(2), 133.
- Ryder, J., & Leach, J. (2008). Teaching about the epistemology of science in upper secondary schools: An analysis of teachers' classroom talk. *Science & Education*, 17(2), 289-315.
- Saba, F. (2011). Distance education in the United States: Past, present, future. *Educational Technology*, 11-18.

Αλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ

- Sefton-Green, J., Marsh, J., Erstad, O., & Flewitt, R. (2016). *Establishing a research agenda for the digital literacy practices of young children*. A White Paper for COST Action IS1410.
- Sewart, D., Keegan, D., & Holmberg, B. (2020). *Distance education: International perspectives*. Routledge.
- Staker, H., & Horn, M. B. (2012). *Classifying K–12 blended learning*. Innosight Institute.
- Stanton, S. (2001). Going the distance: Developing shared web-based learning programmes. *Occupational Therapy International*, 8(2), 96-106.
- Σταυγιαννουδάκης, Σ. (2019). *Σχολική Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός και ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της ενότητας της κινηματικής για τη Φυσική της Α' Λυκείου*. Ρεθυμνο: Πανεπιστήμιο Κρήτης.
- Stern, A. M., Cetron, M. S., & Markel, H. (2009). Closing The Schools: Lessons From The 1918–19 US Influenza Pandemic: Ninety-one years later, the evidence shows that there are positive and negative ways to do it. *Health Affairs*, 28(Suppl1), w1066-w1078.
- Taylor, Z. W. (2018). Web accessibility: Not just for tech experts anymore. *Disability Compliance for Higher Education*, 23(9), 5-5.
- Τζιφόπουλος, Μ.Χ. (2010). *Ψηφιακός γραμματισμός υποψηφίων εκπαιδευτικών. Συνθήκες και προοπτικές*. Αφοί Κυριακίδη.
- Tzifopoulos, M. (2018). The international discussion in the field of 'out-of-school' digital literacy practices: epistemological examples and methodological implications. *Theory and Research in the Sciences of Education*, 35, 23-40.
- Thoms, B., & Eryilmaz, E. (2014). How media choice affects learner interactions in distance learning classes. *Computers & Education*, 75, 112-126.
- Τσαχάκη, Κ. (2019). *Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση προγράμματος συμπληρωματικής σχολικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της*

Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ

τοπικής ιστορίας: Η περίπτωση της Φορτέτζας Ρεθύμνου. Ρέθυμνο:
Πανεπιστήμιο Κρήτης.

Τσουπάκη, Χ. (2019). *Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση ενός προγράμματος
συμπληρωματικής σχολικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε μαθητές Β'
δημοτικού στα πλαίσια του μαθήματος της ενέλικτης ζώνης με θέμα «Στοματική
υγιεινή»*. Ρέθυμνο: Πανεπιστήμιο Κρήτης.

Willis, B. D. (1994). *Distance education: Strategies and tools*. Educational
Technology.

Yukavetsky, G. (2003). *La elaboración de un módulo instruccional*. Puerto Rico:
Universidad de Puerto Rico en Humacao, 5.

Zhou, L., Wu, S., Zhou, M., & Li, F. (2020). 'School's Out, But Class' On', The Largest
Online Education in the World Today: Taking China's Practical Exploration
During The COVID-19 Epidemic Prevention and Control As an Example. *Best
Evid Chin Edu*, 4(2), 501-519.

Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυραση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Επιστήμες της
Αγωγής – Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των
ΤΠΕ (e-Learning)».

«Τίτλος Διπλωματικής Εργασίας»

Επιβλέπων:

Υπεύθυνος Έρευνας: «Ονοματεπώνυμο Φοιτητή / Φοιτήτριας»

Οδηγίες

Το παρόν ερωτηματολόγιο αποτελεί μια προσπάθεια διερεύνησης των απόψεών σας σχετικά με το Εκπαιδευτικό Υλικό (Ε.Υ.) που μελετήσατε.

Ο σκοπός του ερωτηματολογίου είναι διττός. Αφενός διερευνάται εάν το υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και αφετέρου αν το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης. Προκειμένου να διασφαλιστεί η αξιοπιστία και η εγκυρότητα των συμπερασμάτων που θα προκύψουν από την παρούσα έρευνα, είναι αναγκαία η αντικειμενική προσέγγιση των ερωτήσεων.

Κατά την επεξεργασία των δεδομένων του ερωτηματολογίου, το οποίο προορίζεται αποκλειστικά για ερευνητική χρήση, θα είναι σεβαστό το απόρρητο των απαντήσεών σας. Τα αποτελέσματα της έρευνας θα σας κοινοποιηθούν αμέσως μετά το τέλος της στατιστικής επεξεργασίας.

Ο Υπεύθυνος Έρευνας: «Ονοματεπώνυμο Φοιτητή / Φοιτήτριας»

Υπογραφή

Δημογραφικά στοιχεία

(Ζητείται η συμπλήρωση δημογραφικών στοιχείων)

1. Φύλλο (Κυκλώστε)	Άντρας	Γυναίκα		
2. Ηλικία (Κυκλώστε)	22-30	31-40	41-50	>51
3. Χρόνια Προϋπηρεσίας (Κυκλώστε)	0-4	5-10	11-20	>20

4. Είστε εξοικειωμένοι με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ).

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

5. Χρησιμοποιείτε τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην εκπαιδευτική πράξη.

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

6. Είστε εξοικειωμένοι με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ) με τη χρήση των ΤΠΕ.

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

7. Είστε εξοικειωμένοι με τη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού το οποίο έχει σχεδιαστεί με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ).

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

1^ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;

A. Επιστημονική συνοχή / Τεκμηρίωση του Ε.Υ.

A.1. Στο Ε.Υ. γίνεται παράθεση πληροφοριών / απόψεων με την σχετική βιβλιογραφική τεκμηρίωση.

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.2. Στο Ε.Υ. γίνεται αναφορά σε διαφορετικές πηγές πληροφοριών (Βιβλία, επιστημονικά περιοδικά, επιστημονικά συνέδρια κλπ).

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.3. Στο Ε.Υ. γίνεται συγκριτική ανάλυση των πληροφοριών / απόψεων.

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.4. Το Ε.Υ. είναι εμπλουτισμένο με την ερμηνεία / κριτική συζήτηση των πληροφοριών.

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.5. Το Ε.Υ. παρέχει τη δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο για περαιτέρω μελέτη σε διαφορετικές πηγές.

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Β. Το Ε.Υ. συμβάλει στην απλή και κατανοητή παρουσίαση του Γνωστικού

Αντικειμένου

Β.1. Το ύφος γραφής του Ε.Υ. είναι φιλικό για τον αναγνώστη.

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Β.2. Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών.

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.3. Στο Ε.Υ. γίνεται κατά το δυνατόν χρήση της καθομιλούμενης γλώσσας.

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.4. Η γραφή του Ε.Υ. είναι ευανάγνωστη.

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.5. Η πυκνότητα των πληροφοριών του Ε.Υ. είναι ικανοποιητική.

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.6. Το Ε.Υ. παρουσιάζεται τμηματικά στο μέγεθος της οθόνης.

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.7. Το Ε.Υ. περιέχει μόνο κείμενο.

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.8. Το Ε.Υ περιέχει κείμενο και εικόνες.

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ

B.9. Το Ε.Υ περιέχει κείμενο, εικόνες και video.

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.10. Οι χρωματικές συνθέσεις του Ε.Υ. συμβάλλουν στην άνετη αλληλεπίδραση.

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Γ. Ευχρηστία του Ε.Υ.

Γ.1. Τα κουμπιά που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (εμπρός, πίσω κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα.

Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Γ.2. Τα εικονίδια που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (πρόσθετες πηγές, δραστηριότητες κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα.

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Γ.3. Η πλοήγηση στο Ε.Υ. είναι εύκολη.

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Γ.4. Οι υπερσύνδεσμοι του Ε.Υ. οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο.

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Δ. Το Ε.Υ. υποστηρίζει - καθοδηγεί τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του

Δ.1. Παρέχονται συμβουλές για το πώς να μελετηθεί το εκπαιδευτικό υλικό.

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Δ.2. Το Ε.Υ. υποστηρίζει τον εκπαιδευόμενο προκειμένου να δώσει έμφαση σε

συγκεκριμένα σημεία (Υπάρχουν πλαίσια ή έντονη γραφή (σήμανση) ώστε να τονίζονται
σημαντικές έννοιες).

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Δ.3. Στο Ε.Υ. υπάρχουν επεξηγηματικά σχόλια τα οποία υποστηρίζουν τον σπουδαστή στη μελέτη του.

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Ε. Το Ε.Υ υποστηρίζει την αλληλεπίδραση με τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του

Ε.1. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εκφράσει τις δικές απόψεις (κρίσεις) πάνω σε σημαντικά ζητήματα.

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Ε.2. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να διατυπώνει τις δικές του ερωτήσεις πάνω σε σημαντικά ζητήματα.

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Ε.3. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να
εμπλακεί συναισθηματικά με βάση τα προσωπικά του ενδιαφέροντα.

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Ε.4. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να
ανταλλάξει απόψεις με τους άλλους εκπαιδευόμενους.

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Ε.5. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να
θεωρήσει τον εαυτό του ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας που έχει συγκεκριμένες
ανάγκες και προσδοκίες.

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Ε.6. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να
ενσωματώσει / εμπλουτίσει τις απόψεις του σε αυτό.

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Στ. Το Ε.Υ. παρέχει δυνατότητα Αναστοχασμού - Αυτοαξιολόγησης στον
εκπαιδευόμενο

Στ.1. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την αυτοαξιολόγηση
του εκπαιδευόμενου.

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Στ.2. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της
αυτόνομης κριτικής σκέψης του εκπαιδευόμενου.

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Στ.3. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη διάυλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση του εκπαιδευόμενου.

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Στ.4. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να συσχετίσει τα νέα δεδομένα με τη δική του πραγματικότητα.

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Στ.5. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εφαρμόσει τη νέα γνώση στη δική του πραγματικότητα.

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Ζ. Σκοπός / Προσδοκώμενα Αποτελέσματα

Ζ.1. Στο Ε.Υ. διατυπώνεται σαφώς ο σκοπός της κάθε διδακτικής ενότητας.

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Ζ.2. Στο Ε.Υ. διατυπώνονται σαφώς τα προσδοκώμενα αποτελέσματα σε κάθε διδακτική ενότητα.

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Ζ.3. Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο γνώσεων.

☐☐☐☐☐

Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ

1 2 3 4 5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Z.4. Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο δεξιοτήτων.

☐

☐

☐

☐

☐

1 2 3 4 5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Z.5. Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο στάσεων.

☐

☐

☐

☐

☐

1 2 3 4 5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Z.6. Ο εκπαιδευόμενος ελέγχει την πρόοδό του με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα.

☐

☐

☐

☐

☐

1 2 3 4 5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

2^ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης;

(Για να θυμηθείτε τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης δείτε εδώ:

<https://www.edivea.org/mayer.html>)

A.1. Στο Ε.Υ. υπάρχει συνδυασμός κείμενου και εικόνας για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου. [\(Πολυμεσική Αρχή\)](#)

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.2. Στο Ε.Υ. η χρήση των εικόνων σας βοηθάει να κατανοήσετε το γνωστικό αντικείμενο.

[\(Πολυμεσική Αρχή\)](#)

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.3. Στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία αφήγησης (μονόλογος, διάλογος, περιγραφή, σχόλια κ.ά.). [\(Αρχή της Τροπικότητας\)](#)

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.4. Στο Ε.Υ. συμπεριλαμβάνονται μη σχετικές πληροφορίες (λέξεις, εικόνες, ήχοι) με το γνωστικό αντικείμενο. [\(Αρχή της Συνοχής\)](#)

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.5. Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση φιλικής γλώσσας. [\(Αρχή της Προσωποποίησης\)](#)

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

Ααλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.6. Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση δεύτερου προσώπου. [\(Αρχή της Προσωποποίησης\)](#)

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.7. Στο Ε.Υ. γίνεται ηχητική παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου. [\(Αρχή της Προσωποποίησης\)](#)

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.8. Στο Ε.Υ. το ύφος της ηχητικής παρουσίασης είναι φιλικό για τον εκπαιδευόμενο. [\(Αρχή της Φωνής\)](#)

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.9. Στο Ε.Υ. εμφανίζεται ένας φιλικός χαρακτήρας (avatar) που ενισχύει τη διαδικασία μάθησης των εκπαιδευόμενων. [\(Αρχή της Εικόνας\)](#)

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.10. Στο Ε.Υ. η παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου γίνεται τμηματικά. [\(Αρχή της Κατάτμησης\)](#)

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.11. Στο Ε.Υ. υπάρχουν διαδραστικές δραστηριότητες που παρέχουν ανατροφοδότηση στους εκπαιδευόμενους. [\(Αρχή της Προσωποποίησης\)](#)

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.12. Στο Ε.Υ. υπάρχουν μακροσκελή κείμενα για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου. [\(Αρχή της Κατάτμησης\)](#)

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.13. Το Ε.Υ. παρέχει σαφείς οδηγίες στους εκπαιδευόμενους για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων και εργασιών. [\(Αρχή της Σηματοδότησης\)](#)

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.14. Στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία επισήμανσης (έντονη γραφή, υπογράμμιση, χρωματισμός κ.ά.). [\(Αρχή της Σηματοδότησης\)](#)

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ

A.15. Στο Ε.Υ. υπάρχουν εισαγωγικές δραστηριότητες που βοηθούν στη μελέτη του γνωστικού αντικειμένου. [\(Αρχή της Προπαίδευσης\)](#)

☐

1

☐

2

☐

3

☐

4

☐

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Γενικές Επισημάνσεις

1. Ποια πιστεύετε ότι είναι τα τρία πιο δυνατά στοιχεία του εκπαιδευτικού υλικού;

2. Γράψτε έως τρεις αλλαγές που προτείνετε προκειμένου να βελτιωθεί το εκπαιδευτικό υλικό.

Ευχαριστούμε για τη συνεργασία σας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Επιστήμες της
Αγωγής – Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των
ΤΠΕ
(e-Learning)».

Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα «Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) – Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ"

1. Το εκπαιδευτικό υλικό είναι εύκολο και κατανοητό;

☐ Πάρα πολύ ☐ Πολύ ☐ Αρκετά ☐ Λίγο ☐ Καθόλου

2. Παρέχονται συμβουλές για το πως θα μελετηθεί το εκπαιδευτικό υλικό;

☐ Πάρα πολύ ☐ Πολύ ☐ Αρκετά ☐ Λίγο ☐ Καθόλου

3. Το εκπαιδευτικό υλικό περιλαμβάνει διάφορες ασκήσεις και δραστηριότητες με στόχο την αυτοαξιολόγηση των μαθητών;

☐ Πάρα πολύ ☐ Πολύ ☐ Αρκετά ☐ Λίγο ☐ Καθόλου

*Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ*

4. Οι απαντήσεις στις δραστηριότητες και τις ασκήσεις αυτοαξιολόγησης του εκπαιδευτικού υλικού ενθαρρύνουν τον/την μαθητή/τρια που κάνει λάθη να μην εγκαταλείψει την μελέτη;

☐ Πάρα πολύ ☐ Πολύ ☐ Αρκετά ☐ Λίγο ☐ Καθόλου

5. Το εκπαιδευτικό υλικό προσαρμόζεται στο στυλ και στον ρυθμό μάθησης των μαθητών;

☐ Πάρα πολύ ☐ Πολύ ☐ Αρκετά ☐ Λίγο ☐ Καθόλου

6. Το περιεχόμενο του εκπαιδευτικού υλικού εναρμονίζεται με το πρόγραμμα σπουδών στο πλαίσιο του οποίου χρησιμοποιείται;

☐ Πάρα πολύ ☐ Πολύ ☐ Αρκετά ☐ Λίγο ☐ Καθόλου

7. Το περιεχόμενο του εκπαιδευτικού υλικού συμπληρώνει και εμπλουτίζει τη διδακτέα ύλη;

☐ Πάρα πολύ ☐ Πολύ ☐ Αρκετά ☐ Λίγο ☐ Καθόλου

8. Το εκπαιδευτικό υλικό παρέχει τη δυνατότητα για περαιτέρω μελέτη;

☐ Πάρα πολύ ☐ Πολύ ☐ Αρκετά ☐ Λίγο ☐ Καθόλου

9. Το εκπαιδευτικό υλικό προάγει την αυτενέργεια και αυτονομία των μαθητών;

☐ Πάρα πολύ ☐ Πολύ ☐ Αρκετά ☐ Λίγο ☐ Καθόλου

10. Το εκπαιδευτικό υλικό θέτει και καλύπτει τους επιδιωκόμενους σκοπούς και στόχους;

☐ Πάρα πολύ ☐ Πολύ ☐ Αρκετά ☐ Λίγο ☐ Καθόλου

11. Ποιες είναι οι αδυναμίες που επισημάνετε;

.....

.....

.....

.....

12. Ποιες είναι οι προτάσεις που έχετε για τη βελτίωση του;

.....

.....

.....

.....

Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΜΑΘΗΤΩΝ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Επιστήμες της
Αγωγής – Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των
ΤΠΕ
(e-Learning)».

"Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα «Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) – Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ"

1. Πόσο σου άρεσε η μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης που εφαρμόστηκε;

☐ Πάρα πολύ ☐ Πολύ ☐ Αρκετά ☐ Λίγο ☐ Καθόλου

2. Πόσο σε βοήθησε η μελέτη του ψηφιακού υλικού στην εκμάθηση;

☐ Πάρα πολύ ☐ Πολύ ☐ Αρκετά ☐ Λίγο ☐ Καθόλου

3. Πόσο σε βοήθησαν οι δραστηριότητες που έγιναν στην τάξη, μετά την παρακολούθηση του ψηφιακού υλικού, στην εκμάθηση;

☐ Πάρα πολύ ☐ Πολύ ☐ Αρκετά ☐ Λίγο ☐ Καθόλου

*Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυραση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ*

4. Πόσο σε βοήθησε ο/η εκπαιδευτικός να λύσεις τις απορίες σου κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων στην τάξη;

☐ Πάρα πολύ ☐ Πολύ ☐ Αρκετά ☐ Λίγο ☐ Καθόλου

5. Ποια δραστηριότητα που πραγματοποιήθηκε στην τάξη σου άρεσε περισσότερο και γιατί;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Πόσο ικανοποιημένος/η είσαι από το ψηφιακό υλικό που μελέτησες στην πλατφόρμα;

☐ Πάρα πολύ ☐ Πολύ ☐ Αρκετά ☐ Λίγο ☐ Καθόλου

7. Η χρήση του ψηφιακού υλικού σου κέντρισε το ενδιαφέρον για μελέτη;

☐ Πάρα πολύ ☐ Πολύ ☐ Αρκετά ☐ Λίγο ☐ Καθόλου

8. Τι σου άρεσε περισσότερο από το ψηφιακό υλικό που μελέτησες στην πλατφόρμα και γιατί;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9. Με ποιο τρόπο προτιμάς να διδάσκεισαι ένα μάθημα;

☐ Να παρακολουθώ τον/την εκπαιδευτικό μου στην τάξη

*Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ*

☐ Να παρακολουθώ μάθημα μέσω ψηφιακού υλικού (στον υπολογιστή)

☐ Να διαβάζω το σχολικό βιβλίο

☐ Συνδυασμός των παραπάνω

10. Τι νομίζεις ότι σε βοηθά να μαθαίνεις καλύτερα;

☐ Να ακούω το μάθημα στο σχολείο από τον/την εκπαιδευτικό και να κάνω τις ασκήσεις
μόνος/η μου στο σπίτι.

☐ Να προετοιμάζω το επόμενο μάθημα στο σπίτι με τη χρήση ψηφιακού υλικού και να
κάνω τις ασκήσεις στο σχολείο

☐ Συνδυασμός των δύο

☐ Κανένα από τα δύο

11. Θα ήθελες να εφαρμόζεται αυτού του είδους μέθοδος διδασκαλίας και σε άλλα
μαθήματα;

☐ Ναι

☐ Όχι

12. Αν ναι, σε ποια μαθήματα θα ήθελες να μελετάς ψηφιακό υλικό πριν τα διδαχτείς στην
τάξη;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

13. Τι σε δυσκόλεψε περισσότερο;

*Λαλαϊτά Ευγενία, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση
συμπληρωματικής ΕξΑΕ με την συμβολή της Τέχνης στο μάθημα
«Σύγχρονη Αισθητική – Εισαγωγή στο Αδυνάτισμα (Απίσχυση) –
Κυτταρίτιδα (Λιποδυστροφία)» για μαθητές Γ' τάξης ΕΠΑΛ*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

14. Τι σου άρεσε περισσότερο;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

15. Θα ήθελες να προτείνεις κάτι άλλο;

.....

.....

.....

.....

.....

.....